

A Slolonel Dios D'a Viñaj

JEREMÍAS

Jeremías sb'i jun libro tic, yujto a slolonel Dios yalnac d'a viñaj Jeremías a' tz'ib'ab'ilcan d'ay. A viñaj Jeremías chi', ec'nac cajan viñ d'a yol smacb'en Judá ayic toxoval tz'ic'jib'at eb' aj Judá chi' d'a Babilonia. A jun tic ujinac d'a ab'il 600 ayic manto javi Jesucristo. Tzijtum el ix yal viñaj Jeremías chi' to ol javoc yaelal d'a yib'añ juntzañ nación yuj smul, yujto a eb' anima cajan d'ay, a d'a juntzañ comon dios tz'och eb' ejmelal. Añeja' pitzanto viñaj Jeremías chi' ayic ix ac'ji ganar Jerusalén yuj eb' aj Babilonia, ix yilan viñ sb'at viñ rey yed' juntzañxo eb' cajan ta' icha presoal. Palta ix yalanpaxcan viñ to a eb' aj Judá chi' ol meltzajxoc eb' d'a sluum chi', ol sb'oanxi schoñab' eb' chi'.

A jun libro tic chañ macañ yaji. A b'ab'el macañ, tz'el yich d'a capítulo 1 masanto d'a 25. Ata' syal juntzañ lolonel viñaj Jeremías chi' d'a eb' anima yed' d'a eb' yajal yaj d'a choñab' chi' d'a stiempoal chañvañ eb' slajvub' rey. A schab'il macañ, tz'el yich d'a capítulo 26 masanto d'a 45. A d'a tic syalcot yuj tastac ix ec' d'a yib'añ viñaj Jeremías. Syalanpaxcot yuj juntzañ ab'ix to ayoc to ix yalancan Dios d'a viñ, aton yuj tas ol yutej Dios chi' yac'an snivanil sc'ol eb' anima. A yoxil macañ, tz'el yich d'a capítulo 46 masanto d'a 51. A d'a tic ix yalcan juntzañ lolonel Dios d'a yib'añ juntzañ nación ay d'a slac'anil Israel. A schañil macañ, aton capítulo 52. A d'a tic syal yuj tas ix aj yac'ji ganar Jerusalén yed' tas ix aj yic'jib'at eb' anima d'a Babilonia.

A viñaj Jeremías chi', te xajan val eb' yetchoñab' viñ yuuj, ix cus val viñ ayic ix yalan viñ to ol javoc yaelal d'a yib'añ eb', ol satjoquel schoñab' eb'. Mañ jantac juntzañ versículo tz'alancoti to ix te cus viñ yujto schecab' Dios yaj viñ, palta a slolonel Dios, lajan val icha junoc c'ac' sq'ue ñilñonoc, max yal smac'ji tupoc, icha chi' yaj d'a viñ.

A juntzañ versículo vach' d'a jun libro tic, a tz'alancot yuj tastac ol ujoc ayic toxo ix ec' juntzañ yaelal tic, ol sb'o junxo schab'il strato Dios yed' schoñab'. A jun trato chi', ol sc'anab'ajej eb' yujto ol tz'ib'chajcanoch d'a spixan eb'.

1 ¹ A in Jeremías in tic, yuninal in viñaj Hilcías, yiñtilal in eb' sacerdote cajan d'a choñab' Anatot d'a yol smacb'en lum Benjamín. Aton d'a jun tic tz'ib'ab'ilcan tas ix yal Jehová d'ayin yic svaleti. ² Ix el yich slolon Jehová d'ayin ayic 13 ab'il yoch viñaj Josías yuninal viñaj Amón reyal d'a Judá. ³ Ix lolonñej d'ayin ayic ayoch viñaj Joacim yuninal viñaj Josías chi' reyal d'a Judá. Ix lolonñej pax d'ayin masanto ayic yoil ujal

yoch yuxluchil ab'il yoch viñaj Sedequías reyal, yuninal pax viñaj Josías chi'. Ata' ix ic'jib'at eb' cajan d'a Jerusalén icha preso d'a Babilonia.

Ix avtaj viñaj Jeremías yuj Jehová

4 Ayic ix el yich slolon Jehová d'ayin, ix yalan icha tic:

5 Ach Jeremías, yictax manto ach vac' pitzvoc d'a a nun, sic'-b'ilachxoel vuuj. Ayic manto

ach alji, sic'b'ilachxoel vuuj yic tzach och in checab'oc d'a juntzañ choñab', xchi d'ayin.

- 6 Ix in tac'vi icha tic:
Mamin Jehová, ach Vajalil, unin into. Maxto nachaj tas svutej in loloni, xin chi.
- 7 Ix yalanxi Jehová chi' d'ayin:
Mañ ala' to unin ach. Añej to ol ach b'at b'aj ol ach in checb'ati, ol alan tas ol in chec ala'.
- 8 Malaj mach b'aj tzach xivi. A in Jehová in svala' to ayinñejoch ed'oc yic tzach in colani, xchi d'ayin.
- 9 Ix lajvi chi', ix yac'ancot sc'ab', ix yac'anocho d'a in ti', ix yalan d'ayin:
- 10 Aton val ticnaic svac'och in lolonel d'a a ti'. Tzach in checb'at d'a juntzañ choñab' yic tzalan yab' eb' to ol javoc yaelal d'a yib'añ eb', ol satel eb', ol lajvoquem eb'. Ay choñab' chi' ol satel d'a junelñej, ay pax ol b'ochajxiq'ueoc, xchi Jehová.

**A chab' tas ix ch'oxji
yil viñaj Jeremías**

- 11 Ix lolonxi Jehová d'ayin, ix yalani: ¿Tas tzil chi' ach Jeremías? xchi. A jun te' c'ab' almendro svila', xin chi.
- 12 Yel tzala'. Ol vilñej to a tas sval tic d'ayach ol elc'och d'a elañ-chamel, xchi Jehová chi'.^a
- 13 Ix yalanxi Jehová chi' d'ayin d'a schaelal: ¿Tas tzil chi'? xchi d'ayin. Svil jun lum chen van xeji, van stob'cot d'a stojolal norte, xin chi d'ay.

- 14 Ix yalanxi d'ayin: A d'a norte chi', ata' ol cot yaelal ol javoc d'a yib'añ masanil eb' anima cajan d'a tic.
- 15 A in Jehová in tic sval d'ayach to ol laj vavtejcot jantac soldado scot d'a juntzañ choñab' ay d'a norte. Ol oymaj eb' d'a spatictac choñab' Jerusalén tic yed' d'a spatictac juntzañcho choñab' d'a smacb'en Judá. Ol javoc sreyal eb', ol sb'oanem sdespacho eb' d'a spuertail Jerusalén tic.
- 16 Aton jun yaelal tic ol vac'cot d'a yib'añ eb' anima ix och smul d'ayin. Ix in yactejean eb', axo d'a juntzañ comon dios ix sb'o eb', ata' ix och eb' ejmelal. Ix sñusanpaxtz'a incienso eb' d'ay.
- 17 A ticnaic ac' ip, tec'b'ej a b'a, b'at alan masanil tas ol in chec ala'. Mañ ach xiv d'a eb' etanimail chi'. Tato ol ach xivoc, ol ach vac' ib'xoc'que d'a yichañ eb'.
- 18 A ticnaic tzach vac'och icha junoc choñab' te tec'an, icha val junoc oy nab'a hierro, ma icha muro nab'a bronce. Yuj chi' ol yal a tec'b'an a b'a d'a yichañ choñab' Judá, d'a yichañ eb' rey, eb' yajal, eb' sacerdote yed' d'a yichañ masanil anima.
- 19 Ol yac' oval eb' chi' ed'oc, palta a in val Jehová in svala' to mañ ol ach telvoc yuj eb', yujto ayinñejoch ed'oc ach in colani, xchi Jehová.

^a 1.12 A d'a hebreo quexñoñej mañ lajanoc sjajil chab' lolonel tic: “Almendro” yed' “Svilñej”.

A spitalil eb' choñab' israel

- 2**¹ Ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic:
² Ixic, b'at alan yab' eb' aj
 Jerusalén to a in Jehová in sval
 d'a eb' icha tic: Tzin navalcoti
 ayic ex vac'anocho in choñab'oc.
 Ix in e c'anab'ajej val, ix in e
 xajanej val, icha junoc ix cob'es
 toto snupnaji xajanan viñ yet-
 b'eyum. Ix ex ochval tzac'an vuj
 d'a tz'inan luum, d'a lum malaj
 b'aj tz'avchaj tas d'ay.
- ³ Ayic chi' vicñej eyaj a ex israel
 ex tic, icha val b'ab'el sat
 avb'en. A in Jehová in svala' to
 yalñej mach eb' ex ixtani, ix och
 smul eb', ix vac'cot yaelal d'a
 yib'añ eb', xchi d'ayin.
- ⁴ E masanil ex yiñtilalcan viñaj
 Jacob, aton viñaj Israel, mac-
 lejec eyab' tas syal Jehová.
- ⁵ Syalan d'ayex icha tic:
 ¿Tas in paltail ix yil eb' e mam
 eyicham? ¿Tas yuj ix in
 spatiquejcanel eb', axo d'a
 comon dios malaj yelc'och b'aj
 ix yal sb'a eb'? Yuj chi' mañxalaj
 jab'oc ix ajcan yelc'och eb'.
- ⁶ Majxo in snacot eb', vach'chom
 a in ix viq'uelta eb' d'a Egipto,
 ix vic'an b'ey eb' d'a lum tz'inan
 luum, lum taquiñ sat, lum pac'-
 quiltac, lum malaj mach cajan
 d'ay, lum malaj mach tz'ec' d'a
 sat.
- ⁷ A in ix vac'och eb' d'a lum te
 yax sat tic, b'aj te ay tas vach'
 syab'lej eb'. Palta a exxo yiñtilal
 ex eb' tic, ex cajan ex d'a sat in
 luum tic, ix eyixtejb'at luum yuj
 e chucal, yuj chi' maxtzac scha
 in c'ol jun in luum tic.

- ⁸ A eb' sacerdote maxtzac in
 snacot eb'. A eb' tzex c'ayb'ani,
 maxtzac in yojtaquejel eb'. A
 eb' yajal yaj d'a e choñab',
 smeltzajoch eb' ajc'olal d'ayin,
 axo eb' syaloch sb'a in
 checab'oc, a sb'i Baal syalel eb'.
 Axo d'a comon dios syal sb'a
 eb', aton juntzañ malaj jab'oc
 tas vach' syic' eb' d'ay, xchi
 Jehová.

A tas alb'ilcan yuj Jehová d'a yib'añ Israel

- ⁹ Ix yalanpax Jehová icha tic: A
 in Jehová in svala' to ol vac'
 oval eyed'oc yed' pax eb' eyiñ-
 tilal.
- ¹⁰ Ixiquec d'a choñab' Chipre ay
 d'a snañal a' mar, d'a stojolal
 b'aj tz'em c'u, tzeyilan val. Tze
 checanb'at eb' e checab' d'a
 choñab' Cedar d'a stojolal b'aj
 sjavi c'u, sb'at yilan val eb' tato
 ayxo b'aj tzuji icha val jun tic.
- ¹¹ ¿Tom ay junoc choñab' scomon
 actancan sdiosal, vach'chom a
 sdiosal eb' chi' mañ Diosoc? A
 exxo ex in choñab' ex tic, ix in
 eyactejcani. Vach'chom a in ix
 ex vac' val b'inajoc, palta axo
 d'a comon dios malaj yelc'ochi,
 ata' tzezal e b'a.
- ¹² Yuj chi' a in Jehová in svala': Ex
 cajan ex d'a satchaani, satocab' e
 c'ool, checlajocab' xivelal d'a e
 sat yuj tas van yuji tic.
- ¹³ A in choñab' tic, cha macañ
 smul ix och d'ayin: A in tic lajan
 in icha sjaj a a' sq'ueuli, palta ix
 in spatiquejeli. Ix sb'oanpax
 sdiosal lajan icha yed'tal a a'
 jateltacxo, maxtzac yal-laj scan
 vaan a' d'a yool, xchi Jehová.

A tas ix aj yelc'och spitalil eb' israel

- 14 Ix yalanpax Jehová chi' icha tic:
A ex in choñab' Israel ex tic,
mañ checab'oc eyajcaneli, palta
¿tas yuj tzex ixtaj icha tz'utaj
eb' checab'?
- 15 ¿Tas yuj ix och eb' anima
ajc'olal d'ayex? Icha yel yav
noc' choj icha chi' yel yav eb'
d'ayex. Ix can tz'inan e luum, ix
tz'ab'at e choñab'. Mañxa mach
syal scajnaj d'ay.
- 16 A eb' soldado aj Menfis yed' eb'
aj Tafnes yic Egipto, ix smac'poj
e jolom eb'.^b
- 17 Aton val juntzañ tic ix eyic'cot
d'a eyib'añ, yujto ix in e
patiquejel a in Jehová e Diosal
in tic, yacb'an ix ex in cuchb'ej
b'eyoc.
- 18 Axo ticnaic ¿tas tzeyac' yala',
yuj chi' tzex b'at e c'an scolval
eb' aj Egipto ay d'a sti' a' Nilo?
¿Tas pax tzeyac' yala' yuj chi'
tzex b'at e c'an scolval eb' aj
Asiria ay d'a sti' a' Éufrates?
- 19 A in Jehová Yajal in d'a
Smasanil, a in svala': A val e
mul chi' ol ic'ancot eyaelal d'a
eyib'añ. A e pitalil ol ac'anb'at
d'a eyib'añ. Nachajocab'el eyuuj
to te chuc ix e c'ulej yujto ix in
e patiquejeli, a in Jehová e
Diosal in. Ol vac'och yaelal d'a
eyib'añ yujto malaj velc'och
d'ayex, xchi Jehová.

A spitalil choñab' Israel

- 20 Atax d'a peca' ix ex och ijan e
pitan e b'a d'ayin. Maj yal e c'ol

ix in e c'anab'ajej. Ix eyalani:
Malaj co gana tzach cac' servil,
xe chi. Axoñej ajmulal ix e
c'ulej d'a tzalquixtac yed' d'a
yichtac te te' c'ayum xiil.

- 21 Icha val tz'aj yavchaj te' uva te
vach', icha chi' ix aj ex vavani,
lajan ex icha yñatil te' uva te
vach'. ¿Tas yuj lajanxoñej tzex
ajcan icha te' caltacte'al uva?
- 22 A in val Jehová in svala': Vach'-
chom tze comon b'iquejel e b'a
yed' q'uen yal taañ, mato nivan
xapon tzeyaq'uec' d'ayex, palta
a e mul chi', chequel yajec' d'a
in sat. Malaj b'aq'uiñ syal e sac-
b'icani.
- 23 Tze comon alan icha tic: A oñ
tic maj co juel co b'a calan co
b'a d'a comon dios, xe chi.
Naeccoti, tas ix eyutej e b'a d'a
lum ch'olquixtac. Toñej tzex
comon ec' jechechoc icha junoc
noc' nun camello sayanec' noc'
smam.
- 24 Lajan ex val icha junoc noc' cal-
tacte'al nun b'uru c'ajan
sb'eyec' b'aj malaj anima, suc'-
lan noc' tz'ec' noc' ayic van
stajni noc'. Malaj mach syal
syaman vanaj noc'. Ayic stajni
noc' chi', secojtac tz'aj schax
noc' yuj noc' mam b'uru chi'.
- 25 Ex israel, actejec e b'eyec' e
sayanec' e comon diosal.
Nab'añej slajvi eyoc yed' stacji
e ti' e b'eyeq'ui. Palta a ex tic
tzeyala': Maay, ayoch co pensar
d'a juntzañ comon dios, yuj
chi' ol calñej co b'a d'ay, xe
chi.

^b 2.16 “Ix smac'poj e jolom eb'” xchi d'a tic, palta ay pax b'aj syala': “Ix sjoxel xil e jolom eb'”.

Smoj sjavi syaelal eb' israel

- 26 Icha val sq'uixvi junoc elc'um ayic syamchajelta, icha val chi' ol aj e q'uixvi a ex israel ex tic yed' eb' e reyal, eb' eyajal, eb' sacerdote yed' pax eb' syaloch sb'a in checab'oc.
- 27 Tzeyal d'a junoc te te' icha tic: Mamin, xe chi d'a te'. Tzeyalan-pax d'a junoc q'uen q'ueen: Nunin, xe chi. Axo pax d'ayin jun, a yich e patic tze meltzitej-coti. Maxtzac ex cot q'uelan d'ayin. Axo val yic tzeyilani to ay tas tzex ic'ani: Cotañ, col-vajañ, xe chi d'ayin.
- 28 Ex aj Judá, icha val sb'isul e choñab', icha chi' sb'isul e diosal. ¿B'ajtil ay juntzañ e comon diosal ix e b'o chi'? Cotocab' eb', ol quilani tato ol yal ex scolan eb' ayic ol javoc yaelal d'a eyib'añ.
- 29 A in val Jehová in svala': ¿Tas in mul d'ayex yuj chi' tzeyalub'-tañej to max ex in colo'? Ina e masanil tze pitej e b'a d'ayin.
- 30 Nab'añej svac'och eyaelal, max-tzac yal pax e c'ol tze c'anab'ajej in c'ayb'ub'al. Lajan ex val icha junoc noc' choj te ov, tze milcham eb' in checab' svac'b'at d'a e cal.
- 31 ¿Tas animail eyaj a ex yiñtilal ex can Israel? Maclejec eyab' tas svala'. ¿Tom malaj jab'oc tas svac' d'ayex? ¿Tom icha taquiñ luum vaj d'ayex, mato icha junoc lum luum te ay smay? Ex in choñab', ¿tas val yuj tzeyal d'ayin icha tic: Munil quic co b'a, malaj tzach och cuuj? xe chi.

32 ¿Tom ol sat sc'ol junoc ix cob'es d'a stoñ, ma d'a spichul ayic sb'at ix d'a nupnajel? Palta a exxo pax in choñab' ex tic, jun-jun c'u tzin b'atñej satc'olal eyuuj.

33 Lajan ex icha eb' ix ajmul ix yojtac b'e b'aj sb'ati, ayic sayanec' eb' viñ vinac eb' ix. Sat c'ayb'um eyaj d'a chucal.

34 Te chic'tac e pichul yuj schiq'uul eb' meb'a' yed' eb' malaj smul. Tze milcham eb', vach'chom malaj b'aj tz'och eb' elc'al d'ayex.

35 Vach'chom tze c'ulej icha chi', palta tzeyalan icha tic: A oñ tic, te vach' oñ, malaj co mul, mañ-xalaj yoval sc'ol Jehová d'ayoñ, xe chi. Palta a in Jehová in tic ol vac'cot yaelal d'a eyib'añ, yujto tzeyala' to malaj e mul.

36 ¿Tas yuj tze pech e b'a yic tze q'uexan eb' tze nib'ej scolvaj eyed'oc? Icha val ajnac yel e q'uixvelal yuj eb' aj Asiria, yujto maj ex scol eb', icha pax chi' ol aj yel e q'uixvelal yuj eb' aj Egipto.

37 Toxoñej ñojan ex em yuj q'uix-velal ayic ol ex meltzajcot d'a Egipto chi', yujto toxo ix in patiquejel eb' tzeyac'och yipoc e c'ool chi'. Malaj tas ol eyac' yal yed' eb', xchi Jehová.

Ix spitej val sb'a eb' israel d'a Jehová

3 1 Ix yalanxi Jehová icha tic: Ex israel, tato ay junoc ix ix spuc sb'a yed' viñ yetb'eyum, syic'an junocxo viñ ix, tato spucxi sb'a ix yed' viñ schab'il chi', a viñ yetb'eyum ix chi',

- maxtzac yal yic'lanxi sb'a viñ yed' ix. Tato syic'lajxi sb'a eb' jun, a lum luum tic sjuviel lum d'a yol in sat. Palta a in Jehová in tic svala' to lajan ix eyutej e b'a icha eb' ix ajmul ix tzijtum svinac, axo ticnaic, tze nib'ej tzex meltzajxicot d'ayin.
- 2 Q'ueañec q'uelan d'a lum tzal-quixtac mañxalaj ste'al, scham eyilan lum jolomtac tzalan chi'. ¿Toc ayto lum tzalan chi' b'aj maj e c'ulej ajmulal? Tzex em c'ojan d'a titac b'e tze maclan yec' eb' tzex mulan chi' yed'oc, icha tz'aj smaclan eb' árabe yec' eb' tz'ec' b'aj malaj anima. Yuj eyajmulal chi' ix eyixtejb'at lum luum tic.
- 3 Yuj val e mul chi' maxtzac yac' ñab' d'a stiempoal. Icha eb' ix ajmul ix maxtzac q'uixvi jab'oc, icha val chi' eyaji.
- 4 Ina ato eyalan tic d'ayin: Mamin, vach' ac'an qued'oc yic-tax yune' choñab' oñto.
- 5 ¿Tom ayñejcot oval d'ayoñ? ¿Tom ayñejcot oval chi' d'a juneliñej? xe chi. Yacb'an van eyalan icha chi', vanñej pax e c'ulan jantac tas malaj svach'il stechaj e c'ulani, xchi Jehová.

**Scachnab'il Israel
yed' Judá yuj Jehová**

6 A d'a yol stiempoal viñaj rey Josías, ix yal Jehová d'ayin icha tic: ¿Ix am val il tas ix sc'ulej eb' etchoñab' israel? Icha val eb' ix ajmul ix ix yutej sb'a eb'. Ix laj b'at eb' sc'ulej ajmulal d'a tzalquixtac yed' d'a yichtac te te' c'ayum xiil. 7 A in tic, a tzin naani to ayic toxo ix sc'ulej eb' icha chi', ol meltzajpaxcot eb'

d'ayin, palta maj meltzajxicot eb'. A choñab' Judá te pit, ix yil tas sc'ulej choñab' Israel ayto yuj sb'a yed'oc. 8 Ix yilanpax eb' to ix in puc in b'a yed' eb' israel yuj yajmulal, palta a eb' aj Judá chi' maj xiv jab'oc eb', ix empax eb' ajmulal. 9 Yujto malaj yel-c'och ajmulal d'a eb', yuj chi' ix yix-tejb'at lum luum tic eb' yuj smul chi', yuj pax to ix och eb' ejmelal d'a comon dios nab'a q'ueen, nab'a te'. 10 Vach'chom ix yil eb' tas ix aj eb' israel chi', mañ yujoc chi' ix meltzaj-xicot eb' d'ayin d'a smasanil sc'ool, palta toñej ix stz'ac meltzajcot sb'a eb' d'ayin, xchi Jehová.

11 Ix yalanpax Jehová d'ayin icha tic: A eb' israel te pit eb', palta quen-ñej val smul eb' d'a yichañ eb' aj Judá. A eb' aj Judá chi' maj yac' elc'och tas ix yal eb'. 12 Ach Jeremías, ixic q'uelan d'a stojolal norte, tzalanb'at jun lolonel tic d'a eb' etisraelal ay d'a norte chi'.

A val Jehová tz'alan d'ayex icha tic: Ex israel te pit, meltzajañec-xicot d'ayin. Mañ ovaloc ol vutej ex in chaani, mañ masaniloc tiempo aycot voval d'ayex, yujto tz'oc' in c'ol d'ayex.

13 Añej to tzeoyojaquejel e chucal, to te pit ix eyutej e b'a d'ayin, a in Jehová e Diosal in tic. A in svala' to ix och e mul e c'ulan ajmulal yed' juntzañ comon dios d'a yichtac te te' c'ayum xiil. Maj e c'anab'ajej jab'oc in chec-nab'il, xchi Jehová d'ayex, xa chi, xchi d'ayin.

14 Ix yalanxi Jehová icha tic: Ex in choñab' te pit, meltzajañecxi d'ayin, yujto eyetb'eyum vaji. Junjun ex ol ex vic'cot d'a junjun choñab'.

Chatacvañ ol aj ex vic'ancot d'a jun-jun macañ iñtilal. Icha chi' ol aj ex vic'anxicancot d'a Sion. **15** Ol vac'och eb' eyilumal icha val in gana, axo eb' ol ac'an yajalil d'a eyib'añ d'a jelanil yed' d'a sjichanil. **16** A in val Jehová in svala' to ayic toxo ix q'uib'xi e b'isul d'a e choñab' tic, mañxa b'aj ol eyac' b'inaj te' scaxail in trato. Mañxa b'aj ol e nacot te', mañxo pax olto javoc te' d'a e pensar. Mañxo ol e b'o junocxo sq'uexul te'. **17** A d'a jun tiempoal chi', a Jerusalén ol alchaj yuuj to in despacho yaj a in Jehová in tic. Masanil choñab' ol smolb'ej sb'a d'a tic yic tz'och eb' ejmelal d'ayin. Mañxo ol yac' sb'a eb' scuchb'ajb'at yuj schuc pensaril.

18 A d'a jun tiempoal chi', jun-xoñej ol aj choñab' Judá yed' choñab' Israel. Junxoñej ol aj e meltzajcot d'a jun nación d'a stojolal norte, axo e javican cajan d'a lum luum vac'nac smacb'enej eb' e mam eyicham.

19 Ex israel, ix in na' to tzex in chaoch vuninaloc, svac'an jun lum te nib'ab'il tic d'ayex. Añej val jun lum tic te vach' yilji d'a yolyib'añq'uinal tic. Ix in na' to ol in eyal e mamoc d'a junelñej, mañxo ol in eyactejeccan valani.

20 Palta a in val Jehová in svala' to icha junoc ix ix te chuc d'a viñ yetb'eyum, icha chi' ix eyutej e b'a d'ayin.

21 Tz'ab'chaj yoch jaj d'a lum tzal-quixtac mañxa ste'al, aton eb' israel tz'el yav yoq'ui sc'anan colval eb'. Ix elcan eb' d'a sb'eal tojolal. Ix in b'at satc'olal yuj eb', a in Jehová sDiosal in eb' tic.

22 Ex anima te pit, cotañecxi d'ayin, ol vic'anel jun pitalil

ayoch d'a e pensar chi', xchi Jehová chi'.

Ix tac'vi eb' israel chi' icha tic: Ina cajec' tic, scac'och co b'a d'a yol a c'ab', yujto a ach tic Jehová co Diosal ach.

23 Nab'añej oñ xid'ec' d'a tzalquix-tac, oñ avaj chaañ cac'an q'uiñ d'a juntzañ comon dios. Añej val d'ayach Jehová co Diosal tz'ilchaj co colnab'il.

24 Yictax yune' choñab' oñto, oñ och ejmelal d'a juntzañ yechel q'uixvub'tac chi', yuj chi' ix ac' satel tastac ix aj d'a eb' co mam quicham, aton noc' calnel yed' noc' vacax. Ix champax yuninal eb' yed' yisil eb'.

25 Quiq'uec em co b'a yuj q'uix-velal, yujto a oñ tic yed' eb' co mam quicham, ix te och val co mul d'a Jehová co Diosal. Yic-tax yune' choñab' oñto masanto ticnaic, max co c'anab'ajej tas syal d'ayoñ, xchi eb'.

Cachnab'il yic tz'och naojb'ail

4 **1** A val Jehová tz'alani: Ex israel, tato d'a val yel tze nib'ej tzex meltzajxi d'ayin, actejeccan juntzañ e diosal yaj-b'entac chi'.

2 Aq'uec e ti' d'a vichañ, tzeyac'an elc'och tas tzeyala'. Ichato chi' b'ian, ol in yic'an-chaañ masanil nación, ol vac'an in vach'c'olal d'a eb', xchi.

3 Syalanxi Jehová d'ayex, ex aj Judá yed' ex aj Jerusalén: Ix pitb'iel e pensar icha lum luum malaj mach smunlaj d'a sat, añej te' q'uix sq'uib' d'ay. Comonoc c'un tzeyutej jab'oc e pensar yic tz'och in lolonel d'ay.

4 Ex aj Judá yed' ex aj Jerusalén, c'anab'ajejec in trato ix in b'o eyed'oc. Ch'oxequel in trato d'a e b'eyb'al, aton in trato chab'il eyuuj. Ojtaquejec eli to a in ton Jehová e Diosal in. Tato maay, a yuj e chuc b'eyb'al chi' scot yoval in c'ol d'a eyib'añ icha te' c'ac' mañxa mach syal smac'an tupoc.

Ol satjoquel Judá

- 5 Alec juntzañ tic d'a eb' aj Judá yed' d'a eb' aj Jerusalén: Aq'uec oc' q'uen trompeta d'a masanil choñab', xe chi. Te chaañ tzex avaji tzeyalan icha tic: Co mol-b'ejec co b'a d'a yol juntzañ choñab' vach' yaj smuroal, xe chi.
- 6 Iq'uecchañ e bandera sch'oxani to sb'at e c'ub'ejel e b'a d'a Sion. Sayec ec' b'aj tze col e b'a, mañ ex och vaan. Yujto a d'a norte ol vic'cot jun nivan yaelal ol satanel smasanil.
- 7 Icha yelta noc' choj b'aj ay, icha chi' ol aj scot eb' ol ul satanel juntzañ choñab' tic. Toxo ix elta eb' d'a yol schoñab' yic tzul satanel e choñab' tic eb', ol smac'anem lañnaj eb', mañxa mach ol can d'ay.
- 8 Yuj chi' aq'uecch pichul ya sva'i, oc'añec, elocab' eyav yuj yaelal, yujto a val yoval in c'ol a in Jehová in tic manto el-laj d'a eyib'añ, xchi Jehová.
- 9 A val Jehová tz'alanxi icha tic: A d'a jun tiempoal chi', a viñ rey yed' eb' yajal, ol el yip eb' yuj xivelal. A eb' sacerdote yed' eb' syaloch sb'a in checab'oc, toxoñej ol satcan sc'ol eb', xchi.

10 Ix valan Jeremías in tic: Ay Mamin ¿tas yuj ix a q'uexañ tiej eb' aj Jerusalén tic? Ix ac' a ti' ac'an junc'olal d'a eb', axo tic-naic, a q'uen cuchilub' ijanoch d'a sjaj eb' uuj, xin chi.

11 Ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic: A d'a jun tiempoal chi', ol val d'a eb' aj Jerusalén: Ay jun taquiñ ic' scot d'a lum tzalquix-tac ay d'a taquiñ luum. Sjavi xumnaj d'a stojolal in choñab', mañ ichoc ic' tz'ic'anel smatz'il ixim trigo.

12 A jun ic' svac'cot chi', te ov d'a yichañ junxo ic' chi'. A jun ic' sb'inaj tic, aton yaelal ol vac'cot d'a yib'añ in choñab', xchi Jehová.

Ol oymaj eb' ajc'ol d'a Israel

- 13 Ix yalanxi Jehová icha tic: Ilec val scot eb' soldado ajc'ool, icha val scot junoc asun scot eb'. A val scarruaje eb' lajan sb'ey icha chacxuxum ic'. Axo noc' schej eb' ec'b'al sb'ey noc' d'a yichañ noc' ch'acb'a. Yuj chi' ol eyal icha tic: Ob'iltac oñ val, ol oñ sateloc, xe chama.
- 14 Ex aj Jerusalén, iq'uequel masanil chucal ay d'a e pensar yic vach' ol ex colchajoc. ¿B'aq'uiñto val ol eyactej e naan chucal?
- 15 Ato d'a Dan yed' d'a lum tzal-quixtac yic Efraín, ata' scot yab'ixal oval.
- 16 Alec d'a juntzañ ch'oc choñab'il yed' d'a Jerusalén to a d'a jun choñab' te najat ay, ata' scot eb' ajc'ool. Tz'el yav eb' scot yac' oval yed' juntzañ choñab' d'a yol yic Judá.

17 Ol oymaj eb' d'a choñab'
Jerusalén, icha eb' stañvan
junoc munlajel. A in val Jehová
in svala' to icha chi' ol ujoc,
yujto ix ste pitej sb'a eb' d'ayin.

18 Yuj e b'eyb'al yed' tas tze c'ulej
sjavi juntzañ tic d'a eyib'añ. A
yuj e chucal, te chuc tz'aj eyel-
c'ochi, syab' val syail e pikan
yuuj, xchi Jehová.

**Scus sc'ool viñaj Jeremías
yuj schoñab'**

19 Ay..., ste cus in c'ool, tz'och val
pitz'an d'a in pikan. Stiñtiñan in
pikan yuj tas sjavi chi'. Maxtzac
in em numan. Toxo ix vab' yoc'
q'uen trompeta yed' yel yav eb'
soldado yic tz'och oval.

20 Tzoltzon sja ab'ix yic juntzañ
yaelal sjavi. Masanil choñab' tic
toxó ix laj juvib'ati. Elañchamel
ix lajviem co campamento, ix
ixtaxb'at b'aj cajan oñ.

21 ¿Jantacto val tiempo ol vil
sbandera eb' soldado yed'
vab'an spuchaj q'uen trompeta?
xin chi.

22 Ix yalanxi Jehová icha tic: A eb'
in choñab', te malaj spensar eb',
max in yojtaquejel eb'. Lajan eb'
icha eb' unin malaj jab'oc spen-
sar, mañ jab'oc snachajel yuj eb'.
Te jelan eb' d'a chucal. Mañ yoj-
tacoc eb' sc'ulan vach'il, xchi.

A tas ol aj slajviem choñab'

23 A in Jeremías in tic, ix ch'oxji
vil sat lum tic, tz'inanxoñej ix
ajcani. Ix vilpaxq'ue satchaañ,
mañxalaj saquilq'uinal d'ay.

24 Ix laj vil lum nivac vitz, ix ib'-
xiq'ue lum yed' pax lum tzal-
quixtac, ix laj tzicub'tañaj lum.

25 Ix vilani mañxalaj anima, axo
masanil noc' sjeñvi toxo ix b'at
noc' elelal.

26 Ix vilanpaxi, a lum lum b'aj ay
avb'en, toxo ix can tz'inan
lum. Masanil choñab' toxo ix
juviemi. Yuj yoval sc'ol Jehová
icha chi' ix aj masanil juntzañ
chi'.

27 Ix yalanxi Jehová icha tic:
Masanil lum lum ol juvoc-
b'atoc, palta mañ ol in satel lum
d'a junelñej.

28 Cuseltac ol ajcan lum lum tic,
axo satchaañ ol q'uic'b'ocanoc.
Icha chi' ol ajoc yujto icha chi'
ix aj in naani, ix valan paxi.
Mañ ol in q'uexlaj tas ix in na'
chi', mañ ol ec'b'atlaj tas ix val
chi', xchi Jehová.

29 Ayic syab'an eb' anima yel yav
eb' soldado ayq'ue d'a yib'añ
chej yed' eb' yed'nac sjul-lab',
sb'at eb' elelal, b'at sc'ub'ejel
sb'a eb' d'a caltac te', sq'uecan
lotzlón eb' d'a sattac q'uen
tenam. Yuj chi' ix laj can tz'inan
schoñab' eb'. Mañxalaj mach
scajnajcan d'ay.

30 A Jerusalén van slajviemi, lajan
icha junoc ix ix nab'axoñej
syac'och sc'apac púrpura,
syac'anoch q'uen oro ix vach'
yilji, q'uic' syutej stitac sat ix
yac'an uc'oc. Mañxa yelc'och
b'aj sb'ó sb'a ix chi', yujto a eb'
viñ vinac nib'ab'il yuj ix, yajb'il-
xoel ix yuj eb' viñ. Toxoñej sna
eb' viñ tas ol aj smilan ix eb'
viñ. Icha chi' van sc'ulan
Jerusalén yed' juntzañxo ch'oc
nacional.

31 A eb' aj Sion tz'el yav chi'.
Svab' val yel yav eb' icha yel

yav junoc ix ix b'ab'elto tz'alji yune'. Sc'acvi eb', syac'anel lian sc'ab' eb', syalan eb': Ay, ob'il-tac oñ. Ol oñ miljoccham yuj eb' milum anima, xchi eb'.

A smul Jerusalén

5 ¹ Ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic: Ec'añ d'a scalleal Jerusalén tic, tzilan masanil anima, tzilan d'a mercado tato ay junoc anima sb'ey-b'alan tojolal, vach'ñej syutej sb'a. Vach'chom junoc pitañ tz'ilchaj uuj, ol vac' nivanc'olal Jerusalén tic.

² Ay eb' stz'acan sloc in b'i ayic syac'an sti' eb', palta d'a es sloc in b'i chi' eb', xchi Jehová.

³ Mamin Jehová, a eb' tza nib'ej, aton eb' yelñej syala'. Yuj chi' ix ac'och syaelal eb' a choñab' tic, palta malaj yelc'och d'a eb'. Ix ac' lajvoquem eb', palta maj nachajpaxel yuj eb'. Te pit spensar eb', icha stzatzil junoc q'uen q'ueen. Malaj sgana eb' syactej-can schuc b'eyb'al.

⁴ Ix in na' icha tic: Tecan a eb' meb'a' malaj val jab'oc spensar, a eb' icha chi' sc'ulani, yujto mañ yojtacoc eb' tas sgana Jehová Dios d'a eb' yed' tas syal d'a eb'.

⁵ Ol b'at in lolon yed' eb' anima nivac yelc'ochi, xin chi. A valani to yojtac eb' tas sgana Jehová Dios d'a eb' yed' tas syal d'a eb'. Palta masanil juntzañ eb' chi', ix spitejpax sb'a eb' d'a Dios. Maj yal sc'ol eb' ix sc'anab'ajej Jehová chi'.

⁶ Yuj val chi' ol elta noc' choj d'a caltac yax luum, ol miljoccham eb' yuj noc'. A noc' oques ay d'a tz'lanan luum ol tzilchitanb'at

eb'. Axo noc' leopardo, ol laj c'och noc' d'a stitac schoñab' eb'. Tato tz'elta eb', choc' tz'aj-can eb' yuj noc', yujto te nivan smul eb' ix ochi, mañxo b'is-chajb'enoc spitalil eb'.

⁷ Yuj chi' syal Jehová icha tic: ¿Tasto val ol aj ex vac'an nivan-c'olal? A eb' eyuninal, ix in yac-tejcan eb', syac'an sti' eb' d'a sb'i juntzañ comon dios to mañ diosoc. Jantac vael ix vac' d'a eb', palta maj in sc'anab'ajej eb', añej ajmulal sc'ulej eb', molan-ñejec' eb' b'aj ay eb' ix ajmul ix.

⁸ Icha noc' mam chej ñepepi yuj b'aq'uech, toxoñej tz'el yav jiñiñi yeq'ui, icha chi' eb', comonxoñej stzuntzejb'at eb' ix ix eb' ay d'a slac'anil, eb' ix ayxo yetb'eyum.

⁹ ¿Tom mañ ol vac'och syaelal eb' yuj juntzañ sb'eyb'al chi'? ¿Tom mañ ol vac' spac d'a junoc choñab' d'a smojal icha tas sc'ulej?

¹⁰ Ochocab' eb' ajc'ol satanel te' uva, palta mañ masaniloc te' ol lajvoqueloc. Sjecocab'el te' sc'ab' eb', yujto mañxo vicoc te'.

¹¹ A in val Jehová in svala' to icha chi' ol ajoc, yujto maj sc'anab'ajej eb' aj Israel yed' eb' aj Judá in trato ix in b'o yed'oc, xchi Jehová d'ayin.

A yaelal ol javoc

¹² A eb' aj Israel yed' eb' aj Judá, mañ yeloc tas syal eb' d'a spatic Jehová. Syalan eb' icha tic: A Dios malaj tas sna d'a quib'añ. Mañ ol cab'laj syail yuj oval, ma yuj vejel.

- 13-14** A eb' schecab' Dios malaj yelc'och tas syal eb', mañioc slolonel Dios syal eb', xchi eb'. Palta a val Jehová Dios Yajal d'a Smasanil, a' ix alan juntzañ tic d'ayin: Yujto syal eb' icha chi', yuj chi' a val tic ol javoc d'a yib'añ eb'. A in lolonel ol elta d'a a ti', lajan val ol vutej icha te' c'ac'. Axo eb' anima tic, lajan ol aj eb' icha te' c'atzitz. Axo jun c'ac' chi' ol satanel eb' smasanil, xchi Jehová.
- 15** A val Jehová tz'alan icha tic: Ex yiñtilal Israel, a jun choñab' te najat ay, te tec'an, aytaxon d'a peca', ol vic'cot d'ayex, aton jun choñab' to mañ eyojtacoc sti', mañ ol eyab'laj tas ol yal eb'.
- 16** Masanil juntzañ anima chi', te jelan eb' yac'an oval, a syam-c'ab' eb' yic oval yed'nac chamel.
- 17** Ol slajel sat eyavb'en eb' yed' e vael. Ol smilcham eyuninal eb' yed' eyisil. Ol schianb'at noc' e calnel eb' yed' noc' e vacax, ol sloanpaxb'at sat te' uva eb' yed' sat te' higo avab'il eyuuj. A eb' soldado eb' ol mac'anem lañnaj e choñab' vach' yajoch smuroal ayoch yipoc e c'ool, xchi Jehová.
- 18** A val Jehová ix alan d'ayin: Vach'chom tzijtum yaelal ol ja d'a jun tiempoal chi', palta mañ ol ex in satel-laj d'a junelñej. **19** Tato ay mach ol c'anb'an d'ayach: ¿Tas yuj syac'cot juntzañ tic Jehová co Diosal d'a quib'añ? tato xchi eb', tzal d'a eb' icha tic: Icha chi' ex yutej yujto ix e patiquejcaneli, axo juntzañ ch'oc diosal ix eyac' servil d'a yol e macb'en tic. Yuj chi' yovalil ol eyac'

servil eb' ch'oc animail d'a junocxo macb'en mañ eyicoc, xa chi, xchi Jehová d'ayin.

Cachnab'il d'a choñab' Israel

- 20** Ix yalanxi Jehová icha tic: Alec d'a eb' yiñtilalcan Jacob cajan d'a smacb'en Judá:
- 21** Ex anima malaj e pensar, ab'ec juntzañ tic: Ay yol e sat, palta max yal-laj eyilani. Ay e chiquin, palta max eyab'laj.
- 22** A ex tic, malaj velc'och d'ayex. A in tic ix in b'ocanem q'uen arena d'a stitac a' mar d'a junelñej. Vach'chom sq'ue vaan a' sc'añ yem poñnaj a', palta max ec'laj a' d'a q'uen arena aycanem chi' vuuj. Tato icha chi' in poder tzeyila', ¿tom mañ smojoc e xiv d'ayin?
- 23** A ex tic te pit ex, ix in e patiquejcaneli.
- 24** Max e na jab'oc eyal icha tic: Ayocab' yelc'och Jehová co Diosal d'ayoñ, yujto a tz'ac'an-cot ñab' d'a stiempoal, syac'an-pax elul sat cavb'en d'a stiempoal, mañ xe chioc.
- 25** Palta yuj e mul tz'och vaan juntzañ tic, yuj chi' max yal eyac'an tzalajb'oc e c'ool yed' juntzañ in vach'c'olal tic, xchi Jehová, xa chi.
- 26** A d'a in choñab' tic, ay val eb' anima te chuc, say modo eb' tas tz'aj yixtan eb' anima eb', icha eb' tz'ac'anem syaalil noc' much.
- 27** Sb'ud' spat eb' yed' masanil tastac sutel eb' d'a eb' anima, icha tz'aj yac'jioch noc' much d'a yol ste', sb'ud'ji yuj noc', yuj chi' nivan tz'aj yelc'och eb' yuj sb'eyumal syelq'uej chi'.

- 28 Naynay yaj eb' yuj b'aq'uech.
Mañxa yalnab'il schucal eb'.
Max sb'olaj yaj eb' d'a stojolal
tas tz'utaj eb' unin chamnac
smam yed' eb' meb'a'.
- 29 ¿Tom mañ ol vac'cot yaelal d'a
eyib'añ yuj juntzañ tic? A in val
Jehová in svala' to ol vac' spac
d'ayex in choñab' ex tic icha val
d'a smojal.
- 30 Xivub'tac, satc'olaltac yuj tas
tzuji d'a jun choñab' tic.
- 31 A eb' syaloch sb'a in checab'oc,
añej es syal eb'. Axo eb' sacer-
dote syac' yajalil eb' icha sgana.
Axo in choñab' tic, vach' syab'i.
Palta, ¿tas val ol aj eb' ayic ol ja
slajvub'?

Oymajnac eb' ajc'ol d'a Jerusalén

- 6 1 Ex yiñtilal Benjamín, sayec
b'aj tze col e b'a. Elañec d'a
Jerusalén. Puec q'uen trompeta d'a
Tecoa, aq'uecq'ue te' tab' ch'ox-
nab'ilal d'a Bet-haquerem, yujto d'a
norte scot jun nivan yaelal, nivan tas
ol lajvoquel yuuj.
- 2 Toxo val ol in satel eb' anima ay
d'a Sion, eb' te nib'ab'il.
- 3 A eb' rey yed' eb' soldado ol
javoc eb' d'a jun choñab' tic, ol
sb'oan scampamento eb' d'a
spatictac. A b'aj ol can junjun
eb', ol satñejel yuj eb'.
- 4 A eb' eyajc'ol chi', syal eb' icha
tic: Caq'uec lista co b'a cac'an
oval yed'oc. Cotañec, caq'uec
oval yed' d'a chimc'ualil. Palta
añej to van yem c'u, vanxo yoch
veven,
- 5 yuj chi' d'ac'valil ol oñ ochec
cac' oval yed'oc. Ol co
mac'anem lañnaj yed'tal eb' sol-
dado stañvan choñab', xchi eb'.

- 6 A Jehová Yajal d'a Smananil
tz'alan icha tic: Ch'aquequel te
te', tze b'oanq'ue e tec'nub' yic
tzex och eyac' oval d'a
Jerusalén. Ol vac'och yaelal d'a
yib'añ jun choñab'il anima chi',
yujto axoñej ixtoj anima syac'
eb'.
- 7 A d'a Jerusalén chi' spac'chaañ
chucal, icha val sq'ueul sjaj
junoc a a'. Añej ixtoj anima
yed' chucal sb'inaj d'ay. Yuj
chi' ol jañej yaelal d'a yib'añ
jun choñab' chi'.
- 8 B'oec e b'eyb'al ex aj Jerusalén,
yic vach' max viq'uel in pensar
d'ayex. Tato maay, ol vac'can
tz'inan e luum tic, mañxalaj
mach ol cajnajcan d'ay, xchi
Jehová.

Ix alchaj yuj yaelal

- 9 Ix yalan Jehová Yajal d'a
Smananil d'ayin icha tic: A
eb' israel tic mañxa junoc eb'
ol canoc, icha tz'aj smolchaj
sat te' uva mañxa b'aj scan
junoc pitañ sat, icha chi' ol
aj eb'. Yuj chi' yacb'an manto
uji jun chi', colcanel jantac
eb' syal yelcani, icha val
tz'aj yec' eb' svach' molan
te' sat uva d'a sc'ab', xchi
d'ayin.
- 10 Ix in tac'vi: ¿Mamin, mach ol
ab'anoc tato sval jun ab'ix tic?
Icha val to macan schiquin eb',
max yab'laj eb'. Toñej sb'uchvaj
eb', max schalaj sc'ol a lolonel
eb'.
- 11 Mamin, scot pax yoval in c'ol
ed'oc d'a jun choñab' tic. Max-
tzac techaj vuj in yamanoch
vaan, xin chi.

- Ix yalan Jehová d'ayin icha tic:
Aq'uem yoval in c'ol chi' d'a
yib'añ eb' unin tz'ec' d'a yoltac
calle yed' d'a yib'añ eb' viñ
quelemtac umaneq'ui. Ol yam-
chaj eb' viñ vinac yed' ix yet-
b'eyum yed' eb' te icham
animaxo.
- 12 Masanil spat eb', smunlajel eb',
eb' ix yetb'eyum eb', ch'ocxo
mach ol ic'ancanoc. Yujto a in
val Jehová in svala', ol vic'q'ue
in c'ab' vac'an syaelal eb' cajan
d'a jun choñab' tic.
- 13 Masanil eb' nivac yelc'ochi yed'
eb' malaj yelc'ochi, añej tas
syutej eb' yac'an ganar d'a
spatic chucal sna'a. Añeja' eb'
syaloch sb'a in checab'oc yed'
eb' sacerdote, axoñej elc'al syac'
eb'.
- 14 Snib'ej eb' sc'ub'ejel jantac
yaelal syab' in choñab', syalan
eb' to ay junc'olal, palta mañ
yeloclaj.
- 15 Max q'uixvi jab'oc eb' sc'ulan
juntzañ tas max techaj vilani.
Malaj jab'oc sq'uixvelal eb',
mañ yojtacoc eb' tas jun q'uix-
velal chi'. Yuj chi' a in val
Jehová in svala', a val yic ol
vac'an syaelal eb', ol satcanel
eb', xchi Jehová.

A spitalil choñab' Israel

- 16 Ix yalan Jehová d'a eb' schoñab'
icha tic: Ayic ex och tec'tec' b'aj
sculusej sb'a b'e, ix valan
d'ayex: Scham val eyilan b'aj
tzex b'ati. Tze c'anb'ej eyab'i tas
b'eal yic'nac eb' e mam
eyicham. Aton d'a b'e vach' chi'
tzex b'ati, ata' ol eyic' eyip, xin
chi d'ayex. Palta ix eyalani:

Maay, malaj co gana tzoñ b'at
ta', xe chi.

- 17 Icha spuchaj q'uen trompeta yic
syac'an ab'ix to van sjavi oval
d'a scal eb' anima, icha chi' ix
vutej in checanb'at eb' in
checab' ex scacha', ix in checan
yal eb' icha tic: Actejeccan e
chuc b'eyb'al tic, yic mañ ol ja
yaelal d'a eyib'añ, xin chi. Palta
ix eyalan icha tic: Malaj co gana
scactejcani, xe chi.
- 18 Yuj chi' svalan icha tic: Ab'ec ex
ch'oc choñab'il, ojtaquejequel
tas ol ujoc d'a in choñab' tic.
- 19 Ab'ec e masanil ex cajan ex d'a
sat luum tic: Ol vic'cot junoc
yaelal te chuc d'a yib'añ jun
choñab' tic, yuj chucal sna eb'
sc'ulej, yujto maj scha yab' in
lolonel eb', ix spatiquejel in
c'ayb'ub'al eb'.
- 20 Ex in choñab', ¿tasto yuj tzeyic'-
cot incienso yic choñab' Sabá
d'ayin yed' te te' suc'uq'ui sjab'
scot d'a juntzañ choñab' najat?
Maxtzac schalaj in c'ol juntzañ e
silab' tze ñustz'aoc, ma jun-
tzañxo e silab' tzeyac'a', xchi
Jehová.
- 21 Yuj juntzañ tic ix yalan Jehová
d'ayin icha tic: Ol vaq'uem
junoc tas b'aj ol sloc sb'a eyoc
d'a yichañ eb' eyajc'ool. Eb'
mamab'il, eb' uninab'il, eb'
cajan d'a slac'anil eb' yed' eb'
yamigo eb', lajanñej ol aj scham
eb' smasanil, xchi Jehová.

Jun oval scot d'a norte

- 22 Ix yalan Jehová icha tic: Ato d'a
snajatil lum luum ay d'a stojolal
norte, ata' ay jun choñab' te ay
yip van yac'an lista sb'a scoti.

23 Yed'nac sjul-lab' eb' yed' slanza.
Te chuc eb', malaj yoq'uelc'olal
eb'. Icha val sc'añ sq'ue vaan a'
mar, icha val chi' yel yav eb'
scoti, ayq'ue eb' d'a yib'añ chej.
Listaxo yaj eb' scot yac' oval
eyed'oc a ex cajan ex d'a
Jerusalén tic, xchi Jehová.

24 A eb' anima d'a Jerusalén tic, ol
yal eb' icha tic: Toxo ix cab' jun
ab'ix chi', ix el quip yuj xivelal.
Te ya scab'i, icha val yab'an
syail junoc ix ix ayic tz'alji
yune'.

25 Mañxo ex b'at munlajel, mañxo
ex b'eyec' d'a yoltac b'e, yujto
te ay xivc'olal. Yalxoñej b'aj
ayec' eb' ajc'ool yed' syamc'ab'
yic oval, xcham eb' anima chi'.

26 Ix yalan Jehová d'a schoñab'
icha tic:
Ex in choñab', aq'uecoch pichul
ya sva'i yic tze ch'oxanel e cus-
c'olal. Ec'añec b'alb'on d'a scal
q'uen tic'aq'uil taañ. Ochañec
val d'a cusc'olal, oc'añec val
sic'lab'il, icha val yic scham
junoc c'otañ eyuninal, yujto a
jun mach ol ex sataneloc, van
sja tzac'najoc, xchi.

27 Ix yalan Jehová d'ayin icha tic:
Tzach vac'ochi yic tzac'an
proval in choñab' tic. Tza ch'ol-
b'itej val eb' sic'lab'il, tzilan val
tas yaj sb'eyb'al eb'.

28 Te pit eb' smasanil, alum pecal
eb'. Ix pitb'iel spixan eb' icha
stzatzil q'uen bronce, ma q'uen
hierro.

29 Ayic slavaj te' c'ac' yed' junoc
lavlab', schacb'i te', tz'ulaxel
q'uen plomo d'a scal q'uen
plata. Palta axo in choñab' tic,
vach'chom ix vac'lej in b'oan

sb'eyb'al eb', palta malaj jab'oc
yelic'ochi, yujto malaj jab'oc
svach'il sb'eyb'al eb', max satel
chucal d'a scal eb'. 30 Yuj chi'
ol aljoc yuj eb' to lajan eb' icha
schucal q'uen plata sjulchajeli,
yujto a in Jehová in tic, ix in
spatiquejel eb', xchi Jehová.

Slolonel viñaj Jeremías d'a templo

7 ¹ Ix yalanxi Jehová d'ayin a in
Jeremías in tic: 2-3 Ochañ tec'-
tec' d'a spuertail in templo a in
Jehová in tic, tzalan juntzañ lolonel
tic d'a eb' anima: Masanil ex cajan ex
d'a Judá, mach ex tzex och d'a jun
puerta tic yic tzex och ejmelal d'a
Jehová, scham val eyab'an jun
lolonel yic Jehová Yajal d'a Smasanil,
aton co Diosal: Tato ol e b'o e b'ey-
b'al yed' tas tze c'ulej, ol ex vac' caj-
naj d'a sat lum tic. ⁴ Mañ eyac'och e
pensar d'a eb' tz'esani, eb' tz'alan
icha tic: Cojtac val to malaj tas ol oñ
ic'anoc, yujto ayec' scajnub' Jehová
d'a tic, aton val stemplo tic, scomon
chiej eb'.

⁵ Tato tze b'o e b'eyb'al yed' tas
tze c'ulej, tato vach'ñej tzeyutej e b'a
d'ayex junjun ex, ⁶ tato max eyixtej
eb' ch'oc choñab'il, eb' unin mañxa
smam yed' eb' ix chamnaxo yet-
b'eyum ayec' d'a e cal, tato max e
milcham eb' anima malaj smul, tato
max ex och ejmelal d'a juntzañ
comon dios, juntzañ tz'ic'an e juvieli,
⁷ tato icha chi' tze c'ulej, ol ex vac'-
can cajan d'a jun lum tic, aton lum
vac'naccan d'a eb' e mam eyicham
d'a junelñej.

⁸ Palta a ex tic, tzeyac'och juntzañ
esal lolonel malaj yelic'och d'a e c'ool.

⁹ Tzex elc'ani, tzex mac'vicham

anima, tze c'ulej ajmulal, tze loc in b'i d'a es, tze ñusan incienso d'a Baal, tzex och ejmelal d'a comon dios to malaj eyalan eyic d'ay. **10** Slajvi chi' tzex ja pax d'a vichañ d'a in templo tic, tzeyalani: Malaj tas ol oñ ic'anoc, xe chi. Añej yic tzex elb'ati tze b'ey-b'alanxi juntzañ tas yajb'entac d'a yol in sat. **11** ¿Tom tze na' to a in templo tic lajan yed' q'uen ñaq'ueen b'aj sc'ub'ej sb'a eb' elc'um? A in val Jehová in svala' to svilñej masanil juntzañ tze c'ulej tic.

12 Ixiquec b'aj ec'nac choñab' Silo b'aj ec'nac in cajnub', aton jun chi' in sic'naquel d'a sb'ab'elal b'aj in ch'oxnac in b'a. Ata' ol eyila' tas vutejnac in satanel yuj smul eb' e mam eyicham. **13** A in Jehová in svala' to ix e c'ulej juntzañ chucal tic, tzijtum el ix val d'ayex to tzeyactejcani, palta maj e c'anab'ajej. Ix ex vavtej, palta maj ex tac'voclej d'ayin. **14** Yuj chi' icha val vutejnac in cajnub' d'a Silo chi', icha chi' ol vutejcan in templo tic, aton jun vac'nac d'a eb' e mam eyicham yed' d'ayex tic, aton jun tzeyac'och yipoc e c'ol ticnaic. **15** Ol ex vic'canel d'a vichañ, icha val ix aj vic'anel eb' eyetchoñab' d'a vichañ d'a yalañtaxo, aton eb' yiñtilal Efraín, xchi Jehová, xa chi d'a eb'.

A schucalil eb' israel

16 Ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic: Ach Jeremías, mañ ach lesalvoc yuj jun choñab' tic. Mañ al d'ayin,

mañ ach tevoc d'ayin yuj eb', yujto mañ ol in tac'voc d'ayach. **17** ¿Tom max il tastac sc'ulej eb' d'a juntzañ choñab' d'a yol yic Judá yed' d'a yol-tac calle d'a Jerusalén? **18** A eb' yuninal eb' sayancot te' c'atzitz, axo eb' mamab'il tz'ac'anoch te' c'ac', axo eb' ix nunab'il sb'oan ixim c'oxox pan yic syac'an eb' silab'il d'a sdiosalil, jun scuchan ix yajalil satchaañ.^c Stzuntzej val cot yoval in c'ol eb' ayic syac'an vino eb' silab'il d'a comon dios. **19** A in val Jehová in svala' to mañoc inñej tzin yixtej eb', palta munil syixtej pax sb'a eb' yac'an q'uixvelal sb'a. **20** Yuj chi', a in Jehová Yajal in svala' to ol vac'cot yoval in c'ol d'a yib'añ jun lugar tic: Aton d'a yib'añ eb' anima, d'a noc' noc' yed' te te' yed' d'a yib'añ masanil avb'en. Lajan val voval chi' icha junoc te' c'ac' tz'eli, maxtzac yal-laj stupi, xchi Jehová.

21 A Jehová Yajal d'a Smasanil, aton sDiosal Israel, a tz'alan d'a schoñab' icha tic: Aq'uec e gana eyac'an e silab', noc' sñusjitz'aoc, tze chi'an schib'ejal juntzañxo noc' silab' chi'. **22** Palta ayic vic'annaquelta eb' e mam eyicham d'a Egipto, malaj tas valnac d'a eb' yuj noc' silab' sñusji yed' ofrenda. **23** A tas in b'ab'laj alej-nac d'a eb' to tzin sc'anab'ajej eb'. Tato icha chi', a in ton tzin och sDios-aloc eb', axo eb' tz'ochcan in choñab'oc. Valannac to sc'anab'ajej eb' icha val tas ix vala', yic vach'ñej tz'elc'och eb'. **24** Palta maj schalaj yab' eb', maj sc'anab'ajej eb'. A tas sc'ulejnac eb' to yac'nac pitb'oquel spensar eb', sc'anab'ajannac schucal

^c 7.18 A jun tz'alchaji, “ix yajalil satchaañ”, a jun chi' a junoc sdiosal eb' ch'oc choñab'il.

spensar eb'. Octom svach' b'oejnac sb'eyb'al eb', palta to svach' juej-naquel sb'a eb'. **25** Yictax yelnaccot eb' e mam eyicham d'a Egipto masanto ticnaic, tzin checñejb'at eb' in checab' yala'. **26** Palta a ex tic, max e c'anab'ajej, max e cha eyab' tas svala'. Te pit tzeyutej e b'a. Yelxo val te chuc tzeyutej e b'a d'a yichañ eb' e mam eyicham chi'.

27 A achxo tic ach Jeremías, al masanil juntzañ tic, vach'chom mañ ol schalaj yab' eb' d'ayach. Alñej, vach'chom mañ ol tac'voc eb'. **28** Al d'a eb' icha tic: A ex val tic junelñej te pit ex, malaj e gana tzex cachji yuj Jehová co Diosal. Mañxa mach yel syal d'a e cal, xa chi d'a eb'.

29 Ex aj Jerusalén, joxequel xil e jolom yuj cusc'olal, tzeyumaneli. Ixiuec d'a lum tzalquixtac cuseltac yilji, tze b'itan b'it yic cusc'olal, yujto toxo ix ex vactejan yuj yoval in c'ool, xchi Jehová.

Sch'olanil yic eb' mac'b'ilchamoc

30 Ix yalanxi Jehová icha tic: A eb' aj Judá, te chuc sc'ulej eb' d'a vichañ. A juntzañ scomon diosal eb' yajb'entac ix yac' val och eb' d'a yol in templo. Icha chi' ix aj sjuviel in templo chi' yuj eb'. **31** A d'a sch'olanil lum Ben-hinom, ata' ix sb'oq'ue jun altar eb' yic Tofet b'aj sñustz'a yuninal eb' yed' yisil. Mañoc in ix in chec sc'ulej eb', maj ec'paxlaj jab'oc d'a in pensar. **32** Yuj chi' a in val Jehová in svala', ay jun tiempoal to a jun ch'olan chi', mañxo ol scuch Tofet, ma sch'olanil lum Ben-hinom, palta ol scuchcan icha tic: Lum Sch'olanil yic eb' mac'b'ilchamoc. Yujto mañxa b'aj syal smucji eb' chamnac, yuj chi'

a d'a lum Tofet chi' ol b'at juljoccan eb'. **33** A snivanil eb' anima ayec' tic-naic d'a jun choñab' tic, ol och schib'ejoc noc' ostoc yed' noc' chium noc' d'a caltac te'. Mañxa mach ol xib'tan noc' d'a eb'. **34** Ol vac' satel eb' anima d'a juntzañ choñab' yic Judá. Axo d'a yoltac scalleal Jerusalén, mañxa b'it yic q'uiñ yed' yic tzalajc'olal. Mañxa pax b'it yic nupnajel ol ochoc. Ichaxoñej tz'inan lum ol ajcan jun choñab' tic, xchi Jehová.

8 **1** Ix yalanxi Jehová icha tic: A d'a jun tiempoal chi', ol joychajq'ueta sb'aquil eb' ac'annac reyal d'a Judá b'aj mucan, sb'aquil eb' ac'annac yajalil, sb'aquil eb' sacerdote, sb'aquil eb' yalnacoch sb'a in checab'oc yed' sb'aquil pax juntzañxo eb' ec'nac cajan d'a Jerusalén. **2** Ol laj b'atcan lean sb'aquil eb' chi' d'a yoc c'u, d'a yoc q'uen uj yed' d'a yoc q'uen c'anal. Ayic pitzanto eb', xajan juntzañ chi' yuj eb', yac'nac servil eb', yalnac sb'a eb' d'ay. Yuj chi' malaj mach ol molanq'ue sb'aquil eb' chi' yic smucchaji. Ol canñej ta' icha tz'ajcan stza' noc' noc'. **3** A in Jehová Yajal in d'a Smasanil, a in svala' to a jantac eb' anima pitzanto ol can d'a scal juntzañ anima te chuc tic, ol snib'ej cham sb'a eb' d'a yichañ to pitzan b'aj ol in saclemcanb'at eb' d'a scal juntzañxo choñab'.

Yaelal d'a yib'añ choñab' Israel

4 A Jehová ix alan d'ayin icha tic: Ach Jeremías icha tic tzutej alan d'a jun in choñab' tic: Tato ay junoc mach stelvi, tocval maxtzac q'ue vaan. Tato ay junoc mach satb'at d'a junoc b'e, tocval maxtzac sayxi sb'e chi'.

- 5 Palta a exxo tic ex israel,
¿tas yuj tzeyiq'uel e b'a d'ayin?
Ex aj Jerusalén, ¿tas yuj max-
tzac ex meltzajxi d'ayin?
¿Tas yuj a d'a juntzañ comon
dios tzeyac'och e pensar, axo
d'ayin malaj e gana e
meltzajxi?
- 6 Ix in maclej val vab'i, palta
malaj mach slolon d'a stojolal.
Malaj val junoc mach sna sb'a
d'a schucal syalani: ¿Tas val ix
in c'ulej? mañ xchioc. Sb'atcan
eb' smasanil d'a yol b'e, icha
sb'at lemnaj noc' chej d'a oval.
- 7 A noc' cigüena tz'ec' jeñeñoc
d'a satchaañ, yojtac noc'
b'aq'uiñ ol meltzaj noc'. Yed'
noc' cuvajte', noc' sañcapech
yed' noc' grulla, yojtac noc'
b'aq'uiñ ol b'at noc' d'a junocxo
lugar. A exxo pax tic ex in
choñab', mañ eyojtacoc jab'oc
in c'ayb'ub'al.
- 8 ¿Tas yuj tzeyala' to ay e pensar,
eyojtac in c'ayb'ub'al eyalani?
Palta axo eb' slaj tz'ib'anelta in
c'ayb'ub'al, slaj sq'uex eb' tas
syala'.
- 9 A juntzañ eb' jelan yalan chi',
ol q'uixvoccanel eb', ol som-
chajq'ue sc'ol eb', ol cotcan d'a
yib'añ eb'. Ix spatiquejel in
lolonel eb', yuj chi' ¿b'ajtil ol
yic' sjelanil eb'?
- 10 Yuj val chi' ol vac'canoch eb' ix
yetb'eyum eb' d'a yol sc'ab' eb'
ch'oc vinaquil, axo sluum eb'
ch'oc mach ol icancanoc.
Masanil eb' nivac yelc'ochi yed'
eb' malaj yelc'ochi, axoñej
yac'an ganar eb' d'a spatic
chucal, a chi' sna eb'. Icha pax
chi' eb' syaloch sb'a in
- checab'oc yed' eb' sacerdote,
axoñej elc'al syac' eb'.
- 11 Snib'ej eb' sc'ub'ejel jantac
yaelal syab' in choñab'. Syalan
eb' to ay junc'olal, palta mañ
yeloclaj.
- 12 Max q'uixvi eb' sc'ulan juntzañ
tas max techaj vilani. Malaj
jab'oc sq'uixvelal eb', mañ yoj-
tacoc eb' tas jun q'uixvelal chi'.
Yuj chi', a in val Jehová in
svala', a val yic ol vac'an syaelal
eb', ol satcanel eb', xchi Jehová,
xa chi.
- 13 Syalanpax Jehová icha tic: Ol
viq'uel eb' in choñab' d'a tic,
yujto icha val junoc snunal te'
uva, ma junoc ste'al te' higo
malaj sat, toñej sc'ajb'anel xiil
ayic van stacjeli, icha chi' yaj
eb'. Yuj chi' a tas ix vac' d'a yol
sc'ab' eb', ol vic'xiec' d'a eb',
xchi.
- 14 Ol yal eb' aj Judá icha tic:
¿Tas yuj tzoñ can d'a tic? Co
molb'ejec co b'a, coñ b'ateccan
d'a choñab' vach' yajoch
smuroal. Ata' ol co col co b'a,
vach'chom d'a scal oval ol oñ
chamoc. A Jehová co Diosal
tzoñ sataneli, yujto ix och co
mul d'ay, ichato ix yac' cuc' a a'
ayb'at veneno d'a scal.
- 15 Ix co na' to vach' ol oñ
elc'ochoc, palta malaj tas vach'
ix ac'ji d'ayoñ. A co naani to
tzalajc'olal ol oñ ajoc, palta añej
xivc'olal ix javi d'ayoñ.
- 16 Van sjavi eb' ajc'ol d'ayoñ. Sjo-
naj siñi' noc' schej eb' d'a Dan,
scab'ul ato d'a tic. Ayic tz'oc'
noc', tz'ib'xi val lum luum tic.
Sjavi eb' satel co choñab' tic
yed' masanil tastac ay d'ay yed'

masanil oñ cajan oñ d'a tic, xchi eb'.

- 17 Ix yalanxi Jehová icha tic: Ol vac'cot chamel d'a e cal icha val schivaj noc' chan te ov schivaji. Mañxalaj mach syal yac'an nanamax noc', xchi Jehová chi'.

**A scusc'olal viñaj Jeremías
yuj schoñab'**

- 18 A in cusc'olal tic mañxalaj yañal, slajvi val el in pixan yuuj svab'i.
- 19 Tz'ab'chaj val yel yav eb' vetchoñab' d'a smasanil yol co macb'en. Syalan eb', ¿tom mañxo ayoquec' Jehová d'a Sion? ¿Tom mañxo ayoquec' co reyal sic'b'il och yuj Jehová ta'? xchi eb'. Ix tac'vi Jehová d'a eb' icha tic: ¿Tas yuj ix e tzuntzej-cot yoval in c'ool ayic ix ex och ejmelal d'a comon dios, juntzañ yechel malaj yelc'ochi, ch'oc b'aj cotnac? xchi.
- 20 Syalan eb' anima icha tic: Toxo ix ec'b'at stiempoal co colji, icha yec'b'at stiempoal jochoj trigo, ma icha yec'b'at stiempoal smolchaj sat avb'en, xchi eb'.
- 21 Svab' val syail yuj syaelal eb' vetchoñab'. Toxo ix q'uechañ cusc'olal yed' xivc'olal d'ayin.
- 22 Yacb'an ay yañal d'a Galaad, ay pax eb' syal yañtan ta', ¿tas yuj max añtaj in choñab' tic?

9 1 Comonoc lajan in sat tic icha sjaj a a' tz'el yoc, yic c'ual d'ac'-val tzin oc' yuj jantac eb' vetchoñab' ix chami.

- 2 Comonoc ay junoc b'aj syal vaj d'a tz'inan luum, yic vach' najat tzin b'atcan d'a in choñab' tic.

Yujto ix spatiquejel Dios eb', ixtum anima eb'.

- 3 Te jelan yesan eb'. Sq'ue val chañ eb' yed' es chi', icha val junoc mach sq'uechañ ste julanel sjul-lab'. Mañxa jab'oc tas yel tz'alji. Yuj chi' syal Jehová icha tic: Masñej ste chuch'iel eb'. Maxtzac yal sc'ol eb' tzin yaloch sDiosaloc.
- 4 Ach Jeremías, mañxo ac'och eb' amigo yed' eb' a c'ab' oc yipoc a c'ool, yujto chuclaj tas van snaan eb' d'a a patic. A tas sna masanil eb' amigo chi', syic'laj-cot eb' d'a yib'añ junjun.
- 5 Syac'laj musansatil sb'a eb'. Mañxa mach slolon d'a yel. Toxo ix te c'ay eb' yesani. Maxtzac yal sq'uexan spensar eb'.
- 6 A val tas ay d'a scal eb', añej ac'oj musansatil, ixtoj anima, yuj chi' maxtzac yal sc'ol eb' tzin yal sDiosaloc.
- 7 Yuj chi' a in Jehová Yajal in d'a Smasanil svala': ¿Tasto val junocxo syal in c'ulan yed' in choñab' tic? Añej to ol vac'och eb' d'a syaelal, icha tz'aj yac'ji-och q'uen plata d'a cal c'ac', yic tz'el schucal q'ueen.
- 8 A tas tz'el'ta d'a sti' eb' lajan icha jul-lab' jay ye scham anima yuuj. Axoñej es tzec' yal eb'. Vach' sc'umlan sb'a eb' yed' eb' yamigo yalani, palta axo d'a spensar eb' van snaani tas ol yutej eb' yac'an chucal d'a eb' yamigo chi'.
- 9 A in val Jehová in svala': ¿Tom mañ smojoc vac'anocho syaelal eb' yuj tas sc'ulej chi'? ¿Tom mañ smojoc vac'an spac d'a in choñab' tic?

10 **Ix valanxi a in Jeremías in tic:**
Tzin te oc' val yuj lum tzal-
quixtac, tzin cus val yuj lum
taquiñtac sat b'aj sva noc' noc',
yujto toxo ix te tacji sat lum.
Mañxa mach tz'ec' ta'. Mañxa
junoc noc' vacax tz'ab'chaj
yoq'ui. A noc' caltacte'al noc'
yed' noc' much toxo ix b'at
noc' elelal.

11 **Ix vab' yalan Jehová icha tic:**
A jun choñab' Jerusalén tic,
icha junoc b'ulañ q'ueen b'aj
cajan noc' nivac oques, icha
chi' ol vutejcani. A juntzañ
choñab' d'a yol yic Judá, ol
can tz'inan. Mañxa junoc
anima ol cajnajcan d'ay,
xchi Jehová.

12 **Ix valan d'a Jehová icha tic:**
Malaj junoc oñ snachajel cuuj tas yuj
a jun co choñab' tic tz'inan lum ix
ajcani. Al d'ayoñ tas yuj icha chi' ix
ajcani, xin chi d'ay.

13 **Ix tac'vi Jehová chi' d'ayin**
icha tic: Icha tic ix aji yujto ix
spatiquejel in c'ayb'ub'al eb'. Maj
sc'anab'ajeb' eb', maj sb'eyb'alej eb'.

14 **Ix yac'an val pitb'oquel spensar**
eb', ix yac'anem sb'a eb' d'a juntzañ
comon dios, icha ix aj sc'ayb'ajcan
eb' yuj smam yicham. 15 **Yuj chi' a**
in Jehová Yajal in d'a Smasanil,
sDiosal in Israel svala': Ol vac' yab'
syail eb' d'a junjun c'u, ol q'ue val
chi'an sat eb' yab'an syail icha
sc'a'il junoc tas c'a' sva eb', ma
syuc' eb'. 16 **Ol in saclemancanb'at**
eb' d'a juntzañ choñab' mañ joj-
tacoc yed' pax eb' smam yicham
eb' mañ yojtacoc eb'. Ol in checb'at
eb' soldado yac' oval yed' eb',
masanto ol satel eb' smasanil, xchi
Jehová.

Cusc'olal d'a Jerusalén

17 **A Jehová Yajal d'a Smasanil**
tz'alan icha tic: Ab'ec, b'at
chequec ic'chajcot eb' ix ix
aytaxonoch d'a yib'añ yoq'ui.

18 **Yalocab' eb' aj Jerusalén:**
Cotocab' eb' ix d'a elañ-
chamel, cusocab' eb' ix cuuj.
B'ud'jocab'el yol co sat yuj
yaal, elocab' b'ulnaj xil co sat
yuj jantac yal co sat coq'ui,
xchiocab' eb'.

19 **A d'a choñab' Sion, tz'ab'chaj**
val yoch oq'uel yuj cusc'olal.
Syalan eb' icha tic: Te ob'iltac
oñ, van co sateli, scab' val syail
yuj q'uixvelal. A ticnaic, yovalil
scactejan co choñab' tic, yujto
toxo ix laj em lañnaj co pat,
xchi eb' tz'oc' chi', xchi Jehová.

20 **Ex ix, maclejec eyab' slolonel**
Jehová, aq'uec val och e
chiquin d'a tas syala'. C'ayb'ejec
eb' eyune' yed' eb' ix vach'
eyac'an yed'oc yic tz'oc' eb' yuj
scusc'olalil chamel.

21 **A chamel toxo ix och d'a yoltac**
co pat, toxo ix c'och d'a yoltac
co palacio. Slaj cham eb' unin
d'a yoltac calle, schampax eb'
quelemtac d'a yoltac choñab'.

22 **Ix yal Jehová d'ayin icha tic: Al**
d'a eb' to a in sval icha tic:
Toxoñej sactzipinac ol ajcan
snivanil eb' anima, icha tz'ajcan
tzipan stza' noc' noc' d'a ac'lic-
tac. Icha val tz'ajcan ixim trigo
manojail d'a spatic eb' sjochani
tato malaj mach smolanq'ue
vaan ixim, icha chi' ol ajcan eb',
xa chi, xchi Jehová d'ayin.

23 **Ix yalanpax Jehová icha tic: A**
eb' jelan, mocab' yac'och

sjelanil eb' chi' yipoc sc'ool, eb' ay yip, mocab' yac'och yip eb' chi' yipoc sc'ool, añejtona' eb' b'eyum, mocab' yac'och sb'eyumal eb' chi' yipoc sc'ool.

- 24 A in Jehová in svala', tato ay mach ay tas syac'och yipoc sc'ool, a in ocab' tzin yac'och yipoc sc'ool, tzin yojtacaneli to a in Jehová in. Svaq'uelc'och svach'il in c'ool, tzin ch'olb'itan tas yaj anima d'a stojolal. Aton juntzañ tic snib'ej in c'ool sb'ey-b'alej eb' anima, xchi Jehová.
- 25-26 Ix yalanxi Jehová icha tic: Van sja stiempoal vac'an syaelal eb' aj Egipto, eb' aj Judá, eb' aj Edom, eb' aj Amón, eb' aj Moab yed' eb' cajan d'a tz'inan luum, aton eb' sjoxel xil spac'ul sti'. Masanil juntzañ anima chi' ac'b'il circuncidar eb', palta max sc'anab'ajej jun trato sch'oxan jun yechel chi' eb', añejtona' pax eb' israel max sc'anab'ajej eb', xchi Jehová.

**Juntzañ yechel comon dios
yed' ejmelal d'a Dios pitzan**

10 ¹ A in Jeremías in tic, ix val icha tic: E masanil ex vet-choñab' israel, maclejec eyab' tas syal Jehová. ² A tz'alan d'ayex icha tic:

Mañ e b'eyb'alej sb'eyb'al juntzañxo nación, mañ ex xiv yuj juntzañ tas sch'ox sb'a d'a sat-chaañ, icha syutej sb'a juntzañ ch'oc choñab'il chi'.

- ³ A sb'eyb'al juntzañ nación chi', malaj jab'oc yelc'ochi. Sb'at suycot junoc te yib' te' eb' d'a caltac te', axo junoc viñ ñicum te' šiican te' yed' syame'ab'.

A eb' sb'oan yechel comon dios (Jer 10.3-4)

- ⁴ Slajvi chi' syac'anoch q'uen plata yed' q'uen oro viñ yel-vanub'oc. Smac'anb'at slavuxal te' viñ yed' q'uen martillo yic stzatzb'i te', yic max el c'otnaj te'.
- ⁵ A juntzañ yechel chi', lajan icha xib'tanub'al noc' much d'a scal junoc avb'en. Max yal-laj sloloni. Yovalil scuchji b'eyec'oc, yujto max yal-laj sb'eyi. Mañ ex xiv d'a juntzañ chi', yujto malaj chucal, ma vach'il syac' d'a eb' anima, xchi Jehová.
- ⁶ Mamin Jehová, malaj junocxo mach lajan ed'oc, yujto te nivan elc'ochi, te b'inajnac ach, syal uj smasanil.
- ⁷ Ach sReyal masanil nación, ¿tom ay junoc mach mañ smojoc xiv d'ayach? Smoj val te nivan elc'och d'a masanil anima. A d'a scal eb' jelan yed' d'a scal eb' rey d'a

yolyib'añq'uinal tic, malaj
junocxo mach lajan ed'oc.

8 Masanil eb' anima chi' malaj
spensar eb', malaj sjelanil eb',
max yal sc'ayb'aj jab'oc eb' yuj
juntzañ yechel b'ob'il d'a te te'
chi'.

9 A juntzañ yechel comon dios
chi', b'ob'il yuj eb' tenum
q'ueen, nab'a plata, aton q'uen
ic'b'ilcot d'a Tarsis yed' q'uen
oro ic'b'ilcot d'a Ufaz. A c'apac
c'apac q'uic'mutz'inac yilji yed'
c'apac chacchac c'apac ayoch
spichuloc. Masanil juntzañ chi',
b'ob'il yuj eb' anima jelan spen-
sar sb'oan tastac.

10 Axo Jehová, aton Dios pitzan,
Dios d'a val yel, Rey d'a junel-
ñej. Ayic scot yoval, tz'ib'xi val
lum lum tic yuuj. Maxtzac
yal-laj stec'b'an sb'a juntzañ
nivac choñab' d'a yichañ yoval
sc'ol Jehová chi'.

11 Ex vetisraelal, alec d'a eb' ch'oc
choñab'il icha tic: A juntzañ comon
dios, mañoc b'oannac satchaañ yed'
lum lum tic, ol satel d'a yolyib'añ-
q'uinal tic, mañxa junoc ol canoc, xe
chi.

**B'it yic aloj vach' lolonel
d'a Dios**

(Jer 51.15-19)

12 A Jehová b'oannac lum lum tic
yed' spoder, a yed' sjelanil
sb'onac yolyib'añq'uinal tic.
Añeja' yed' sjelanil chi' sb'onac
pax satchaañ.

13 Ayic tz'avaj Jehová chi', tz'ib'-
xiq'ue a a' d'a satchaañ, sq'ue
vaan asun d'a chaañ yuuj
masanto b'aj slajvic'och lum
lum tic. Tz'ec' copoljoc leb'lon

d'a scal nivac yaxñab' yuuj,
sjacanelta ic' b'aj molan yuuj.

14 Masanil eb' anima tz'ac'anoch
comon dios yipoc sc'ool, malaj
spensar eb', malaj tas yojtac eb'.
Masanil eb' tenum q'ueen,
tz'ac'ji q'uixvelal eb' yuj juntzañ
yechel sb'o chi'. A juntzañ
yechel sb'o eb' chi', malaj yel-
c'ochi, malaj spixan.

15 A juntzañ yechel chi', malaj
jab'oc yopisio, smoj val
stzetzaji. Ayic ol javoc yaelal
yuj Jehová, ol sateloc.

16 Te ch'oc yel co Diosal a oñ yiñ-
tilal oñ viñaj Jacob tic. A b'oan-
nac masanil tasi, ix oñ
sic'anpaxel a oñ israel oñ tic yic
tzoñ ochcan yicoc. A sb'i, aton
Jehová Yajal d'a Smasanil.

A yaelal d'iñan sjavi

17 Ex aj Jerusalén, oyb'ilxoq'ue co
choñab' yuj eb' ajc'ool, mol-
b'ejec masanil e c'ael.

18 Yujto syal Jehová icha tic: A tic-
naic ol in molcot yaelal d'a e
patic masanto ol yal eyamchaji.
Masanil ex cajan ex d'a jun
choñab' tic, ol ex in pechb'at
d'a najat, icha tz'aj sjuljib'at
junoc q'uen q'ueen yed' ch'añ
mejmeech, xchi.

19 Ix valan a in Jeremías in tic:
Ob'iltac in, van vab'an syail. A
vechen tic malaj yañal. A jun
yaelal tic vic yaji yuj chi' ol vac'
techajoc.

20 Toxo ix em lañnaj co pat, icha
mantiado sd'iñchaj sch'añal.
Toxo ix cham eb' cuninal, ix oñ
yactejcan eb', yuj chi' mañxa
mach scolvaj qued'oc yic
slich'anq'ue jab'oc queñul.

- 21 A eb' yilumal co choñab', malaj spensar eb'. Max sc'an sjelanil eb' d'a Jehová. Yuj chi' oñ sac-lem'b'at icha noc' calnel.
- 22 Ab'ec val sjavi jun ab'ix tic. Ay jun choñab' scot d'a stojolal norte ñilili sc'añ scoti. A jun chi' ol ac'ancanoch juntzañ co choñab' tic tz'inan lumal. Axoñej noc' nivac oques ol caj-najcan d'ay.
- 23 Mamin Jehová, vojtae sic'lab'il to a oñ anima oñ tic mañ cojtacoc tas ol aj quelc'ochi. Max nachaj cuj tastac sjavi d'a quichañ.
- 24 Ac' co yaelal icha val d'a stojolal, palta mañocab' yed' yoval a c'ool yic max oñ a sateli.
- 25 Aq'uem yoval a c'ol d'a yib'añ juntzañ ch'oc choñab'il, juntzañ choñab' to mañ ach ojtannacoc, juntzañ choñab' max yal sb'a d'ayach, yujto ix satel co choñab' eb' a oñ yiñtilal oñ viñaj Jacob tic. Junelñej ix oñ satel eb'. Ix laj yac'can tz'inan co choñab' tic eb', xin chi.

Max c'anab'ajajlaj strato Dios

11 ¹ Ix yalanxi Jehová d'ayin Jeremías in tic icha tic: ² Ab' val tas syal in trato, tzalan d'a eb' aj Judá yed' pax d'a eb' cajan d'a Jerusalén. ³ Tzalan d'a eb' to a in Jehová sDiosal in eb', a in svala' to scatab'aj mach max c'anab'ajan tas syal in trato tic. ⁴ Aton in trato in b'onac yed' eb' e mam eyicham, ayic vic'annaquelta eb' d'a Egipto. A jun nación chi', lajan yaj d'a eb' icha junoc horno b'aj stz'a q'uen hierro. Valannac d'a eb': C'anab'ajejinec,

b'oec masanil tas svala'. Tato icha chi' tze c'ulej, ol ex och in choñab'oc, a inxo ol in och e Diosaloc, xin chi d'a eb'. ⁵ A exxo pax tic, tato ol in e c'anab'ajej, ol vac'ñej elc'och in ti' vac'nac d'a eb' e mam eyicham, yic svac'an jun e luum, aton lum te yax sat b'aj ayex ec' tic, xchi Jehová, xa chi, xchi d'ayin. Yuj chi' ix in tac'vi d'ay icha tic:

Ujocab' Mamin Jehová, xin chi.

⁶ Yuj chi' ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic: Al jun checnab'il tic d'a juntzañ choñab' ay d'a yol yic Judá yed' d'a yoltac scalleal Jerusalén. Tzalan d'a eb' anima icha tic: Maclejec eyab' jun trato tic, tze b'eyb'alan tas syala'. ⁷ Ayic vic'annaquelta eb' e mam eyicham d'a Egipto, cham val valnac d'a eb' to scha yab' eb' tas svala'. Atax d'a jun tiempoal chi' masanto ticnaic ayinñejoch valani. ⁸ Palta maj schalaj yab' eb', maj sc'anab'ajej eb', añej to vach' pitb'inaquel spensar eb'. Yac'annac'b'at sb'a eb' d'a scal chucal. Maj yal sc'ol eb' sc'anab'ajej tas svala'. Yuj chi' vac'nac'b'at yaelal d'a yib'añ eb', icha yajcan d'a in trato chi', xchi Jehová.

⁹ Ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic: A eb' aj Judá yed' eb' cajan d'a Jerusalén, ix slajtiej sb'a eb' yic syic'anel sb'a eb' d'a yol in c'ab'. ¹⁰ Ix sc'ulejxi chucal eb' icha sb'eyb'alejñac eb' e mam eyicham. Aton eb' mañ c'anab'ajannacoc tas valnac, axo d'a juntzañ comon dios yac'-nacocho spensar eb', yochnac eb' ejmelal d'ay. A pax ticnaic mañoc choñab' Israel, mañoc pax choñab' Judá sc'anab'ajan in trato in b'onac yed' eb' e mam eyicham chi'. ¹¹ Yuj chi' a in val Jehová in svala', ol vac'-cot yaelal d'a yib'añ eb', mañxo ol

yal scolan sb'a eb' d'ay. Olto avaj eb' d'ayin sc'anan in colval, palta mañxo ol in tac'voc d'a eb'. **12-13** Ichato chi' b'ian a eb' aj Judá yed' eb' cajan d'a Jerusalén tic, ol b'at sñus incienso eb' yic sc'anan colval d'a juntzañ sdiosal chi'. Ujto a eb' aj Judá tic, tziytum val sdiosal eb', lajan sb'isul icha sb'isul schoñab' eb'. Añeja' pax eb' cajan d'a Jerusalén, te tziytum altar ix sb'oq'ue eb', icha val scallear choñab', aton ta' sñus incienso eb' d'a Baal, jun comon dios yajb'entac. Palta mañ ol yal-laj scolji eb' d'a syaelal chi' yuj juntzañ scomon diosal chi'. **14** Ach Jeremías, mañ ach lesal-voc yuj jun choñab' tic. Mañ al d'ayin, mañ ach tevoc d'ayin yuj eb', ujto mañ ol in tac'voc, vach'chom ol sc'an in colval eb' d'a scal syaelal.

15 Ix yalan Jehová to sval d'a eb' vetchoñab' icha tic: Ex in choñab' xajanab'il vuuj, malaj eyalan eyic e javi d'a in cajnub', ujto mañ jantacoc tas yajb'entac tze c'ulej. A xepual yed' schib'ejal noc' e silab', mañ ol yal ex scolanel d'a jun yaelal ol javoc d'a eyib'añ. Mañxo eyac'och q'uiñ d'a in cajnub' tic.

16 Ujto a d'a yalañtaxo, lajan ex icha junoc te' olivo c'ayum xiil, te ay sat. Palta axo ticnaic, ol ex in sateli, icha tz'aj slajviem junoc te' sjechaj sc'ab' yuj junoc oval ic' ñab', stz'ab'at te' yuj sc'ac'al leb'lon.

17 A in Jehová Yajal in d'a Smasanil, a in ix ex vac' pitzvoc ex aj Israel yed' ex aj Judá, icha yavchaj junoc te'. Palta toxo ix vala' to ol ex in satel yuj jantac chucal tze c'ulej, icha junoc te' stoc'jiq'ueta d'a yol luum. Ix e tzuntzejcot yoval in

c'ool, ujto ix e ñus incienso d'a Baal, xchi Jehová.

Snib'ej eb' aj Anatot smilcham viñaj Jeremías

18 Mamin Jehová, ix ac' voj-taquejeli to ay eb' ajc'ol d'ayin van snaan in smilani. Ix a jac in pensar yic snachajel vuuj. **19** Junc'olal vajeq'ui, icha junoc noc' calnel tz'ic'-jib'at b'aj smiljichamoc, palta mañ vojtcac tas van snaan eb' d'a in patic. Syalan eb' icha tic: Co maq'uechamoc, yic vach' mañxa mach ol naancotoc, icha val tz'aj xic-jiel junoc te' te' syac' sat, xchi eb'.

20 Mamin Jehová, Yajal ach d'a Smasanil, Juez ach d'a stojolal. Ojtac tas ayec' d'a co pensar. Ac' vil tas ol aj ac'an spac d'a juntzañ anima tic, ujto toxo ix vab'enejoch d'a yol a c'ab' tas sna eb' d'a in patic, xin chi.

21 A eb' aj Anatot, ix sna eb' tas tz'aj in chami. Ix yalan eb' to tzin smilcham eb' tato añeja' valanel slolonel Jehová. **22** A Jehová Yajal d'a Smasanil ix alan yuj eb' aj Anatot chi' icha tic: Ayic ol in b'oan yaj yed' eb', a eb' quelemtac ol cham eb' d'a scal oval, axo yuninal eb' yed' yisil, ol cham eb' yuj vejel. **23** Mañxa junoc eb' vinac ol canoc, ujto ol ja sc'ual ol in ch'olb'itan tas sc'ulej eb'. Ol javoc yaelal d'a yib'añ eb', xchi Jehová.

A tas sc'anb'ej viñaj Jeremías

12 ¹ Ix valan d'a Jehová icha tic: Mamin Jehová, vach'-chom vojtcac to te tojol a pensar, palta in gana tzin telaj in b'a ed'oc. Tzin nib'ej tzin c'anb'ej juntzañ tic d'ayach: ¿Tas yuj vach'ñej yaj eb'

chuc sb'eyb'al? ¿Tas yuj junc'olal yaj eb' añej chucal sna'a?

- 2 A ach a b'onac eb', vach'ñiej sq'uib' eb', icha junoc te te' vach' sb'at sch'añal yib', vach' sq'uib'i, syac'an sat, icha chi' yaj eb'. Añej yed' sti' eb' syal vach' lolonel d'ayach, axo spen-sar eb' najat yajeli.
- 3 Palta a ach tic Mamin Jehovah, ojtac in. Tzila' jantac yajoch in pensar d'ayach. Ic'b'at juntzañ anima chi', icha tz'aj yic'jib'at noc' calnel b'aj smiljichamoc. Tza sic'canel eb', yic vach' ol cham eb' d'a jun c'ual ayic ol miljoccham anima.
- 4 ¿B'aq'uiñ ol och vaan stacji yib'añq'uinal tic yed' stacjuel añ añc'ultac sc'ux noc' noc'? Añeja' noc' much van scham noc' yuj schucal eb' anima cajan d'a jun choñab' tic. Sna eb' to max il tastac sc'ulej eb', xin chi d'a Jehovah.

Ix spacan Dios

- 5 Ix yalan Jehovah d'ayin: Tato maj ach tzac'van a b'ey yed' eb' sb'ey d'a yoc, ¿tas val ol aj a laj-b'an a b'ey yed' eb' ayq'ue d'a yib'añ chej? Tato mañ jun-c'olaloc ajec' b'aj secan, ¿tas ol aj a naani tato tzach ec' d'a scaltac svayumtaquil stitac a' Jordán?
- 6 Ijan spax ip, palta manto ojtacoc to a eb' ayoch ajc'olal d'ayach, aton eb' ayto uj a b'a yed'oc. Tz'avaj eb' scot eb' d'a a patic icha eb' pechum noc'. Vach'chom vach'ñiej syutej lolon sb'a eb' d'ayach, mañ ac'och eb' yipoc a c'ool, xchi d'ayin.

Scusc'olal Jehovah yuj schoñab'

- 7 Ix yalanxi Jehovah icha tic: Ol vactejan in choñab' tic, ol in patiquejel jun choñab' to vic yaji. Ol vac'och in choñab' xajanab'il tic vuj d'a yol sc'ab' eb' ajc'ool.
- 8 A eb' in choñab' victaxon yaj tic, icha junoc noc' choj d'a cal-tac te' tz'el yav scoti, icha chi' syutej sb'a eb' d'ayin, yuj chi' tzin yajcanel eb'.
- 9 A in choñab' tic, lajan val icha junoc noc' ch'acb'a ch'oc yilji, stzoc'jicham noc' yuj juntzañxo noc' yetch'acb'ail. Cotocab' masanil juntzañxo choñab' ul satel in choñab' tic.
- 10 Tziytum eb' yilumal eb' ch'oc choñab'il ol satanel in choñab' tic, ichato van satanel te' uva eb' avab'il vuuj. Ol steq'uem lad'an in munlajel eb'. A lum luum nib'ab'il vuuj, taquiñ lum ol ajcan lum yuj eb'.
- 11 Cuseltacxoñej ol ajcan in choñab' tic yuj eb', ichato ol oc' lum d'ayin. Masanil in choñab' tic, cuseltacxoñej ol ajcanoc. Mañxa mach ol naan jab'oc yuuj.
- 12 Masanil d'a tzalquixtac d'a tz'inan luum, ol javoc eb' viñ vinac sateli, yujto a vespada a in Jehovah in tic, a ol satanel masanil b'aj slajvic'och smac-b'en in choñab' tic. Mañxalaj junoc mach junc'olal ol ajoc.
- 13 Ix yavej ixim trigo eb', axo te' q'uiix ix q'uib' sq'uexuloc. Nab'añej ix munlaj eb'. Ix lajviel yavb'en eb', q'uixvelalxo smolanq'ue jab'jab' sat yavb'en

eb' chi', yuj val yoval in c'ol d'a eb', xchi Jehová.

A sti' Jehová ix yac'a'

14 Icha tic sval a in Jehová in tic yuj juntzañ nación te chuc d'a slac'anil Israel tic, to ix yiq'uec' lum luum eb' ix vac' smac'b'enej Israel in choñab': Ol viq'uel eb' d'a sluum junjun, axo eb' aj Judá ol viq'uel eb' d'a scal eb'. **15** Ayic toxo ix viq'uel juntzañ ch'oc choñab'il chi', ol oc'-xoc in c'ol d'a eb', ol vic'an meltzaj eb' d'a sluum yed' d'a schoñab' junjun. **16** A juntzañ choñab' chi' ix c'ayb'an in choñab' yac'an sti' d'a sb'i Baal. Axo ol ajoc, tato ol sc'anab'ajej sc'ayb'ub'al in choñab' tic eb', ol slocan in b'i eb' d'a tas syala', tato icha chi' ol yal yaj eb' d'a scal eb' in choñab' tic. **17** Tato mañ ol sc'anab'ajej eb' tas sval jun, a in val Jehová in svala' to ol in satel eb' icha stoc'jiq'ueta junoc te te' yed' sch'añal yib', xchi Jehová.

A yab'ixal jun tzec'ul nab'a lino

13 **1** Ix yalan Jehová d'ayin icha tic: Ixic, b'at man junoc tzec'ul nab'a lino, tzac'anoch d'a a nañal ayic manto juc'chajoc, xchi d'ayin. **2** Ix in manan jun tzec'ul chi' icha ix yal Jehová, ix vac'anoch d'a in nañal. **3** Ix yalanxi Jehová d'ayin: **4** Ic'b'at jun a tzec'ul ix a man chi', jun ayoch d'a a nañal chi', tzach b'at d'a Perat.^d Ata' tza c'ub'ejel d'a sjatelal junoc q'uen tenam, xchi Jehová. **5** Ix in b'at b'ian, ix in c'ub'anel jun tzec'ul chi', icha ix aj yalan Jehová d'ayin.

6 Ix ec' junoc tiempoal, ix yalanxi Jehová icha tic: Ixic d'a Perat, b'at ic'xicot jun tzec'ul in checnac b'at a c'ub'ejel ta', xchi d'ayin. **7** Ix in b'at b'ian, ix in joyan b'aj aycan chi' vuuj, ix vic'ancoti, palta c'axo, mañxalaj yopisio.

8 Ix yalanxi Jehová d'ayin yic svaleti: **9** Icha tic ol aj in satanel yic'ojchañb'ail Judá yed' Jerusalén. **10** A ex in choñab' ex tic, te chuc ex, malaj e gana tze c'anab'ajej in checnab'il, añej tas tze nib'ej a tze c'ulej. Tzex och ejmelal d'a juntzañ comon dios, tzeyac'an servil. Lajan ex icha jun tzec'ul mañxalaj yopisio tic. **11** Icha junoc mach stzec'och junoc tzec'ul d'a snañal, icha chi' ix in c'ulej eyed' ex aj Israel yed' ex aj Judá, yic junñej tzex aj ved'oc, in choñab' eyaji, yic tzeyac'an ojtacajeli to b'inajnac in, nivan velc'ochi. Palta maj in e c'anab'ajej, xchi Jehová, xa chi, xchi d'ayin.

Yab'ixal yed'tal vino

12 Ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic: Al d'a eb' etchoñab' tic: A Jehová co Diosal tz'alani: Junjun yed'tal vino, smoj sb'ud'ji yuj vino, xa chi. Ol yalan eb' d'ayach: Toxon cojtac to junjun yed'tal vino smoj sb'ud'ji yuuj, xcham eb'. **13** Ol alan d'a eb' to a in sval icha tic: Ol vac' sat e c'ol e masanil ex cajan ex d'a jun choñab' tic yuj yoval in c'ool, icha val tz'aj sat sc'ol mach nivan vino syuq'uej. A eb' ol satel sc'ol chi', aton eb' rey yiñtilal viñaj David, eb' sacerdote, eb' syaloch sb'a in checab'oc yed' masanil ex cajan ex d'a Jerusalén tic.

^d **13.4** A Perat, a a' nivan Éufrates syala'. Tecan mañoclay ta' xid'ec' viñaj Jeremías chi' yac'can jun tzec'ul chi'. Tecan a d'a Pará jun ay d'a slac'anil Anatot, ata' xid'ec' viñ.

14 Ol vac' e mac'lajcham e b'a icha tz'aj spojbat lum yed'tal vino ayic stenlan sb'a luum. Lajan ol yutej sb'a eb' mamab'il yed' eb' uninab'il. A in val Jehová in svala', ol ex in sateli, mañxo ol oc'laj in c'ol d'ayex, xchi Jehová, xa chi, xchi d'ayin.

Scachnab'il choñab' Judá

- 15 Ex aj Judá, a Jehová van slolon d'ayex. Emnaquil tzeyutej e b'a, tze maclan eyab' tas syala'.
- 16 Alecq'ueta e mul d'a Jehová co Diosal, yacb'an manta tas scot d'a eyib'añ, icha sc'ulej eb' sb'eyec' d'a sat pac'an d'a scal q'uic'alquinal. Tze na' to ol ja vach'ilal d'ayex palta te nivan yaelal ol cot d'a eyib'añ yuj Jehová, ichato ol q'uic'b'oc q'uinal ol eyila'.
- 17 Tato max e cha eyab'i, elc'altac ol in oc' yuj eyic'ojchañb'ail chi'. Ol elta yal in sat, yujto ol ex ic'hajcanb'at d'a najat, xin chi d'a eb'.

A slolonel Jehová d'a viñ rey

- 18 Ix yalanxi Jehová d'ayin: Al d'a viñ a reyal yed' d'a ix snun viñ: Emañecot d'a xilail e reyal, tzex em c'ojan d'a sat luum, yujto ol ic'hajel e corona mañ jantacoc svach'il yilji ayq'ue d'a e jolom.
- 19 A juntzañ choñab' d'a Neguev ol macchaj yuj eb' soldado, ol oymaj eb' d'a spatictac, mañxa mach ol yal yochi. Masanil eb' aj Judá, ol ic'hajcanb'at eb' d'a najat.
- 20 Ixiqec q'uelan d'a stojolal norte, tzeyilan scot eb' ajc'ool. ¿Tas yaj in choñab' vac'nacoch d'a yol e c'ab' e tañvani, aton eb' ayoch e b'inajb'illoc?

21 ¿Tas ol eyala' ayic ol vac'anoch juntzañ anima eyajaliloc, aton eb' eyac'nacoch yipoc e c'ool? Ol ja yaelal d'a eyib'añ icha sjavi yaelal d'a yib'añ junoc ix ix van yalji yune'.

22 Ex aj Jerusalén, tato tze c'anb'ej tas yuj sjavi juntzañ tic d'a eyib'añ, nachajocab' el eyuuj to yuj jantac e mul, yuj chi' b'eran ex eli tzex eq'ui, tzex te ixtajpaxi.

23 A junoc q'uic'al anima, tocval syal sq'uexmaj yilji. A spin-totaquil noc' leopardo, tocval syal sq'uexmaji. Ichexta' te c'aynac ex d'a chucal, maxtzac yal sq'uexmaj e b'eyb'al.

24 Yuj chi' ol ex in saclemejb'ati, icha tz'aj saclemcanb'at smatz'il ixim trigo yuj ic' scot d'a taquiñ luum.

25 Aton val tic aycanoch d'a eyib'añ vuuj, icha val smojal. Yujto ix in b'atcan satc'olal eyuuj, axoñej juntzañ comon dios tzeyac'och yipoc e c'ool.

26 Ol ex vaq'uel b'eran, ol ex vac'an q'uixvelal.

27 Ix vil jantac eyajmulal, aton juntzañ q'uixvelaltac tze c'ulej. Yajb'entac tas tze c'ulej d'a lum jolomtac vitz yed' d'a yichtac te te' c'ayum xiil. Ex aj Jerusalén, ob'iltac ex, ¿b'aq'uiñ ol eyactejcan e c'ulan chucal chi'? xchi Jehová.

Jun nivan tiempo mañxalaj ñab'

14 ¹ Yuj val jun nivan tiempo mañxalaj ñab' syac'a', yuj chi' ix lolon Jehová d'ayin Jeremías in tic, ix yalan icha tic:

- 2 A eb' aj Judá tz'oc' val eb' yuj cusc'olal, mañxa yip schoñab' eb', toxoñej teltumb'a eb' d'a sat lum yuj cusc'olal. Sq'ue val yav eb' aj Jerusalén yuj syaelal.
- 3 A eb' b'eyum, schecb'at eb' schecab' eb' ic'oj a'. Sb'at eb' say a' d'a yoltac jul, palta mañ-xalaj a', malaj yol sch'ub' eb' smeltzaj eb'. Toxoñej smac sat eb' yuj q'uixvelal.
- 4 Sq'ue tamaljoc lum lum sjat yuj staquiñal. Yuj chi' a eb' munlajvum, stac val sc'ol eb', smac sat eb' yuj q'uixvelal.
- 5 Icha chi' noc' c'ultaquil chej, syactejan yune' noc' toto tz'alji, yujto mañxa añ añic'ultac sc'ux noc'.
- 6 Yed' noc' caltacte'al b'uru, a d'a tzalquixtac b'aj malaj ste'al scot tec'tec' noc'. Suc'lan ic' noc' icha noc' oques. Sc'unb'i val yol sat noc' yilani, yujto mañxa añ añic'ultac vach' sc'uxan noc', xchi Jehová.

Ix tevi viñaj Jeremías yuj eb' anima

- 7 Mamin Jehová, vach'chom te nivan co mul d'a a sat, palta colvajañ d'ayoñ yic vach' max ach alchaj chucal. Tzijtum el sco pitej co b'a d'ayach, tz'ochpax co mul.
- 8 A achñej ayach och yipoc co c'ool, a achñej pax co Columal aji ayic ayoñ och d'a syaelal. ¿Tas yuj icha ch'oc choñab'il tzutej a b'a d'a co choñab' tic, icha junoc paxyalvum junñej ac'val tz'ec' d'ayoñ?
- 9 ¿Tas yuj lajan ach icha junoc soldado satc'olal yaji syamji, maxtzac yal scolvaji? Palta

Mamin, tic pax ayachec' d'a co cal. Masanil choñab' ojtannac to a choñab' oñ. Mañ oñ actejcani, xin chi.

10 Aton juntzañ tic ix yal Jehová yuj eb' choñab' israel: A eb' anima d'a jun choñab' tic, te ay stzalajc'olal eb' sb'eyeq'ui. Sb'at eb' d'a jun, sb'at eb' d'a junxo. Yuj chi' mañ jab'oc tzin tzalaj yed' eb'. A ticnaic ol in nacot schucal eb', ol in ch'olb'itan tastac sc'ulej eb', xchi.

11 Ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic: Mañ ach tevoc d'ayin yuj svach'iloc juntzañ anima d'a jun choñab' tic. 12 Vach'chom tz'och eb' d'a tze'ojc'olal, palta mañ ol in tac'-voclej d'a eb'. Vach'chom tzijtum silab' sñus eb' yed' jantac sat avb'en syic'cot eb' ofrendail, palta mañ ol in tzalaj yed' eb'. Ol in satel eb' yuj oval, yuj vejel yed' pax yuj ilya, xchi d'ayin.

13 Ix in tac'vi d'a Jehová chi' icha tic: Palta Mamin Jehová in Diosal, a eb' syaloch sb'a a checab'oc, syal eb' d'a eb' anima tic to malaj oval ol ochoc. Malaj vejel ol javoc. Syal eb' to ol ac'ñej junc'olal b'aj cajan oñ tic, xin chi.

14 Ix tac'vi Jehová d'ayin icha tic: Tato icha chi' tz'aj yalanel eb' checab' chi' d'a in b'i, van yesan eb' syal chi', yujto mañoc in tzin chec yal eb'. Malaj junoc checnab'il ix vac' d'a eb', maj in lolonpax d'a eb'. A juntzañ syal eb' chi' to a in ix vac' yil eb' yalani, palta mañ yeloclej, malaj yel-c'ochi. Munil d'a yol yic eb' snachaañ juntzañ syal chi'. 15 A in Jehová in sval d'a juntzañ checab' stec'b'ej sb'a yalanel d'a in b'i to malaj oval, malaj vejel ol javoc d'a yib'añ choñab' tic, mañoc in tzin chec yal eb', yuj chi' ol

cham eb' yuj oval yed' yuj vejel chi'.
16 Yed' pax eb' anima b'aj syal eb' chi', ol cham eb' yuj oval yed' vejel. Ol cham eb' ix yetb'eyum eb' yed' yalyuninal. Toxoñej ol can teljab' snivanil eb' d'a voltac scalleal choñab' Jerusalén. Malaj mach ol mucan eb'. Icha chi' ol aj stupanel smul eb' ix yac'ochi. **17** Yuj chi' al juntzañ tic d'a eb' anima:

C'ual dac'valxo yel yal in sat voc' yuj yaelal ayxo smay ix javi d'a yib'añ eb' vetchoñab', yuj yaelal tz'ac'an echnaj eb'.

18 Ayic tzin ec' d'a cal munlajel svilani, ay snivanil anima tel-tumb'a yajcan yuj oval. Axo yic tzin ochxita d'a yol choñab' tic, svilani to van scham anima yuj vejel. Axo eb' syaloch sb'a schecab'oc Dios yed' eb' sacerdote, toxo ix ic'chajb'at eb' d'a ch'oc choñab'il mañ yojtacoc, xa chi, xchi Jehová d'ayin.

19 Yuj chi' ix valan icha tic: Mamin Jehová, ¿tom junelñej ix iq'uel eb' aj Judá tic d'a a c'ool? ¿Tom toxo ix a patiquejel choñab' Sion? ¿Tas yuj ix oñ ac' echnajoc to max-tzac yal cañtaji? Sco nib'ej jun-c'olal caji, palta malaj jab'oc tas vach' sjavi d'ayoi. Sco na' to vach'ñej ol oñ b'ey d'a quichañ, palta añej tas ay smay ix ja d'a quib'añ.

20 Mamin Jehová, scojtaquejel co chucal yed' pax spitalil eb' co mam quicham. Ix och val co mul d'ayach.

21 Yuj val yic'jichaañ a b'i, mañxo oñ a patiquejeli. Mañ a patiquejel jun choñab' tic b'aj ay a despacho to nivan

yelc'ochi. Nacot a trato ix ac' qued'oc. ¿Tocval mañ ol aq'uel-c'ochi?

22 Malaj junoc comon dios, sdiosal ch'oc choñab'il ol yal yac'ancot ñab'. A satchaañ max yal-laj yac'ancot yaxñaab' d'a yol yico'. Mamin Jehová, co Diosal ach, yuj chi' tzach cac'och yipoc co c'ool, yujto a achñej tzac'cot juntzañ tic, xin chi d'a Jehová.

Yaelal ol javoc d'a yib'añ Judá

15 ¹ Ix tac'vi Jehová d'ayin icha tic: Vach'chom a viñaj Moisés, ma viñaj Samuel tzul tevoc d'ayin yuj eb', mañxo ol oc' in c'ol d'a in choñab' tic. Al d'a eb' to tz'el eb' d'a vichañ, sb'at eb'. ² Tato ay eb' sc'anb'an d'ayach, b'ajtil tzoñ b'ati, tato xchi eb', al juntzañ sval tic d'a eb':

A mach ayoch d'a yib'añ scham yuj ilya, a' ilya chi' ol milanoc. A mach ayoch d'a yib'añ scham d'a oval, a d'a oval chi' ol chamoc. A mach ayoch d'a yib'añ scham yuj vejel, a vejel chi' ol milanoc. A pax mach ayoch d'a yib'añ yic'jib'at d'a ch'oc choñab'il, ol ic'jocñej-b'atoc, xa chi.

³ A in Jehová in svala': Ol vac'cot chañ macañ yaelal d'a yib'añ eb' anima tic: Ol cham eb' d'a scal oval, ol ñerjoc b'eyec' snivanil eb' yuj noc' tz'i', ol chijocb'at eb' yuj noc' ostoc, axo noc' caltacte'al noc' ol vach' lajanel eb'. ⁴ Ol javoc jun yaelal chi' yuj val juntzañ chucal ix sc'ulej viñaj Manasés yuninal viñaj Ezequías d'a Jerusalén, ayic ayoch viñ reyal d'a Judá. Masanil choñab' d'a yolyib'añ-q'uinal tic, ol te xiv eb' yilanoch

juntzañ yaelal ol javoc d'a yib'añ in choñab' tic.

- 5 Ex aj Jerusalén, ¿machto val ol oc' sc'ol d'ayex? ¿Machto val ol cus sc'ol eyuuj? ¿Machto val ol och ilc'olal eyuuj?
- 6 A in Jehová in svala', a ex tic ix in e patiquejeli, ex te juvieli. Toxo ix in te tzactzaj ex vac'an nivanc'olal, yuj chi' toxo ix vic'-chañ in c'ab' vac'an eyaelal yic tzex in sataneli.
- 7 Ol ex viq'uelta d'a yoltac e choñab' d'a yol e macb'en tic, ol ex in saclemejb'at icha tz'aj sac-lem smatz'il ixim trigo yuj ic'. Ol vac'an satjoquel in choñab' tic. Mañxa junoc eyuninal ol vac'cani, yujto max yal e c'ol tzeactejean e chuc b'eyb'al.
- 8 Vuujñej tziytum ol ajcan eb' ix ix ol cham yetb'eyum, icha val yarenail sti' a' mar maxtzac b'is-chaji. D'a chime'ualil ol javoc jun yaelal d'a yib'añ eb' ix nunab'il ayb'at yune' d'a oval, ayñej eb' nanc'olal ol javoc cus-c'olal yed' xivc'olal d'a yib'añ eb'.
- 9 A eb' ix nunab'il mañ jantacoc yune', tz'el yip eb' ix yuj q'uix-velal, maxtzac yal yic'an yic' eb' ix, emnaquilxoñej tz'ajcan eb' ix. A c'ualil smeltzajcanoch d'ac'valil d'a eb' ix. Tato ayto eb' ol can d'a yol schoñab' chi', a in Jehová in svala' to ol vac' miljoccham eb' yuj eb' ajc'ool, xchi Jehová.

Scusc'olal viñaj Jeremías

- 10 Nunin, ob'iltac in. ¿Tas val yuj ix in ac' aljoc? Añej val oval yed' telajb'ail svac' yed' masanil

anima. Malaj junoc mach b'aj ix vac' tumin majanil, malaj pax mach b'aj ix in majnej q'ueen, palta masanil eb' tzin catab'ani.

- 11 Mamin Jehová, elocab'c'och b'aj tzin scatab'ej eb' chi' tato chuc ix vutej ach vac'an servil, tato maj in c'an a vach'c'olal d'a yib'añ eb' ayoch ajc'olal d'ayin, ayic ayoch eb' d'a cusc'olal yed' d'a syaelal.

Yaelal ol javoc d'a yib'añ eb' israel

- 12 Ix yalan Jehová icha tic: Ex aj Judá, ¿toc ay mach syal smac'an cañchaj q'uen bronce yed' q'uen hierro? Icha chi' yaj eb' ajc'ol ol cot d'a stojolal norte, mañ ol techaj eyac'an oval yed' eb'.
- 13 Yuj val jantac e chucal ex aj Israel, yuj chi' a val e b'eyumal yed' masanil tas ay d'a sat e lum tic, ol vac' d'a eb' eyajc'ool chi'. Nab'añej ol yic'b'at eb', mañ ol stupcanlaj eb' d'ayex.
- 14 Ol ex vac'canoch schecab'oc eb' eyajc'ol chi' d'a jun lum luum mañ eyojtacoc, yujto a yoval in c'ool lajan icha te' c'ac', ol ex satel yuuj, xchi Jehová.

Ix tevi val viñaj Jeremías d'a Jehová

- 15 Mamin Jehová, ojtac smasanil, na in coti, colin. Pactzitej d'a eb' vajc'ool. Mocab' ac' nivan-c'olal eb', pactzitej d'a eb' yac-b'an manto in smilcham eb'. Il nab' val, uuj tzin sb'uch eb'.
- 16 Ayic tzalan a lolonel d'ayin tzin chañej vab'i, añej ayoch in tzalajc'olaloc, yujto ic in Mamin Jehová in Diosal, Yajal ach d'a Smasanil.

- 17 Mañ junñejoc tzin ec' yed' eb' stzalaj sc'ulan chucal. Yuj vopisio ac'nac, in ch'ocoj tzin eq'ui, yujto svab' syail yoval a c'ol ed'oc.
- 18 ¿Tas val yuj malaj b'aq'uiñ tz'och vaan in yaelal icha junoc echen malaj yañal? ¿Tom ol in ixtej icha a' eluma' stupemi?

Spacnaxi Jehová

- 19 Yuj chi' ix tac'vi Jehová d'ayin icha tic: Tato tzach meltzajcot d'ayin, ol ach in chaxi, icha chi' b'ian ol yal in ac'an servil. Tato max a comon alej comon lolonel, añej tas nivan yelc'och tzala', a ach ol ach lolon vuuj. A eb' anima ol meltzajcot eb' ul yab'an a loloni, mañoc ach ol a cha ab' slolonel eb'.
- 20 Lajan val ol ach vutejcan d'a eb' etchoñab' tic icha junoc muro nab'a bronce. Ol yac' oval eb' ed'oc, palta a in val Jehová in svala' to mañ ol ach yac' ganar eb', yujto ayin och ed'oc, ol ach in colo'.
- 21 Ol ach in coled d'a yol sc'ab' eb' chuc, ol ach in colñej d'a eb' milumcham anima, xchi d'ayin.

Schecnab'il Jehová d'a viñaj Jeremías

16 ¹ Ix lolon Jehová d'ayin, ix yalan icha tic: ² Mañ ac'och etb'eyum, mañ ol aj uninal d'a jun choñab' tic. ³ A in Jehová in tic ol val d'ayach tas ol javoc d'a yib'añ eb' unin ol aljoc d'a jun choñab' tic yed' d'a yib'añ eb' mamab'il nunab'il. ⁴ Ol cham eb' yuj juntzañ ilya te ov, malaj mach ol oc' yuj eb', malaj mach ol mucan eb'. Toxoñej ol can teljab' eb' d'a sat luum, icha tz'aj noc' noc'. A

oval yed' vejel ol ic'an scham eb'. Axo snivanil eb' chi', ol laj chijocb'at yuj noc' ostoc yed' noc' chium noc' d'a caltat te', xchi Jehová d'ayin.

⁵ Ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic: Mañ ach och d'a yol junoc pat b'aj ayec' eb' anima iloj ac'val yuj cham-nac. Mañ ach oc' yed' eb', mañ ac' snivanil sc'ol eb', yujto a in Jehová in svala' to ix viq'uel junc'olal d'a eb', maxtzac in xajanej eb', maxtzac oc' in c'ol d'a jun choñab' tic. ⁶ Ol cham eb' icham anima yed' eb' unin. Mañxalaj mach ol mucan eb', malaj mach ol oc' yuj eb'. Malaj mach ol yac' echnaj snivanil, ma sjoxanel xil sjolom yuj sch'oxanel scusc'olal yuj eb'. ⁷ Mañxalaj mach ol b'oan vael yuj chamel chi', yic tz'ac'ji snivanil sc'ol eb' ayto yuj sb'a yed' jun ix cham chi', vach'-chom a eb' mamab'il nunab'il schami.

⁸ Añejtona' mañ ach och c'ojan d'a yol junoc pat a va'i yed' uc'an a' b'aj ay junoc q'uiñ. ⁹ Yujto a in Jehová in Yajal in d'a Smasanil, e Diosal in, a in sval icha tic: Ol vac' lajvoc q'uiñ yic tzalajc'olal, icha q'uiñ yic nupnajel d'a jun choñab' tic. A d'a yol e tiem-poal tic ol ujoc jun tic, ol eyil val.

¹⁰ Ayic ol alan jun lolonel tic d'a eb' etchoñab' tic, ol sc'anb'ej eb' d'ayach: ¿Tas yuj ol yac'cot jun nivan yaelal chi' Jehová d'a quib'añ? ¿Tas chucal ix co c'ulej? ¿Tas co mul ix och d'a Jehová co Diosal? xcham eb'. ¹¹ Tza pacan d'a eb' icha tic: A val Jehová tz'alan icha tic: A eb' e mam eyicham ix in yactejean eb', ix b'at tzac'an eb' d'a spatic comon dios, ix och eb' ejmelal d'ay. Ix in spaticanel eb', maj sc'anab'ajej sc'ayb'ub'al eb' ix vac'a'. ¹² A exxo pax tic, ec'al te

chuc tze c'ulej d'a yichañ eb' e mam eyicham chi'. Junjun ex tze c'ulej chucal scot d'a e pensar, maxtzac e c'anab'ajej tas svala'. **13** Yuj chi' ol ex viq'uel d'a jun lum tic, ol ex vac'ancanb'at d'a junocxo choñab' mañ eyojtacoc, mañ yojtacoc pax eb' e mam eyicham. Ata' c'ual d'ac'-val ol eyac' servil juntzañ comon dios. Mañxo ol oc' in c'ol d'ayex, xchi Jehová, xa chi d'a eb'.

14 Palta a in Jehová in svac' in ti': A ticaic, ayic slocan in b'i eb' anima tic, syalan eb' icha tic: D'a sb'i Jehová Dios ic'annaquelta eb' co mam quicham d'a Egipto, xchi eb'. **15** Palta ol javoc jun tiempoal, ol yalan eb' anima icha tic: D'a sb'i Jehová, aton ix ic'anelta eb' israel d'a juntzañ choñab' d'a norte yed' d'a juntzañxo choñab' b'aj ix saclemcanb'at eb', xcham eb'. Yujto a in ol vic' meltzaj eb' etisrael d'a schoñab', aton lum lum vac'naccan d'a eb' e mam eyicham.

16 Palta ayic manto ol ujoc jun chi', ol vic'cot eb' yajc'ol eb' israel yic tzul yamji eb' yuj eb', icha tz'aj syaman noc' chay eb' yamum chay yed' schimpa, ma icha eb' pechum noc' sb'at tzac'an d'a spatic noc' noc' d'a tzalquixtac, tzece' sayan noc' eb' d'a yoltac q'uen ñaq'ueen yed' d'a yoltac sjatelal q'ueen. **17** Yujto svil masanil tastac sc'ulej eb'. Malaj junoc mach syal sc'ub'anel sb'a d'a yol in sat, ma sc'ub'anel schucal d'a vichañ. **18** Ol vac' spac d'a eb' yuj chucal sc'ulej chi', yujto ix yixtejb'at in lum eb' yuj juntzañ sdiosal to mañ pitzanoc, yajb'entac icha snivanil junoc chamnac. Ix sc'ulej eb' tas to max scha in c'ool, xchi Jehová.

Slesal viñaj Jeremías

- 19** Mamin Jehová, vilumal ach, in tañvumal aji. A ach val tzin a colo' ayic ay in och d'a syaelal. Ol cot juntzañ choñab' b'aj slajvic'och lum lum tic, ol ul yalan eb' d'ayach: A eb' co mam quicham, añej d'a juntzañ comon dios malaj vach' yochi, malaj yopisio, añej ta' yac'-naquem sb'a eb'.
- 20** ¿Tom syal sb'oan sdiosal eb' anima? Tato a eb' sb'oani, mañ diosoc syal chi', xcham eb', xin chi.
- 21** Ix yalanxi Jehová icha tic: Yuj chi' d'a junelñej ol vac' yojtaquejel in poder eb'. Icha val chi' ol aj yojtacanel eb' to a in Jehová in a inñej Dios in, xchi.

Yaelal d'a yib'añ Judá yuj schucal

17 ¹ Ix yalan Jehová icha tic: Ex aj Judá, maxtzac el e chucal d'a e pensar. Max satlaj e chucal chi' d'a schiquintac eyaltar. Scan yechel icha letra tz'ochcan d'a junoc q'uen q'ueen yuj q'uen cincel ma yuj q'uen diamante.

2 A eb' eyuninal snacot juntzañ altar eb', snaanpaxcot juntzañ te te' yechel comon dios eb', te' ay d'a yichtac te te' c'ayum xiil d'a juntzañ tzalquixtac chaañ yaj-q'uei, ³ yed' d'a jolomtac vitz d'a stitaquel choñab'. Yuj e chucal tzeyac'och d'a juntzañ lugar yic ejmelal b'aj chaañ d'a masanil e macb'en tic, ol vac' elc'ajb'at e b'eyumal yed' tastac ay d'ayex.

4 Yoalil ol ex ic'joquel d'a sat lum e lum tic, aton lum ix vac' e

macb'enej. Ol ex vac'canoch
schecab'oc eb' ayoch ajc'olal
d'ayex d'a jun luum mañ eyoj-
tacoc, yujto toxo ix cot yoval in
c'ol d'ayex. A yoval in c'ol chi',
lajan icha junoc c'ac' malaj
b'aq'uiñ stupi, xchi Jehová.

Juntzañxo lolonel

- 5 Ix yalanxi Jehová icha tic: Ob'il-
tac eb' tzin ic'anel d'a sc'ool,
axo anima syac'och eb' yipoc
sc'ol yic scolvaj yed' eb' snaani.
- 6 Lajan val eb' icha te' q'uiix d'a
tz'inan luum, malaj b'aq'uiñ syil
vach'il. Sq'uib'q'ue te' d'a caltac
q'ueen yed' d'a lum luum ay
atz'am atz'am d'ay yed' b'aj
max yal scajnaj anima.
- 7 Palta te vach' yic eb' anima tzin
ac'anoch yipoc sc'ool.
- 8 Lajan val eb' icha te te' avab'il
d'a stitac a a', sb'at val sch'añal
yib' b'aj sb'ey a a' chi'. Malaj
sna te' vach'chom te ay c'ac',
c'ayumñej xil te'. D'a stiempoal
malaj ñab', malaj jab'oc tz'ic'an
te', malaj b'aq'uiñ syactej
yac'an sat te'. Icha chi' yaj eb'.
- 9 ¿Toc ay junoc tas yelxo val
ac'um musansatil, icha spensar
eb' anima? Malaj sb'onab'il jun
spensar eb' chi'. ¿Mach val syal
yojtacaneli?
- 10 A in val Jehová in tzin ch'ol-
b'itej tastac ay d'a junjun pen-
sar. Vojtac val tastac tz'ec' d'a
spixan junjun anima. A in svac'
spac d'a junjun d'a smojal icha
sc'ulej, xchi Jehová.
- 11 A eb' tz'och b'eyumal yuj ixtoj
anima, lajan val eb' icha junoc
noc' much smañelta ñolob' mañ
yicoc. Ayic te tec'anto eb' ol

- ec'xoc sb'eyumal eb' chi', axo ol
aj scheclaji to malaj spensar eb'.
- 12 A scajnub' Dios b'ob'ilcan yictax
yichb'anil, lajan val icha junoc
palacio te vach' yilji, chaañ
b'ob'ilcanq'uei.
 - 13 Mamin Jehová, a ach ayachoch
yipoc co c'ol a oñ israel oñ tic.
Masanil eb' tzach actancani, ol
q'uixvocanel eb'. Masanil eb'
tz'el d'a a tz'ey, ol satcanel eb'
icha tz'aj satel junoc b'i
tz'ib'ab'ilem d'a cal pococ. Ol
satcanel eb' yujto tzach yactej-
can eb', yujto a ach tic lajan ach
icha junoc sjaj a a'.

Ix tevi viñaj Jeremías d'a Jehová

- 14 Mamin Jehová, ac' b'oxoc in
c'ool yic tzin b'oxicani. Col in,
yic vach' tzin colchajcani, yujto
añej d'ayach sval vach' lolonel.
- 15 Syal eb' anima d'ayin icha tic:
¿B'aq'uiñ ol elc'och slolonel
Jehová alnac d'ayoñ? Elocab'-
c'och tas syal chi' ticnaic, xchi
eb'.
- 16 Mamin, malaj b'aj ix in tevi
d'ayach yic tzin c'anancot junoc
tas tz'ic'an satel eb' anima. Max
in nib'ej pax sjavi junoc yaelal
d'a yib'añ eb'. A ach tic ojtac
tas ix in c'ana', yujto d'a ichañ
ix vala'.
- 17 Mañ in ac'och d'a xive'olal,
yujto a d'ayach tzin col in b'a
ayic ay in och d'a syaelal.
- 18 Q'uixvocab'canel eb' tzin
pechan b'eyec'oc, mocab' in
q'uixvoquel a in tic. Xivocab'
eb' chi', mocab' in xiv a in tic.
Ac'cot yaelal d'a yib'añ eb',
satel eb' d'a junelñej.

A tas ix alchaj yuj sc'ual ic'oj ip

19 Ix yalan Jehová d'ayin icha tic: Ixic, b'at ochañ liñan d'a spuetail choñab' b'aj tz'eli tz'och eb' sreyal Judá. Ata' tzalel in lolonel. Ichañej chi' tza c'ulej d'a juntzañ spuetail Jerusalén. **20** Tzalan d'a eb' anima icha tic: Ex rey yed' jantac ex cajan ex d'a Jerusalén tic yed' e masanil ex aj Judá, machtac ex tzex och d'a juntzañ puerta tic, ab'ec val tas syal Jehová: **21** Tzeyil val e b'a, mañ e cuch eyicatz d'a sc'ual ic'oj ip, mañ eyic'ochta d'a spuetail Jerusalén tic, yic max ja yaelal d'a eyib'añ yuuj. **22** Mañ eyic'paxelta junoc eyicatz d'a yol e pat d'a sc'ual ic'oj ip chi'. Malajocab' junoc munlajel tze c'ulej d'a jun c'u chi'. Nivanocab' yelc'och d'ayex icha ajnac valan d'a eb' e mam eyicham. **23** Palta mañ schanacoc yab' eb' tas valnac chi'. Spitejncac sb'a eb', mañ sc'anab'ajej-nacoc scachnab'il eb' vac'nac. **24** A in val Jehová in svala': C'anab'ajejec tas svala', mañ eyic'cot eyicatz d'a spuetail choñab' tic d'a sc'ual ic'oj ip. Nivanocab' yelc'och jun c'u chi' d'ayex, malajocab' junoc munlajel tze c'ulej. **25** Tato tze c'anab'ajej tas sval tic, ayñej eb' yiñtilal viñaj David ol ochñej reyal d'a in choñab' tic. Ol ochta eb' d'a spuetail yed' carruaje ñerb'il yuj noc' chej, ajun eb' eyajalil ex aj Judá ex tic yed' pax eb' aj Jerusalén tic. A jun choñab' tic malaj b'aq'uiñ ol can tz'inan. **26** Ol laj cot eb' anima d'a junjun choñab' d'a yol yic Judá, aton juntzañ ay d'a spatic yichañ Jerusalén tic, d'a yol yic Benjamín, d'a ac'lic, d'a tzalquixtac yed' pax d'a yol yic Neguev. Ol yic'cot noc' noc'

eb' silab'il yic sñusjitz'a d'a templo. Ol yic'paxcot juntzañxo noc' silab' eb', ixim trigo, incienso yed' ofrenda yic syac'an yuj diosal eb' d'ayin.

27 Palta tato mañ ol e c'anab'ajej in checnab'il tic jun, tato mañ nivanoc yelc'och jun c'ual chi' d'ayex, tato ol eyic'ochta eyicatz d'a spuetail choñab' tic d'a jun c'u chi', ol vac' ñusjoc-tz'a masanil palacio d'a Jerusalén tic. Mañxa mach ol yal smac'an tup jun c'ac' chi', xchi Jehová, xa chi, xchi d'ayin.

C'ayb'ub'al d'a yib'añ viñ tz'acum

18 ¹ Ix lolon Jehová d'ayin, ix yalan icha tic: ² Ixic, emañ d'a spat jun viñ tz'acum luum. Ata' ol val jun lolonel d'ayach, xchi d'ayin. ³ Ix in em b'ian, van stz'acvi viñ d'a jun tz'aclab' tz'ec' sururoc. ⁴ Ayic van stz'acan jun lum chen viñ, axo ix aji ix ixtaxb'at lum d'a yol sc'ab' viñ. Yuj chi' añeja' yed' lum slumal chi' ix sb'o junxo luum viñ icha snib'ej.

⁵ D'a jun rato chi' ix yalan Jehová d'ayin icha tic: ⁶ A in val Jehová in sval d'ayex israel ex tic: ¿Tom max yal ex vutan icha syutej lum luum viñ tz'acum tic stz'acani? A ex tic, lajan

A viñ tz'acum (Jer 18.6)

eyaj d'a yol in c'ab' icha yaj lum
 luum d'a yol sc'ab' viñ tz'acum tic.
 7 Q'uinaloc a in tic tzin na in juan-
 b'ati, ma in satanel junoc choñab',
 ma junoc macb'en, 8 palta tato a jun
 choñab' chi' sna sb'a sc'ool, syic'anel
 sb'a d'a scal chucal, añejtona' in tzin
 q'uexpax in pensar, maxtzac vac'b'at
 jun yaelal chi' d'a yib'añ. 9 Q'uinaloc
 tzin na' in b'oanq'ue junoc choñab'
 yed' vac'an q'uib'oc, 10 palta tato
 añej chucal sc'ulej, max sc'anab'ajej
 pax tas svala', tzin q'uexpax in pen-
 sar, maxtzac vac' in vach'c'olal nab'il
 vuj vac'an d'ay.

11 Al d'a eb' cajan d'a Judá yed'
 d'a Jerusalén to a in sval juntzañ
 lolonel tic: Van in naan tas ol ex
 vutej, tas ol aj vac'anoch eyaelal, yuj
 chi' actejeccan e chuc b'eyb'al,
 c'ulejec vach'il, xchi Jehová, xa chi.
 12 Ol yalan eb' d'ayach icha tic: Mañ
 ixtej a b'a oñ a cachani. A oñ tic ol co
 c'ulejñej chucal, icha tas scot d'a co
 pensar co c'ulani, xcham eb', xchi
 Jehová.

13 Yuj chi' ix yalanxi Jehová icha
 tic: C'anb'ejec ec' d'a junjun
 nación, tato ay b'aj ix ab'chaj
 sc'ulaj icha tas sc'ulej eb' etisra-
 elal tic. A eb' tic yelxo val te
 chuc tas sc'ulej eb'.

14 ¿Toc ay junoc tiempoal mañ
 ayoquem q'uen sacb'acom d'a
 jolomtac vitz d'a yol yic
 Líbano? ¿Ay am b'aj stup a a'
 te siic scot d'a jolomtac vitz
 chi'?

15 Palta a ex in choñab' ex tic,
 mañ junñejoc b'aj ayexcani,
 cotac scal tze q'uexan e pensar.
 Tzin eyactancani, axo d'a tas
 mañ diosoc tze ñus incienso. Ex
 satb'at d'a jun b'e aytaxon d'a

peca'. Axo d'a b'e yic chucal
 b'aj tzex b'ati.

16 Yuj e chucal chi' ol can tz'inan e
 choñab' tic. Ol te b'uchjocñej.
 Masanil eb' ol ec' d'a tic, ol laj
 syum sat eb' ex stetzani, yujto
 satub'tac ol aj yilji.

17 Icha tz'aj saclemb'at tastac yuj
 ic' scot b'aj sjavi c'u, icha chi' ol
 aj ex vac'an saclemb'at yuj eb'
 eyajc'ool. Ol in b'at mican
 d'ayex ayic ol ja sc'ual sjavi e
 yaelal chi'. Mañxo ol in b'at
 q'uelan d'ayex, xchi Jehová.

A tas ix nachaj d'a yib'añ viñaj Jeremías

18 Ix yalan eb' anima chi' icha tic:
 Co naec tas scutej viñaj Jeremías tic
 yuj tas syal viñ d'a quib'añ. Tocval ol
 lajvoquel eb' sacerdote tzoñ c'ay-
 b'ani, ma eb' aj pensar tz'ac'an co
 razón, ma eb' schecab' Dios tz'alan
 slolonel Dios chi' d'ayoñ. Yuj chi' co
 naecq'ue esal lolonel d'a spatic viñ,
 yic smiljicham viñ. Mañ ol co
 c'anab'ajejlaj tas syal viñ chi', xchi
 eb'.

Slesal viñaj Jeremías

19 Mamin Jehová, cotañ val
 q'uelan d'ayin, tzañ'an val tas
 syal eb' ayoch ajc'olal tic
 d'ayin.

20 ¿Tom yed' chucal tz'aj spactzitaj
 vach'c'olal? A eb' chi' toxo ix
 sna eb' tas ol yutej eb' in
 smilanchamoc.

Nacoti to ix in c'och d'a ichañ
 in tevi d'ayach yuj svach'iloc
 eb', yic max ac'cot yoval a c'ol
 d'a yib'añ eb'.

21 Axo ticnaic jun, ac' cham
 yuninal eb' yuj vejel yed' yuj

oval. Canocab' eb' ix yetb'eyum eb' junixtaquil, mañxaocab' junoc yune' eb' ix scani. Mil-jocab'cham eb' viñ yetb'eyum eb' ix, axo eb' viñ yune' eb' ix quelemtaxco, chamocab' eb' d'a oval.

22 Ac'cot junoc ñilañ soldado elc'um d'a scal eb'. Ab'chajocab' yel yav eb' yuj syaelal, yujto ichato sjoy olan eb' b'aj ol in mucchajoc, say modo eb' tas tz'aj in telvi d'a yol sc'ab' eb'.

23 Palta a ach tic Mamin Jehová, ojtac masanil tastac smol alej eb' d'a vib'añ yic tzin smilancham eb' yalani. Mañ ac' nivan-c'olal eb', mocab' b'at smul eb' chi' sate'olal uuj. Satocab'el eb' d'a ichañ, ac'och syaelal eb' yuj yoval a c'ool.

C'ayb'ub'al d'a lum pojel ch'ub'

19 ¹ Ix yalan Jehová d'ayin icha tic: B'at man junoc lum ch'ub', tzic'anb'at eb' yichamtac vinaquil choñab' ed'oc yed' eb' sacer-dote ichamtac vinacxo. ² Tzach el d'a puerta b'aj tz'el eb' sb'at ac'ojcan c'alem d'a sch'olanil yic Ben-hinom, ata' ol al juntzañ lolonel sval tic d'ayach d'a eb'. ³ Tzalan icha tic: Ex sreyal Judá yed' ex cajan ex d'a Jerusalén tic, ab'ec val slolonel Jehová co Diosal Yajal d'a Smasanil: Ab'ec, ol vac'b'at jun nivan yaelal d'a yib'añ e choñab' tic. Masanil mach ol ab'anoc, ol sat sc'ol eb' yab'ani. ⁴ Yujto tzin eyactejcani, tzezac'anoch jun lugar tic yicoc comon dios. Tze ñusan incienso d'a juntzañ comon dios mañ eyojtacoc yed' eb' e mam eyicham. Mañxa yalnab'il jantac eb' unin malaj smul tze milchamoc. ⁵ Ix

e b'oq'ue juntzañ altar b'aj tze ñus-tz'a eb' eyuninal silab'il d'a Baal. Tze c'ulan val tas mañoc in svac' e c'ulej, max ec' d'a in pensar juntzañ tas tze c'ulej chi'. ⁶ Yuj chi', a in val Jehová in tic svala': Ay val jun c'ual to a jun ch'olan tic, mañxo ol scuch Tofet, ma sch'olanil yic Ben-hinom, palta sch'olanil b'aj smiljicham anima ol sb'iejcani. ⁷ Yuj jantac anima ol cham d'a jun ch'olan tic, ol vac' ixtaxel tas nab'il eyuj ex aj Judá yed' ex aj Jerusalén. Ol ex vac' ac'joc ganar yuj eb' eyajc'ol snib'ej tzex milanchamoc. Axo e nivanil ol och schib'ejoc noc' ostoc yed' noc' caltacte'al noc'. ⁸ Ol ochcan e choñab' tic tz'inan lumal, xivub'tac ol ajcanoc. A eb' ol ec' d'a tic, ol xiv eb', ol sat sc'ol eb' yilani, ol b'uchvaj eb' yuj tas ol ajcan chi'. ⁹ Ol vac' e chilajb'at eyuninal yed' eyisil yuj vejel, ol vac'an e chilajb'at e b'a, ayic ol oymaj eb' ajc'ol d'a spatic e choñab', xchi Jehová, xa chi d'a eb'.

¹⁰ Ayic slajvi alan juntzañ tic, tza mac'anpoj jun lum ch'ub' chi' d'a yichañ eb' anima ajun ed' chi', ¹¹ tzalan d'a eb' icha tic: A Jehová Yajal d'a Smasanil tz'alan icha tic: Ol in satel jun choñab' tic, icha tz'aj smac'jipoj junoc lum ch'ub' maxtzac yal sb'o junelxo. A d'a lum Tofet tic ol e muquem eb' e chamnac, yujto mañxa b'aj ol yal e mucan eb'. ¹² A in Jehová in svala', icha chi' ol vutej jun choñab' tic yed' eb' cajan d'ay, lajan ol aj icha ol aj Tofet tic. ¹³ Te yajb'entac ol ajcan masanil pat d'a Jerusalén tic yed' spalacio eb' sreyal Judá. Añejtona' yajb'entac ol ajcan spañanil yib'añtac pat b'aj sñusji incienso d'a q'uen c'anal d'a satchaañ yed' b'aj tze sequem vino ofrendail d'a comon dios. Icha Tofet chi' ol

ajcanoc, xchi Jehová, xa chi d'a eb', xchi Jehová d'ayin.

14 Ayic ix lajvi in c'ulan juntzañ tic, a in Jeremías in tic, in paxta d'a Tofet chi', b'aj ix valcanel slolonel Jehová. In och liñan d'a yol yamaq'uil stemplo Dios, ix valan d'a masanil eb' anima icha tic: **15** A Jehová co Diosal Yajal d'a Smasanil tz'alan icha tic: Ol vac'b'at yaelal d'a yib'añ jun e choñab' tic yed' d'a yib'añ juntzañxo choñab' ay d'a e lac'anil. Ol javoc masanil juntzañ yaelal toxo ix val tic d'a eyib'añ, yujto ix e pitej e b'a, maxtzac e c'anab'ajej tas svala', xchi Jehová, xin chi d'a eb'.

A tas alb'il d'a yib'añ viñaj Pasur

20 **1** Ay jun viñ scuchan Pasur yuninal viñaj Imer, sat sacerdote yaj viñ d'a stemplo Jehová. Ayic ix yab'an viñ tas ix val a in Jeremías in tic, **2** ix in schecan mac'joc viñ, ix in schecan ac'jocpaxoch viñ d'a te' cepo d'a spuertail templo d'a stojolal smacb'en Benjamín. **3** Axo d'a junxo c'u, a viñ ix alani to tzin ic'chajel d'a yol te' cepo chi'. Yuj chi' ix valan d'a viñ icha tic: A Jehová ix q'uexan a b'i. Magor-misabib ol a b'iejcani, syalelc'ochi xivc'olalñej yaji. **4** Yujto syal Jehová icha tic: Ol vac'och xivc'olal d'a ib'añ yed' masanil eb' vach' ac'an yed'oc. Q'uelan ach val ochi ol miljoccham eb' a vach'c'ool yuj yespada eb' ajc'ool. A exxo aj Judá ex tic ol ex vac'och d'a yol sc'ab' viñ sreyal Babilonia. Ay ex ol ex yic'b'at viñ d'a Babilonia chi', ayex pax ol ex smilcham viñ. **5** Masanil e b'eyumal yed' masanil tastac ay stojol ay d'ayex yed' sb'eyumal eb' sreyal Judá ol vac'och d'a yol sc'ab' eb' ajc'ol chi',

ol yic'anb'at eb' d'a Babilonia chi'.

6 A achxo tic ach Pasur, ol ach ic'chajb'at checab'oc d'a Babilonia chi' yed' masanil eb' cajan ed' d'a a pat. Ata' ol ach chamoc, ol ach mucchajcan ta' yed' eb' a vach'c'ool chi', aton eb' b'aj ix esejcanel in ti'oc, xchi Jehová, xin chi.

A scusc'olal viñaj Jeremías d'a yichañ Jehová

7 Mamin Jehová, toñej ix in a monte. Ix in c'anab'ajan tas ix ala'. Yelxo te tec'an ach, yuj chi' ix in ac' ganar. Masanil tiempo tzin tztetzaji, masanil anima tzin b'uchan uuj.

8 Ayic svalan d'a eb' juntac el icha tic: Ol javoc yaelal d'a eyib'añ, ol ex lajvoqueloc, xin chiñej d'a eb'. Yuj chi' ayñejoch eb' yalan chucal lolonel d'ayin, tzin sb'uchan pax eb', yujto svalet a lolonel.

9 Tato svala' to maxtzac ach vac' b'inajoc, maxtzac valpaxel a lolonel, axo tz'aji, icha te' c'ac' tz'aj a lolonel chi' d'ayin. Stz'ab'at in b'aquil yuj svab'i. Tzin nib'ej tzin och vaan valanel a lolonel tic, palta maxtzac yal-laj.

10 Svab' val sajson eb' in sb'uchani: Syalan eb' icha tic: Ina viñ xivc'olalñej yaj tic, xchi eb'. Syalanpax eb': Coyec, b'at quiq'uecchañ esal lolonel d'a yib'añ viñ, xchi eb'. Añejtona' eb' in vach'c'ool, snib'ej eb' b'aj tzin lectaji. Syalan eb' vuuj icha tic: Co sayec modo tas tz'aj cac'an ganar cac'anec ec' co pac d'a viñ, xchi eb'.

- 11 Palta a ach tic Mamin Jehová, ayachñej ec' ved'oc, icha junoc soldado malaj mach tz'ac'an ganar. A eb' tzin pechani ol ac'joc ganar eb', a inxo jun mañ ol in yac' ganar eb'. Ol q'uixvoc-canel eb', mañ ol satlaj sc'ol eb' d'a sq'uixvelal chi'.
- 12 Mamin Jehová, Yajal ach d'a Smasanil, a ach tza ch'olb'itej eb' tojol sb'eyb'al, tzilan tastac sna eb' anima. Ch'ox vil tas ol utej ac'an syaelal juntzañ anima tic, yujto toxo ix vac'och in b'a ab'enal d'a yol a c'ab'.
- 13 B'itejec Jehová, alec vach' lolonel d'ay. A scolanel eb' tz'ab'an syail d'a yol sc'ab' eb' ixtum anima.
- 14 Te chuc jun c'u b'aj aljinac in. Mocab' alchaj vach'il d'a jun c'u b'aj aljinac in d'a in nun.
- 15 Ob'iltac jun vinac xid' alannac d'a viñ in mam to ix alji jun yuninal viñ yic stzalaj viñ.
- 16 Satocab'el jun vinac chi', icha juntzañ choñab' ix satjiel yuj Dios d'a junelñej. Yab'ocab' viñ yel av yuj yaelal d'a q'uiñib'alil yed' av yic ac'oj oval d'a chim-c'ualil.
- 17 ¿Tas yuj maj in mac'ljicham yuj jun vinac chi' ayic manto in alji? Tato icha chi', canñejnac in am d'a ix in nun chi', ichato d'a ix mucchajnac in cani.
- 18 ¿Tas val yuj aljinac in? ¿Tom yuj vilan syaelal, yic tzin cham d'a q'uixvelal? xin chi.

Yaelal ol javoc d'a yib'añ Jerusalén

21 ¹ A viñaj rey Sedequías ix checancot viñaj Pasur yuninal viñaj Malquías yed' viñaj

sacerdote Sofonías yuninal viñaj Maasías, yic sjavi eb' viñ in yil a in Jeremías in tic, yic syalan eb' viñ d'ayin icha tic: ² Tzoñ tevi d'ayach to tza c'an d'a Jehová cuuj, yujto a viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia, van yac'an oval viñ qued'oc. C'an d'a Jehová chi' to sch'ox spoder, icha sc'ulejncac d'a pecataxo, yic syic'anel viñaj Nabucodonosor chi', xchi eb' viñ.

³ Ix lajvi chi' ix lolon Jehová d'ayin. Ix in tac'vi d'a eb' viñ schecab' viñ rey chi' icha tic: Alec d'a viñaj Sedequías chi' ⁴ to a Jehová co Diosal a oñ israel oñ tic, a tz'alani: Ol vac' meltzaj eb' a soldado d'a spatic, aton eb' tz'ac'an oval yed' viñ sreyal Babilonia. Axo eb' soldado viñ chi' aton eb' oyanxo och d'a spatitac jun choñab' tic, ol in molb'ejoch eb' d'a yol jun choñab' tic. ⁵ A in ol vac' oval eyed'oc yed' in poder yed' pax yoval in c'ol te ay smay. ⁶ Ol vac'cham masanil eb' anima cajan d'a jun choñab' tic, ol cham eb' yed' noc' noc' yuj jun nivan yab'il. ⁷ Ol lajvoc chi', a achxo tic ach Sedequías, ol ach vac'och d'a yol sc'ab' viñaj Nabucodonosor yed' d'a juntzañxo eb' ayoch ajc'olal d'ayach. Ol ach vac'och d'a yol sc'ab' eb' yed' eb' a checab', eb' a soldado yed' eb' anima pitzanto ol can d'a jun choñab' tic, aton eb' olto can yuj jun nivan yab'il, oval yed' vejel. A in val Jehová in svalu', mañ ol oc' sc'ol jun viñ rey chi' d'a eb', ol miljoccham eb' yuj viñ.

⁸ Ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic: Al d'a juntzañ anima tic to a in sval icha tic: Svac' e sic'lej, ¿tom a e q'uinal, mato a e chamel? ⁹ A mach ol can d'a jun choñab' tic, ol cham

yuj oval, yuj vejel yed' yuj ilya. Axo pax eb' ol el yac'och sb'a d'a yol sc'ab' eb' aj Babilonia van yac'an oval d'a jun choñab' tic jun, mañ ol chamlay eb', tevelxoñej ol colchaj eb'.
10 A in Jehová in svala', toxo ix in na' vac'ancot yaelal d'a yib'añ jun choñab' tic, mañxooc vach'il ol vac'coti. Ol vac'och d'a yol sc'ab' viñ sreyal Babilonia, axo viñ ol ñusantz'aoc.

**A tas ix alchaj d'a yib'añ
viñ sreyal Judá**

11-12 Alpax d'a eb' sreyal Judá yiñtilal viñaj David icha tic: Scham val eyab'an tas sval a in Jehová in tic: Vach'ocab' tzeyutej e b'oan yaj yoval eb' anima d'a junjun c'u. Tze col eb' tz'ixtaj yuj eb' ixtum anima. Tato chuc tzeyutej e b'oan yaj jun, ol cot yoval in c'ol d'a eyib'añ, icha te' c'ac' te ov sq'ue ñilñon yoc mañxa mach syal stupani.

Yaelal ol ja d'a yib'añ Jerusalén

13 Ex aj Jerusalén, te chaañ eyaj-q'ue d'a yib'añ lum ac'lic, icha yajq'ue junoc nivan tenam d'a lum ac'lic chi'. Palta a in Jehová in svala' to aycot yoval in c'ol d'ayex. Tzeyal icha tic: ¿Mach ol yal yac'an oval qued'oc? ¿Mach ol yal sq'ueul b'aj sco col co b'a tic? xe chi.

14 A in Jehová in svala' to ol vac'och eyaelal icha val smojal yuj tastac tze c'ulej. Ol vac'och sc'ac'al e palacio. Axo tastac ay d'a spatictac e choñab', ol laj-voquel stz'ab'ati, xchi Jehová,

xin chi d'a eb' schecab' viñaj Sedequías chi'.

A tas ix alchaj d'a eb' sreyal Judá

22 ¹ Ix yalan Jehová d'ayin: Ixix d'a spalacio viñ sreyal Judá, tzalan juntzañ lolonel tic ² d'a viñ, aton viñ yiñtilal viñaj David. Tzalan pax d'a yichañ masanil eb' ayoch yopisio yed' viñ yed' pax d'a eb' anima ay ta' to smaclej yab' in lolonel tic eb'. ³ A tojolal yed' vach'ilal a tze b'eyb'alej. Mañ eyix-tej eb' eyetanimail, mañ eyixtej eb' ch'oc choñab'il, ma eb' unin cham-nac smam yed' eb' ix ix chamnac yetb'eyum. Mañ e milcham eb' anima malaj smul. ⁴ Tato d'a val yel ol e b'eyb'alej juntzañ sval tic, ol ochñej eb' yiñtilal viñaj David reyal d'a tic. Ayoch eb' d'a yol carruaje yed' d'a yib'añ chej ol ochta eb' d'a spuertail palacio tic, ajun masanil eb' ay yopisio yed' eb' yed' pax eb' anima. ⁵ Palta tato mañ ol e cha eyab' juntzañ ix val a in Jehová in tic jun, a jun palacio tic ol sateloc, xchi Jehová, xa chi d'a eb', xchi d'ayin.

⁶ Ix yalanxi Jehová icha tic.

A spalacio viñ sreyal Judá, a d'a yol in sat lajan val icha svach'il yilji lum Galaad, icha pax lum jolom vitz Líbano. Palta svac' in ti' svalani to ol meltzajcanoch icha tz'inan luumal. Mañxa mach ol cajnaj d'ay.

⁷ Ol vic'cot eb' anima ay syam-c'ab' yic oval d'a jun palacio tic yic satanel eb'. Ol smac'anelta te' c'ute' eb', aton te' mañ jantacoc svach'il ayoch spatzab'illoc, ol sñusancantz'a te' eb'.

8 Ol cot eb' anima d'a juntzañxo choñab', ol ec' eb' d'a stz'ey jun choñab' tic, ol laj sc'anb'an eb' d'ay junjun: ¿Tas yuj icha tic ix yutej jun nivan choñab' tic Jehová? xcham eb'.

9 Ol tac'voc juntzañxo eb' icha tic: Icha tic ix yutej Jehová sDiosal eb', yujto ix yactejean strato eb' sb'onac yed'oc, axo d'a juntzañ comon dios b'aj ix och eb' ejmelal, xcham eb', xchi Jehová.

**A tas ix yal viñaj Jeremías
d'a viñaj Salum**

10-11 Mañ ex oc' yuj schamel viñaj Josías, oc'añec yuj viñaj Salum yuninal viñaj Josías chi'. Yujto ix ic'jib'at viñ d'a junelñej, mañxa b'aq'uiñ ol meltzaj viñ, mañxo ol yil-laj schoñab' viñ b'aj aljinac.

A yuj viñaj Salum chi', viñ ix och sreyaloc Judá ayic toxo ix cham viñ smam viñ chi', a Jehová tz'alan yuj viñ icha tic. Ix ic'jiel viñ d'a jun choñab' tic, mañxo ol meltzajlaj viñ. 12 A d'a jun choñab' b'aj ix ic'jib'at viñ chi', ata' ol cham viñ. Mañxo ol ul yilxi schoñab' viñ tic.

A tas ix alchaj d'a viñaj Joacim

13 Ob'iltac ach, yuj val a chucal tza b'oanq'ue a palacio yed' a nivac pat. Tzac' munlaj eb' anima, palta max a tuplaj sc'u eb'.

14 Tzalan icha tic: Ol in b'oq'ue junoc in nivan palacio, axo d'a yib'añ ol in b'oq'ue juntzañxo levan tz'aj yool. Ol jacvoccan sventenail, axo te' c'ute' ol vac'och yichtacoc, axo yelav, chacchac ol ajoc, xa chi.

15 ¿Am a naani to yujñejto ayachec' d'a yoltac pat nab'a c'ute' ayoch d'ay, yuj chi' rey ach to nivan elc'ochi? A viñ a mam ix yac' tzalajb'oc sc'ol viñ, yujto tojol ix yutej sb'a viñ, vach'ñej tas ix sc'ulej viñ, yuj chi' vach'ñej ix ajelc'och viñ.

16 Ix scol eb' meb'a' viñ yed' eb' tz'ixtaj yuj eb' chuc spensar. Yuj chi' vach'ñej ix elc'och viñ. A in Jehová in svala' to a sb'eyb'al viñ chi' sch'oxani to yojtac in viñ.

17 Palta a ach tic, añej b'eyumal tza nib'ej d'a spatic chucal. Tza checan miljoccham eb' anima malaj smul, tzixtan eb' etchoñab', xchi Jehová.

18 Syal Jehová yuj viñaj Joacim yuninal viñaj Josías sreyal Judá icha tic: Malaj eb' ol oc' yuj schamel viñ. Malaj eb' ol alan icha tic: Ay, ach vetanimail. Ob'iltac oñ. Toxo ix cham viñ co reyal, icha co mam yaj viñ, mañ xchioc eb'.

19 Icha tz'aj junoc noc' chamnac b'uru, icha chi' ol utaj viñ, ol ñerchajcanel viñ d'a tiel choñab' Jerusalén, xchi Jehová.

A tas ix alchaj d'a yib'añ Jerusalén

20 Ix yalanxi Jehová icha tic: Ex aj Judá, q'ueañec d'a jolom vitz Líbano tzex avaj ta'. Te chaañ tzex avaj d'a jolomtac vitz yic Basán yed' d'a tzalquixtac yic Abarim, yujto masanil eb' ayoch eyed'oc toxo ix satel eb'.

21 A in tic, ix val d'ayex yic vach' eyajec' d'a e choñab', palta maj yal e c'ol ix eyab'i. Ichañej chi' ix eyutej e b'a yictax vanto

eyoch choñab'il, toxon max e cha eyab' tas svala'.

22 Ol ic'jocb'at eb' eyajalil yuj eb' ajc'ool, icha yic'jib'at junoc tas yuj oval ic', axo eb' ayoch eyed'oc ol ic'jocb'at eb' d'a junocxo ch'oc choñab'il. Toxoñej ol ex q'uixvoccanoc. Mañxa ol ajcan eyelc'och yuj jantac e chucal.

23 A ticaic, te tzalajc'olal eyajec' d'a e pat nab'a c'ute' cotnac ste'al d'a Líbano. Palta ayic ol javoc yaelal d'a eyib'añ, ol el eyav eyab'an syail, icha yab'an syail junoc ix ix tz'alji yune', xchi Jehová.

A tas ix yal Dios d'a viñaj rey Jeconías

24 Ix yalan Jehová d'a viñaj Jeconías yuninal viñaj Joacim sreyal Judá: Vach'chom aylaj tzach och vuj icha junoc colc'ab' ayoch d'a svach' c'ab' eb' nivac vinac, palta svac' in ti to ol ach in julcaneli. 25 Ol ach vac'-canoch d'a yol sc'ab' eb' ajc'ol b'aj tzach te xivi, eb' snib'an ach smilanchamoc, aton viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia yed' eb' ajun yed'oc. 26 Ol ach vac' ic'jocb'at yed' ix a nun d'a lum luum b'aj mañoc ta' ex alji, ata' ol ex cham e chavañil. 27 Mañxo ol ex meltzaj d'a tic, vach'chom olto e nib'ej meltzajxi e b'a, xchi Jehová.

A tas ix sc'anb'ej viñaj Jeremías

28 ¿Tom lajan viñaj Jeconías tic yed' junoc lum chen pojeltac mañxa yopisio, ma icha junoc yame'ab' mañxa mach snib'ani? ¿Tas yuj sjuljicanb'at viñ yed' eb' yiñtilal d'a jun lum luum mañ yojtacoc?

29 Ab'ec val ex aj Judá, scham val eyab'an tas syal Jehová.

30 A Jehová tz'alanxi icha tic: Tz'ib'chajocab'can b'aj ay sb'i eb' yiñtilal eb' rey to a jun vinac tic, lajan tz'ajcan icha junoc vinac malaj yuninal, icha junoc vinac mañ vach'oc ix aj yelc'ochi. Yujto mañxa junoc yiñtilal viñ ol och reyal d'a spalaciocan viñaj David, syac'anxi reyal d'a Judá tic, xchi Jehová.

A tas scac'och yipoc co c'ol d'a b'aq'uiñ

23 1 A Jehová tz'alan icha tic: Ex yilumal in choñab', ob'iltac ex, lajan ex icha junoc tañvum calnel smilancham noc' scalnel chi', saclemcanb'at noc' yuuj. Icha chi' tzeyutej eb' in choñab' tic, xchi Jehová.

2 A Jehová co Diosal a oñ israel oñ tic, a tz'alan d'a eb' yilumal schoñab' tz'ac'an yajalil d'ay: Ex yilumal in choñab', ix e saclemcanb'at eb' in choñab', ix e xib'tancanb'at eb', maj e tañvej eb'. Yuj chi' a in Jehová in tic svala', ol vac'och eyaelal yuj tas ix e c'uulej chi'. 3 Axo eb' ix in saclemcanb'at d'a juntzañxo ch'oc choñab'il, a in Jehová in tic svala', ol vic' meltzaj eb'. Ol vac'anxi cajnaj eb' d'a schoñab', ol vac'anxi q'uib' sb'isul eb'. 4 Ol vac'anoch yilumal eb', yic maxtzac xiv eb', mañxa junoc eb' ol satoc, xchi Jehová.

5 Ix yalan Jehová icha tic: Ay jun c'u ol javoc, ol vac'och jun yiñtilal viñaj rey David reyal d'a in choñab' tic. A jun rey chi' te tojol spensar. Yed' sjelanil ol yac' reyal, tojol ol yutej sch'ol-b'itan masanil choñab'.

6 A d'a stiempoal ol yac' reyal chi', ol colchajcanel eb' aj Judá yed' pax eb' aj Israel, mañxalaj tas ol sna eb'. Aton jun b'i tic ol ac'joc sb'ïoc: A Jehová sb'ïocel tas tzoñ aj d'a stojolal.

7-8 A ticnaic, sloc in b'i eb' anima tic, syalan eb' icha tic: Yojtac val Jehová, jun ic'annaquelta eb' co mam quicham d'a Egipto, xchi eb'. Palta svac'can in ti' ticnaic to ay jun c'u ol javoc ol yal eb' icha tic: Yojtac val Jehová, jun ix oñ ic'anelta d'a norte yed' d'a juntzañxo choñab' b'aj ix oñ saclemcanb'ati, xcham eb'. Ichato chi' ol cajnaxi eb' israel chi' d'a sluum, xchi Jehová.

Lolonel ix alchaj d'a eb' syaloch sb'a schecab'oc Dios

9 Icha tic ix val d'a eb' syaloch sb'a schecab'oc Dios: A Jehová ix alan jun lolonel nivan yelc'och d'ayin. Yuj chi' ix och val pitz'an d'a in pixan sic'lab'il, ix ib'xiq'ue in nivanil. Icha squetconec' eb' uc'um añ toxo val stelvi, icha chi' ix in aji.

10 A eb' anima cajan d'a jun choñab' tic, añej val ajmulal sc'ulej eb', syac' val yip eb' sc'ulan chucal. A eb' nivac yelc'ochi, añej ixtoj anima syac' eb'. Yuj chi' toxo ix catab'aj lum luum tic yuj Jehová, toxo ix tacjiel luum, toxo ix tz'ab'at añ añc'ultac b'aj sva noc' noc'.

11 A Jehová tz'alan icha tic: A val eb' syaloch sb'a in checab'oc tic yed' eb' sacerdote, malaj velc'och d'a yol sat eb'. Svil val sc'ulan chucal eb' d'a yol in templo.

12 A in Jehová in svala' to yuj chi' te q'uic'alq'uinal ol ajcan sb'e eb', te ñereri ol aj paxoc. Ichato ol ecchajb'at eb', ol telvoc eb'. Axo yic ol in ch'olb'itan eb', ol vac'ancot yaelal te ya d'a yib'añ eb'.

13 Vilnac val eb' yalnacoch sb'a in checab'oc d'a Samaria, te chuc tas sc'ulejnc eb'. Yalnaquel slolonel Baal eb', icha chi' aj scuchb'annac satb'at in choñab' Israel eb'.

14 Ix vilpax eb' syaloch sb'a in checab'oc d'a Jerusalén, te chuc tas sc'ulej eb'. Añej ajmulal sc'ulej eb', ixtum anima pax eb', syiptzitan eb' sc'ulan chucal eb'. Malaj junoc mach syactejean sc'ulan chucal. A val tz'aj vilani, a juntzañ anima tic yed' eb' cajan d'a Jerusalén, lajan val eb' yed' eb' aj Sodoma yed' eb' aj Gomorra.

15 Yuj chi' a in Jehová Yajal in d'a Smasanil, sval juntzañ lolonel tic yuj juntzañ eb' syaloch sb'a in checab'oc chi': Yujto yuj eb' sq'uechaañ chucal d'a masanil smac'b'en eb' tic, yuj chi' ol vac' tas c'a' sva eb' yed' yuq'uej eb', to scham anima yuuj.

16 A in Jehová Yajal in d'a Smasanil sval icha tic: Ex aj Israel, mañ eyac'och tas syal eb' syaloch sb'a in checab'oc chi' yipoc e c'ool, yujto a tas syal eb' chi' esñej, d'a yol yic eb' sna-elta, mañoc in tzin chec yal eb'.

17 A d'a eb' b'aj malaj yelc'och in lolonel, ata' syal eb' icha tic: Vach'ñej ol aj eyelc'ochi, xchi eb'. A d'a eb' stec'b'ej sb'a sc'ulan tas snaelta d'a yol yico',

syal eb' icha tic: Malaj junoc yaelal ol javoc d'a eyib'añ, xchi eb'.

18 Palta a in Jehová in, a in svala' to a eb' syaloch sb'a in checab'oc chi', malaj juneloc xid'ec' eb' b'aj tz'och molchajel, ayic tzin lolon yed' eb' in checab'. Malaj juneloc syab' eb' in loloni.

19 Te chuc eb', yuj chi' ol vac'och syaelal eb' yed' yoval in c'ool. A yoval in c'ol chi' lajan val icha junoc oval ic' ñab' sja xum-najoc.

20 Mañ ol vanaj yoval in c'ol chi', masanto ol elc'och tas nab'il vuuj. Ato b'aq'uiñ, ol nachajel juntzañ tic eyuuj.

21 Mañoc in tzin chec juntzañ checab' chi', malaj tas sval d'a eb'. Toñej scomon b'at lemnaj eb' yalel slolonel chi' d'a in b'i.

22 Comonoc syojtaquejel eb' tas nab'il vuuj, a am in lolonel syal eb' d'a in choñab'. Tato icha chi', toxom ix yactejean schuc b'eyb'alil in choñab' tic, mañxa am chucal sc'ulej eb'.

23 A in Jehová in svalxi icha tic: Vach'chom d'a lac'an, ma d'a te najat, a in tic Dios inñej d'a smasanil b'aj.

24 A in val Jehová in svala': Malaj junoc b'aj vach' e c'ub'anel e b'a d'ayin. ¿Tom mañ eyojtacoc to ayinñej ec' d'a masanil sat-chaañ yed' d'a masanil sat luum?

25 Svab' val tas syal juntzañ checab' esalvum chi', stec'b'ej val sb'a eb' yalani to a in lolonel syal eb', a in tzin lolon d'a eb' d'a svayich yalani. 26 ¿B'aq'uiñ ol yacteje juntzañ

syaloch sb'a in checab'oc chi' yalan esal lolonel chi'? ¿B'aq'uiñ ol yacteje eb' yalan juntzañ lolonel toñej snaq'ue d'a yol yic chi'? 27 A eb' chi' sna eb' tas tz'aj in b'atcan satc'olal yuj in choñab' yuj svayich eb' syal-laj d'ay junjun, icha val sc'ulejnac eb' e mam eyicham, ayic in b'atnac satc'olal yuj eb', axoñej comon dios Baal b'aj yac'naquem sb'a eb'. 28-29 A in val Jehová in svala': Tato ay junoc checab' chi' ay tas svayichej, yalocab'i to vayich. Palta tato a in lolonel scha jun, yalocab' d'a sjichanil. ¿Tom lajan yopisio ixim sat trigo yed' yoc? Icha chi' in lolonel, mañ lajanoc yed' vayich. A in lolonel lajan val icha te' c'ac', ma icha q'uen almágana choc' tz'aj q'uen nivac q'ueen yuuj.

30 Yuj chi', te aycot yoval in c'ol d'a juntzañ checab' toñej syal-laj yab' slolonel junjun, syalan eb' to a in lolonel syal eb'. 31 A in svala', te aycot yoval in c'ol d'a juntzañ checab' te vach' syutej sloloni, syalan eb' to a in lolonel syalel eb'. 32 A in svala', te aycot yoval in c'ol d'a juntzañ checab' stz'ac yal svayich. A yuj juntzañ nivac esal lolonel syal eb' chi', satcanb'at eb' in choñab'. Mañoc in tzin checb'at eb', mañoc in svac' in checnab'il d'a eb', yuj chi' malaj tas vach' yic'an eb' in choñab' tic d'a eb', xchi Jehová.

A tas tz'aj yalchajel slolonel Jehová

33 Ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic: Ach Jeremías, tato ay junoc anima d'a yol choñab' tic, ma junoc syaloch sb'a in checab'oc, ma junoc sacerdote sc'anb'an d'ayach: ¿Tas syal srazón Jehová? tato xchi eb'. Tzalan d'a eb' icha tic: Lajan ex icha

val junoc icatz d'a Jehová, yuj chi' ol ex actajem yuuj, xa chi.^e **34** Tato a junoc checab', ma junoc sacerdote, ma junoc comon anima tz'alan icha tic: Srazón Jehová, tato xchi eb', a in ol vac'och yaelal d'a yib'añ eb' yed' eb' cajan yed'oc.

35 Tato ay junoc mach sc'anb'an d'a junoc yamigo, ma d'a junoc sc'ab' yoc yuj tas svala', syal yalan icha tic: ¿Tas ix yutej Jehová spacani? ma ¿tas ix yal Jehová? xchiocab'i. **36** Palta max yal yalan icha tic: A srazón Jehová tzin c'anb'ej. Tato syal icha chi', a jun lolonel chi' ol meltzajcanoch icatzil d'ay. Yujto ix yixtejb'at eb' anima tic tas sval a in e Diosal pitzan in tic, Jehová Yajal in d'a Smasanil.

37 Icha tic tz'aj e c'anb'an d'a jun in checab': ¿Tas spac ix yal Jehová, ma tas ix yala'? xe chi. **38** Ach Jeremías, tato tzato yal eb': Srazón Jehová, tato xchi eb', tzal d'a eb' icha tic: A val Jehová tz'alani: Yujto a ex tic tzeyal-ñej juntzañ lolonel b'aj ix ex in cacha' to maxtzac eyala', **39** yuj chi' ol ex b'at satc'olal vuuj yed' pax jun choñab' ix vac' d'ayex yed' d'a eb' e mam eyicham. Najat ol ex in yumcaneli. **40** Masanil tiempo ol ex vac'can q'uix-velal, mañxalaj jab'oc yelc'och ol ex ajcanoc. Mañxo ol b'at satc'olal eyuj tas ol ex utaj chi', xchi Jehová.

Yab'ixal chab' mooch te' higo

24 ¹ A viñaj Jeconías sreyal Judá, yuninal viñaj Joacim, ix ic'ljib'at viñ preso yuj viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia. Ix

ic'chajpaxb'at eb' ayoch yajalil yed' viñ, eb' b'oum pat yed' eb' tenum q'ueen. Ix lajvi chi' icha d'a vayichal ix aj sch'oxan chab' mooch sat te' higo Jehová d'ayin, ayec' d'a yichañ templo. **2** A d'a yol junoc mooch chi', ayem te' sat higo te vach', q'uiñxo, aton te' b'ab'el sat, axo d'a yol junxo te' mooch chi', ayem te' higo te chuc-xolaj, maxtzac yal-laj co loani.

A te' sat higo (Jer 24.2)

3 Axo ix sc'anb'an Jehová d'ayin: ¿Jeremías, tas tzil chi'? xchi. Ix in tac'vi, ix valani: Ay chab' mooch te' sat higo svila'. Ay te' mañxo jantacoc svach'il, ay pax te' te chucxolaj, maxtzac yal-laj co loani, xin chi. **4** Ix lajvi chi', ix yalan Jehová d'ayin icha tic: **5** A in Jehová e Diosal in svala': Icha val sat te' higo vach' chi', icha chi' yaj choñab' Judá d'a yol in sat, aton eb' ix vac' ic'jocb'at d'a smacb'en eb' caldeo. Te vach' ol vutoc in b'a d'a eb'. **6** Ol in tañveñej eb', ol vic'anxi meltzaj eb' d'a jun schoñab' tic. A tic ol vic'chaañ eb', mañxo ol in satel-laj eb'. Icha val to ol vavejem eb', mañxo ol in toc'q'ueta eb'. **7** Ol vac' val spensar eb', yic syojtaquejel eb' to a in ton Jehová Dios in. Ol och eb' in choñab'oc, a inxo ol in och sDiosaloc

^e **23.33** A chab' lolonel syal tic, razón yed' icatz, lajan yalji d'a hebreo.

eb'. Yujto d'a smasanil sc'ol eb' ol meltzajcot d'ayin.

8 Axo viñaj Sedequías sreyal Judá, eb' yajal yaj yed' viñ yed' masanil eb' cajan d'a Jerusalén, aton eb' ixto can cajan d'a tic yed' pax eb' ix c'och cajan d'a Egipto, lajan val eb' d'a yol in sat icha sat te' higo te chucxolaj chi', aton te' maxtzac yal sloji. **9** Ol vac'b'at junoc nivan yaelal d'a yib'añ eb'. Ol te xiv juntzañxo ch'oc nacional yuuj. Mañxalaj ol ajcan yelc'och eb'. A eb' anima d'a juntzañ nación b'aj ol in saclemejb'at eb' chi', ol te b'uchvaj eb' d'a eb', ol b'ajjoc eb' yuj eb', ol javoc catab' d'a yib'añ eb'. **10** Ol vac'b'at oval, vejel yed' ilya d'a yib'añ eb'. Mañxa junoc eb' ol can d'a sat lum luum ix vac' d'a eb' yed' d'a smam yicham eb', xchi Jehová.

A eb' ajc'ol scot d'a norte

25 **1** Ayic schañil ab'il yoch viñaj Joacim yuninal viñaj Josías reyal d'a Judá, aton yic b'ab'el ab'il yoch viñaj Nabucodonosor reyal d'a Babilonia, ix lolon Jehová d'ayin a in Jeremías in tic yuj tas ol aj choñab' Judá. **2** Ix valan jun lolonel tic d'a masanil eb' anima ay d'a yol yic Judá yed' d'a masanil eb' cajan d'a Jerusalén. Yuj chi' ix valan icha tic: **3** Ayic 13 ab'il yoch viñaj Josías yuninal viñaj Amón reyal d'a Judá tic, ix el yich slolon Jehová d'ayin, yuj chi' 23 ab'ilxo slolonñej d'ayin. Tzijtum el ix val d'ayex, palta mañ jab'oc tze cha eyab'i. **4** Vach'chom tzijtum el ix scheccot eb' schecab' Jehová d'ayex, palta maj e chañej eyab' tas ix chec'ji yal eb', maj e c'anab'ajej. **5** Ix yal val eb' d'ayex to tzeyactejcan e chuc b'eyb'al, yic

vach' tzex cajnajñej d'a lum luum yac'nac Jehová d'a eb' co mam quicham. **6** Mañ ex b'at d'a spatic comon dios, mañ ex och ejmelal d'ay. Mañ e tzuntzejcot yoval sc'ol Jehová yuj eyoch ejmelal d'a juntzañ dios to a ex tze b'lo tic, yic vach' max yac'cot junoc yaelal Jehová d'a eyib'añ, xchi eb' schecab' chi'. **7** Axo ticnaic, syal Jehová icha tic: A ex tic max yal e c'ol tze cha eyab' tas svala'. Tze tzuntzej val cot yoval in c'ool, yujto tzex och ejmelal d'a juntzañ e diosal tze b'o'o. Yuj chi' añeja' ex tzeyic'cot yaelal d'a eyib'añ, xchi Jehová.

8 Yuj chi' syalanxi Jehová Yajal d'a Smasanil icha tic: Yujto max e cha eyab' tas svala', **9** yuj chi' ol vav-tejcot masanil juntzañ ch'oc choñab'il scot d'a norte yed' pax viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia. Ol vac'lab'ej viñ yic sjavi viñ yed' juntzañ choñab' chi' yac' oval d'a jun choñab' tic yed' d'a juntzañxo choñab' ay d'a slac'anil yed' eb' anima cajan d'ay. Ol vac' satel eb' smasanil. Junelñej ol vac' lajvoquel eb'. A eb' ol ilanoc, ol xivq'ue eb', ol b'uchvaj eb' d'a eb'. **10** A val ol vutejcan eb' chi', mañxa b'aj ol ab'chaj yoch b'it yic q'uiñ yuj tzalajc'olal, ma b'it yic nupnajej. Mañxa b'aj ol ab'chaj sc'añ q'uen cha', mañxa b'aj ol ilchaj yoc candil. **11** Masanil jun choñab' tic ol can tz'inan, ol em lañ-najoc. A jun choñab' tic yed' juntzañxo choñab' ay d'a slac'anil tic, **70** ab'il ol can d'a yalañ smandar viñ sreyal Babilonia chi'. **12** A in val Jehová in svac' in ti', ayic ol lajvoc **70** ab'il chi', ol in ch'olb'itan smul viñ sreyal Babilonia chi' yed' masanil eb' cajan d'a smac'b'en viñ, aton eb' caldeo. Ol in satel eb' d'a junelñej.

13 Masanil juntzañ yaelal ix vala', ol vaq'uem d'a yib'añ jun choñab' chi', aton tastac tz'ib'ab'ilcan d'a jun uum tic, aton tas ix in chec yalcen viñaj Jeremías yuj masanil juntzañ choñab'. 14 Ol vac'och eb' d'a yol sc'ab' nivac choñab' yed' eb' nivac yajal. Icha chi' ol aj schaan spac eb', icha val smojal tas sc'ulej, xchi Jehová.

A jun copa yechel yaelal

15 A Jehová co Diosal a oñ israel oñ tic, a' ix ch'oxan d'ayin icha vayichal, ix yalan d'ayin: Ina jun copa tic, b'ud'an yuj vino, sch'oxel yoval in c'ool. Ic'b'ati, tzac'an yuc' masanil nación b'aj ol ach in chec-b'ati. 16 Ayic ol yuc'an eb', ol xej eb', ol quistalax eb' yuuj. Icha chi' ol aj eb' yuj jun oval ol vac'b'at d'a scal, xchi Jehová.

17 Ix in chaan jun copa chi' d'a Jehová, ix vac'an yuc' masanil choñab' chi' tas ayem d'a yool, aton juntzañ b'aj ix in scheca'. 18 Ix vac' yuc' eb' aj Jerusalén yed' masanil eb' cajan d'a junjun choñab' d'a yol yic Judá. Ix yuc' eb' yed' sreyal yed' yajalil, yic slajviel eb' yuuj. A eb' ol ilan eb', ol xiv eb', ol b'uchjoc eb', ol catab'aj eb' yuj eb', icha van quilan ticnaic. 19 Ix vac'anpax yuc' viñ sreyal Egipto, eb' yajal, eb' nivac vinac yed' masanil eb' anima cajan ta', 20 yed' pax eb' anima toñej tz'ec' ta'. Ix vac'anpax yuc' masanil eb' rey ay d'a choñab' Uz yed' masanil eb' ay d'a yol smacb'en eb' filisteo: Aton d'a Ascalón, d'a Gaza, d'a Ecrón yed' eb' anima ixto can d'a Asdod. 21 Ix vac'anpax d'a eb' sreyal Edom, Moab yed' d'a eb' yiñtilal Amón. 22 Yed' d'a eb' sreyal Tiro yed' Sidón yed'

masanil eb' sreyal junjun nación ay d'a stitac a' mar Mediterráneo. 23 Ix vac'anpax d'a eb' aj Dedán, d'a eb' aj Tema, d'a eb' aj Buz yed' d'a masanil eb' anima spiljoxejel yib'tac schiquin. 24 Ix vac'anpax d'a eb' rey d'a Arabia yed' d'a masanil macañil anima cajan d'a taquiñ luum. 25 Ix vac'pax yuc' eb' rey d'a Zimri, d'a Elam yed' d'a Media, 26 yed' d'a eb' rey d'a norte, aton eb' lac'nic ma eb' najtic scal. Syalelc'ochi, masanil eb' rey d'a yol-yib'añq'uinal ix uc'ani. Slajvub'alxo ol yuc' viñ sreyal Babilonia.

27 Ix lajvi chi' ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic: Ala' to a in Jehová Yajal in d'a Smasanil, sDiosal in Israel, a in ix vala': Uq'uejec e masanil ex yajal ex tic masanto sq'ue d'a e jolom, ol ex xejoc, ol ex telvoc. Mañxo ol ex q'ue vaan. Icha chi' ol ex aj yuj jun oval ol vac'b'at d'a e cal, xchi Jehová. 28 Tato malaj sgana eb' schaan jun copa chi' d'ayach, max yuc' pax eb', al d'a eb' icha tic: A Jehová Yajal d'a Smasanil, a' tz'alani: Yoalil ol eyuq'uej. 29 Tic val tzin chael yich vac'anb'at yaelal d'a yib'añ jun choñab' vic yaji. ¿Tzam e na' to mañ ol c'och yaelal chi' d'a eyib'añ? A in val Jehová in svala' to a jun chi' mañ ol ec'b'at sc'och d'a eyib'añ, yujto ol vac'b'at oval d'a yib'añ masanil eb' cajan d'a sat luum tic, xchi Jehová, xa chi.

30 Ach Jeremías, al masanil juntzañ lolonel tic d'a eb':

A Jehová icha sc'añ c'u, icha chi' ol aj yavajemta d'a sat-chaañ, aton d'a scajnub' to yic-ñej yaji. Icha val yel yav eb' tec'umel yal uva, icha chi' ol aj yel yav scot yoval d'a masanil anima cajan d'a sat luum tic.

- 31 Olto ab'chaj sc'añ b'aj slaj-vic'och lum luum tic, yujto ay tas ol yal Jehová d'a yib'añ masanil nación. Ol ch'olb'itaj eb' anima yuuuj, ol yac'an-canoch chamel d'a yib'añ masanil eb' chuc, xchi Jehová, xa chi, xchi d'ayin.
- 32 A Jehová Yajal d'a Smasanil tz'alan icha tic: Ab'ec, d'a stzolal ol aj syamchaj junjun nación yuj jun yaelal ol javoc, icha sjavi junoc oval ic' ñab'. Van smolb'an sb'a jun nivan yaelal chi' b'aj slajvic'och lum luum tic, xchi Jehová.
- 33 A eb' ol cham yuj Jehová d'a jun c'u chi', teltumb'a ol ajcan eb' d'a smasanil yol-yib'añq'uinal tic. Malaj mach ol oc' yuj eb', malaj mach ol molb'an snivanil eb' yic smucji. Toxoñej ol can b'ulan snivanil eb' d'a sat luum icha stza' noc' noc'.
- 34 Elocab' eyav yuj yaelal ex yilumal choñab'. Ec'añec b'al-b'on d'a sat luum, yujto toxo ix ja sc'ual e miljichamoc. Ol ex saclemcanb'atoc. Ol ex ac'joc ganar, ol ex miljoccham icha noc' ch'ac calnel te b'aq'uech.
- 35 A eb' yilumal choñab', mañ ol yal sb'at eb' elelal. A eb' stañ-vumal choñab' chi' mañ ol col-chajcanel eb'.
- 36 Ab'ec val sc'acvi eb' yilumal choñab' chi'. Tz'el yav eb' yuj yaelal, yujto toxo ix satel schoñab' eb' yuj Jehová, icha stacjiel añ añic'ultac b'aj sva noc' calnel.
- 37 Ix satjiel schoñab' eb' chi' yuj yoval sc'ol Jehová.

38 Ix elta jucnaj Jehová d'a yed'tal icha junoc noc' choj. Yed' val yoval sc'ool ix yac'ancot jun oval te ay smay d'a scal juntzañ anima chi', choc' ix ajem lañnaj schoñab' eb'.

Ix ac'jioch chamel d'a yib'añ viñaj Jeremías

26 ¹ Ayic ix och viñaj Joacim yuninal viñaj Josías reyal d'a Judá, ata' ix lolon Jehová d'ayin Jeremías in tic. ² Ix yalan icha tic: Ajañ tec'tec' d'a yamaq'uil in templo, tzalan masanil tas ix val tic d'ayach d'a eb' aj Judá tzul och ejmelal d'a in templo tic. Malaj junoc lolonel to max ala'. ³ Talaj scha yab' eb' d'ayach, syactancan schuc b'eyb'al eb', tato icha chi', mañxo ol vac'b'at yaelal nab'il vuj vac'anb'at d'a yib'añ eb' yuj schuc b'eyb'al chi'. ⁴ Tzal d'a eb' to a in Jehová in sval d'a eb' icha tic: Yujto max e cha eyab' in c'ay-b'ub'al svaal', max e c'anab'ajej paxi, ⁵ max e cha eyab' e cachji yuj eb' in checab', vach'chom tzijtum el ix in checb'at eb', palta maj e c'anab'ajej eb', ⁶ yuj chi', icha vutejnac in caj-nub' d'a Silo, icha chi' ol vutej jun templo tic. Ol vac'b'at catab' d'a yib'añ jun choñab' tic d'a scal masanil juntzañxo choñab' ay d'a yol-yib'añq'uinal, xchi Jehová, xa chi d'a eb'.

⁷ A eb' sacerdote, eb' syaloch sb'a schecab'oc Dios yed' masanil eb' anima, ix yab' val eb' valan juntzañ lolonel chi' d'a templo. ⁸ Ayic ix lajvi valan masanil tas ix schec Jehová vala', ix in syaman eb'. Ix yalan eb' d'ayin icha tic: Ol ach chamoc. ⁹ ¿Tas val yuj tza tec'b'ej a b'a alan d'a sb'i Jehová to a jun stemplo tic lajan ol

ajcan icha ajnac scajnuv' d'a Silo?
Tzalani to ol satel jun choñab' tic,
mañxa mach ol cajnaj d'ay, xa chi,
xchi eb'. Masanil anima ix ja ñilnaj
d'a yamaqu'il templo chi', ix oymaj
eb' d'a in patic.

10 Ayic ix yab'an eb' yajal d'a
Judá tas van yuji chi', ix cot eb' d'a
spalacio viñ rey, ix javi eb' d'a tem-
plo b'aj ay jun ac' puerta, ata' ix javi
c'ojan eb'. 11 Ix yalan eb' sacerdote
yed' eb' syaloch sb'a schecab'oc Dios
chi' d'a eb' yajal yed' d'a eb' anima
chi' icha tic: A jun viñ tic smoj scham
viñ, yujto ix yal viñ to ay yaelal ol ja
d'a yib'añ co choñab' tic. A ex tic
tzeyab'ñej tas syal viñ chi', xchi eb'.

12 Ix valan d'a eb' yajal chi' yed'
d'a eb' anima chi' icha tic: A Jehová
ix checan val tas ix eyab' d'a spatic
jun templo tic yed' d'a spatic co
choñab' tic. 13 B'oec e b'eyb'al yed'
tas tze c'ulej, c'anab'ajejec Jehová co
Diosal yic vach' mañ ol yac'cot jun-
tzañ yaelal toxo ix alchaj chi' d'a
eyib'añ. 14 A in tic, ayin val ec' d'a
yol e c'ab', syaliñej e c'ulan tas tze
nib'ej d'ayin. 15 Palta, ojtaquejec val
el sic'lab'il: Tato a ex yed' eb' anima
tic tzin e milchamoc, ol och e mul
yujto tze milcham junoc mach malaj
smul. Yujto val yel, a Jehová ix
checan val juntzañ lolonel tic, xin chi
d'a eb'.

16 Yuj chi' ix yalan eb' yajal yed'
eb' anima chi' d'a eb' sacerdote yed'
d'a eb' syaloch sb'a schecab'oc Dios
chi': Mañ smojoc scham jun viñ tic,
yujto a d'a sb'i Jehová co Diosal ix
lolon viñ d'ayoiñ, xchi eb'. 17 Ay jun-
tzañ eb' yichamtac vinaquil choñab'
ix q'ue vaan, ix yalan eb' d'a eb'
anima molanec' chi': 18 A d'a stiem-
poal viñaj Ezequías sreyal Judá, a

viñaj Miqueas aj Moreset ix lolon d'a
sb'i Jehová d'a masanil eb' cajan d'a
Judá, ix yalan viñ icha tic:

A Jehová Yajal d'a Smasanil
tz'alan icha tic: A Sion tic ol can
yicoc munlajel. A pax Jerusalén
ol emcan lañnajoc, axo jun
tzalan b'aj ay templo tic,
vayumtac ol ajoc, xchi Jehová,
xchi viñ.

19 Palta tocval ix miljicham viñ
yuj viñaj rey Ezequías chi' yed' pax
yuj eb' anima. Añej to ix xiv viñ, ix
tevi viñ d'a Jehová. Yuj chi' majxo
yac'cot yaelal Jehová toxo ix yal chi'.
Tato sco milcham viñaj Jeremías tic,
ol quic'cot yaelal d'a quib'añ, xchi
eb'.

20 (Yed' pax viñ schecab' Dios
scuchan Urías yuninal viñaj Semaías,
aj Quiriat-jearim, a viñ ix lolon d'a sb'i
Jehová d'a jun choñab' tic yed' d'a
juntzañxo choñab' ay d'a yol smac-
b'en, icha ix aj valan Jeremías in tic.

21 A viñaj rey Joacim yed' eb' ayoch
yajalil yed'oc yed' eb' nivac yopisio, ix
yab' eb' tas ix yal viñ. Ix snib'ej viñ rey
chi' smilcham viñ. Axo yic ix yab'an
viñaj Urías chi' tas yaji, ix xivb'at viñ,
ix b'at viñ elelal d'a Egipto. 22 Ix chec-
jib'at viñaj Elnatán yuninal viñaj
Acbor yed' juntzañxo eb' viñ vinac yuj
viñaj rey Joacim d'a Egipto chi'.

23 Aton eb' viñ ix b'at ic'ancot viñaj
Urías chi', ix yac'anocho viñ eb' d'a yol
sc'ab' viñ rey chi'. Ix yalan viñ to smil-
jicham viñ, syumjib'at snivanil viñ
b'aj sb'atcan snivanil eb' comon
anima. Icha chi' ix aji.)

24 Palta a in Jeremías in tic, maj
in ac'ljioch d'a yol sc'ab' eb' anima
yic tzin smilancham eb', yujto a viñaj
Ahicam yuninal viñaj Safán ix
yac'och sb'a ved'oc.

A te' yugo ayoch ch'oxnab'iloc

27 ¹ Ayic toto ochnac viñaj
 Sedequías yuninal viñaj
 Josías reyal d'a Judá, ix lolon Jehová
 d'ayin Jeremías in tic. ² Ix yalan icha
 tic: B'o junoc te' yugo yed' juntzañoc
 noc' tz'uum, tzac'anq'ue d'a yib'añ a
 jaj. ³ Slajvi chi', tzac'anb'at junoc
 checnab'il d'a eb' sreyal Edom, d'a eb'
 yic Moab, d'a eb' yic Amón, d'a eb' yic
 Tiro yed' d'a eb' yic Sidón. A d'a eb'
 checab' sjavi ul yil viñaj rey Sedequías
 d'a Jerusalén, ata' tzac'b'ati. ⁴ Tzal
 d'a eb' to syal eb' d'a eb' sreyal, to a in
 Jehová Yajal in d'a Smasanil, sDiosal
 in Israel tic, a in svala': ⁵ Yed' val in
 poder te nivan, in b'onac yolyib'añ-
 q'uinal tic yed' masanil tastac ay d'ay.
 In b'onac eb' anima yed' noc' noc', yuj
 chi' syal vac'an d'a yaliñej mach b'aj in
 gana svac'a'. ⁶ Yuj chi', a ticnaic
 svac'canoch juntzañ nación tic d'a yol
 sc'ab' viñ in checab' aj
 Nabucodonosor sreyal Babilonia.
 Svac'paxcanoch noc' caltacte'al noc'
 d'a yalañ smandar viñ. ⁷ Masanil
 nación ol can d'a yol sc'ab' viñ, d'a yol
 sc'ab' yuninal viñ yed' d'a yol sc'ab'
 yixchiquin viñ, masanto ol ja sc'ual
 yac'ji ganar Babilonia chi'. Ichato chi'
 ol can Babilonia chi' d'a yol sc'ab' jun-
 tzañxo nación yed' d'a yol sc'ab' jun-
 tzañxo rey nivac yelc'och yed'
 yopisio. ⁸ A in Jehová in svala', tato
 ay junoc nación max yac'och sb'a d'a
 yalañ smandar viñaj Nabucodonosor
 chi', ol vac'och yaelal d'a yib'añ, aton
 oval, vejel yed' ilya, masanto ol satel
 eb' yuj viñ.

⁹ Yuj chi', mañ e cha eyab' tas syal
 eb' tz'alan d'ayex to max eyac'och e
 b'a d'a yalañ smandar viñaj
 Nabucodonosor sreyal Babilonia chi'.

A eb' tz'alan juntzañ chi', aton eb'
 tic: Eb' syaloch sb'a in checab'oc, eb'
 naumel lolonel, eb' snaanel tas syal
 vayich yalani yed' eb' schuman yed'
 q'uen c'anal yed' eb' scomon alan tas-
 tac toto ol ujoc. ¹⁰ Masanil juntzañ
 tas syal eb' chi', esñej, yujto ol ex ic'-
 jocb'at d'a juntzañxo ch'oc nacional.
 A in ol ex in pechb'ati, ata' ol ex
 chamoc. ¹¹ Axo pax juntzañ nación
 syac'och sb'a d'a yol sc'ab' viñ sreyal
 Babilonia chi', a in Jehová in svala'
 to ol vac'ñejcan eb' d'a sluum, ol
 munlaj eb' ta', xchi Jehová, xa
 chib'ati, xchi d'ayin.

¹² Yuj chi' ix valanxi juntzañ tic
 d'a viñaj Sedequías sreyal Judá icha
 tic: Ac'och a b'a d'a yol sc'ab' viñ
 sreyal Babilonia yed' schoñab' viñ,
 yic vach' max ex chami. ¹³ ¿Tas yuj
 tza b'eccham a b'a yed' a choñab' yuj
 oval, vejel yed' pax yuj ilya? Yujto
 toxo ix yal Jehová to a juntzañ chi' ol
 ic'an masanil nación mañ ol yac'och
 sb'a d'a yol sc'ab' viñ sreyal
 Babilonia chi'. ¹⁴ Mañ a cha ab' tas
 syal juntzañ eb' syaloch sb'a
 schecab'oc Dios, eb' tz'alani to max
 ac'och a b'a d'a yol sc'ab' viñ sreyal
 Babilonia chi', yujto nab'a es tas syal
 eb' chi'. ¹⁵ A Jehová ix alani to
 mañoc schecan yal juntzañ chi' eb',
 nab'a es tas syal eb'. Tato tza
 c'anab'ajej tas syal eb' chi' jun, ol ach
 ic'joquel d'a tic yed' eb' esalvum
 checab' tz'alan chi' d'ayach, ol ach
 cham yed' eb', xin chi d'a viñ rey
 chi'.

¹⁶ Ix lajvi chi', ix valan pax d'a eb'
 sacerdote yed' d'a masanil anima
 icha tic: A val Jehová tz'alani: Mañ e
 cha eyab' tas syal juntzañ eb' syaloch
 sb'a in checab'oc chi'. Syalan eb'
 d'ayex to toxo ol ac'joc meltzaj

masanil yamc'ab' yic templo ic'b'il-b'at d'a Babilonia. A juntzañ syal eb' chi' d'ayex, esal lolonel. **17** Yuj chi' mañ e cha eyab'i. Aq'uec val och e b'a d'a yol sc'ab' viñ sreyal Babilonia chi', yic vach' ol ex cajnajñej d'a tic. ¿Tas yuj ol can tz'inan jun choñab' tic? **18** Tato yel in checab' eb', tato yed'nac in lolonel eb', tevocab' eb' d'ayin a in Jehová Yajal in d'a Smasanil, yic max vach' ic'jib'at juntzañxo yamc'ab' yic in templo d'a Babilonia yed' tastac cannac d'a spalacio eb' tz'ac'an reyal d'a Judá yed' d'a Jerusalén, xchi Jehová, xin chi d'a eb'.

19-21 Ayic ix ic'jib'at viñaj Jeconías sreyal Judá, viñ yuninal viñaj Joacim yuj viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia, ix ic'jipaxb'at eb' ayoch yajalil d'a Jerusalén yed' viñ. Ayic ix ic'jib'at eb' chi' maj ic'jib'atlaj juntzañ nivac oy, jun nivan pila nab'a bronce yed' sb'achnub'al yed' juntzañxo syamc'ab'il templo yed' tas ix can d'a spalacio eb' sreyal Judá yed' Jerusalén. Yuj chi' ix yal Jehová icha tic: Ab'ec tas sval a in Jehová Yajal in d'a Smasanil, e Diosal in a ex israel ex tic. **22** A in svala' to masanil tas ix can chi' ol ic'jocb'at d'a Babilonia, ata' ol canñej, masanto ayic ol ex vic'anxi meltzaj d'a e choñab' tic, xchi Jehová.

A viñaj Jeremías yed' viñaj Hananías

28 ¹ Ayic schañil ab'il yoch viñaj Sedequías reyal d'a Judá, ayic yoil ujal yoch jun ab'il chi', a viñaj Hananías yuninal viñaj Azur, aj Gabaón, jun viñ syaloch sb'a schecab'oc Dios, ix lolon viñ d'ayin Jeremías in tic d'a templo. D'a yichañ

eb' sacerdote yed' d'a yichañ eb' anima smasanil, ix yalan viñ:

2 —A Jehová Yajal d'a Smasanil, co Diosal a oñ israel oñ tic, a tz'alan icha tic: Ol in mac' cañchaj jun te' syugo viñ sreyal Babilonia, aton spoder viñ ayem d'a eyib'añ. **3** Yic val chab' ab'il tic, ol vac' ic'joc meltzaj masanil yamc'ab' yic templo ic'b'il-b'at yuj viñaj Nabucodonosor d'a Babilonia. **4** A in Jehová in svala' to ol vac' meltzaj viñaj Jeconías sreyal Judá, viñ yuninal viñaj Joacim yed' masanil eb' anima ic'b'ilb'at d'a Babilonia chi'. Ol in cañchitej syugo viñ rey chi' ayem d'a eyib'añ, xchi Jehová, xchi viñaj Hananías chi'.

5 Ix in tac'vi d'a viñ d'a yichañ eb' sacerdote yed' d'a yichañ masanil anima ayec' d'a templo chi'. Ix valan icha tic:

6 —Ichocab' chi'. Comonoc icha chi' sc'ulej Jehová. Comonoc syaq'uelc'och juntzañ lolonel tzal chi', syac'an ic'joc meltzaj masanil yamc'ab' yic templo ic'b'ilb'at d'a Babilonia chi' yed' masanil anima.

7 Palta ab' val juntzañ tas ol val tic d'ayach yed' d'a eb' anima tic: **8** A eb' schecab' Dios ec'nac d'a peca', ayic manto oñ alji ed'oc, yalnac eb' to ol ja oval, yaelal yed' ilya d'a yib'añ juntzañ nación ay spoder.

9 Palta tato ay junoc checab' tz'alani to ol ja vach'il d'a juntzañ nación, ato yic ol elc'ochoc, ichato chi' ol checlajeloc to a Jehová ix checan yala', xin chi.

10 Ix lajvi chi' ix yic'anel jun te' yugo chi' viñaj Hananías ayoch d'a in jaj, ix scañchitan te' viñ. **11** Ix yalan viñ d'a yichañ eb' anima chi' icha tic:

—Syal Jehová icha tic: Yic val chab' ab'il tic, ol viq'uel spoder viñaj

Nabucodonosor ayoch d'a yib'añ jun-tzañ nación tic, xchi Jehová chi', xchi viñ. 1x lajvi chi' ix in b'atxi. 12 Ayic ix ec'b'at jun tiempoal ayic toxo ix smac' cañchaj te' yugo viñaj Hananías ix yiq'uel d'a in jaj chi', ix lolon Jehová d'ayin, ix yalan icha tic: 13 Ixic, b'at al d'a viñaj Hananías to a in Jehová in svala': A ach ix a cañ-chitej te' yugo nab'a te', a inxo ol vac'och jun yugo nab'a hierro sq'uexuloc te' te' chi'. 14 A in Jehová Yajal in d'a Smasanil, sDiosal in Israel sval icha tic: Ix vac'och jun yugo nab'a hierro d'a yib'añ juntzañ nación valnac, yic scan eb' d'a yalañ smandar viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia. Añejtona' noc' caltacte'al noc', ix vac'canoch noc' d'a yalañ smandar jun viñ rey chi', xchi Jehová.

15 Ix lajvi chi', ix valan d'a viñaj Hananías chi' icha tic:

—Hananías, ab' val tas ol vala'.

Mañoc Jehová ix checan ala'. Palta a tas tzal syac'och eb' anima yipoc sc'ool chi' mañ yeloclaaj. 16 Yuj chi' syal Jehová icha tic: Ol ach in satel d'a sat lum tic. Yuj a lolonel ix al chi', ix vach' pitb'iel juntzañ anima tic d'ayin, yuj chi' a d'a jun ab'il tic ol ach chamoc, xchi Jehová, xin chi d'a viñ.

17 A d'a yuquil uj d'a jun ab'il chi', ix cham viñaj Hananías chi'.

Scarta viñaj Jeremías d'a eb' ic'b'ilb'at d'a Babilonia

29 1 A in Jeremías in tic schecab' in Dios, ix vac'b'at jun in carta d'a eb' yichamtac vinaquil choñab', d'a eb' sacerdote, d'a eb' schecab' Dios yed' d'a masanil anima aj Jerusalén ic'b'ilb'at yuj

viñaj Nabucodonosor d'a Babilonia. 2 Ix vac'b'at jun carta tic, ayic toxo ix ic'jib'at viñaj rey Jeconías d'a Babilonia chi' yed' ix reina, aton ix snun viñ. Ix ic'jipaxb'at eb' smunlaj d'a palacio, eb' yajal yaj d'a Judá yed' d'a Jerusalén, eb' jelan sb'oan tastac yed' pax eb' tenum q'ueen. 3 Ix ic'jib'at jun carta tic yuj viñaj Elasa yuninal viñaj Safán yed' viñaj Gemarías yuninal viñaj Hilcías. Aton eb' viñ tic ix checjib'at yuj viñaj Sedequías sreyal Judá d'a viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia chi'. A jun carta chi', icha tic syala':

4 E masanil ex aj Jerusalén ic'b'ilb'at d'a Babilonia yuj co Diosal a oñ israel oñ tic, aton Jehová Yajal d'a Smasanil, a tz'alan d'ayex icha tic: 5 B'oec e pat, tzex cajnaj d'ay, avejec eyavb'en te' yic tze loan sat.

6 Aq'uecch eyetb'eyum, aljocab' eyuninal. Ochocab' pax yetb'eyum eb' eyuninal chi', aljocab' pax yuninal eb', q'uib'ocab' e b'isul, mocab' emta e b'isul chi'. 7 Mun-lajañec yuj svach'iloc jun choñab' b'aj ix ex vac'b'at chi'. C'anec in col-val d'a yib'añ, tato vach' tz'aj jun choñab' chi', vach' pax ol ex aj yed'oc. 8 Yujto a in Jehová Yajal in d'a Smasanil, e Diosal in, a in sval juntzañ tic: Mañ eyac' e b'a musan-satil yuj juntzañ eb' syesejoch sb'a in checab'oc yed' eb' naumel lolonel yalani. Mañ e cha eyab' svayich eb' syala'. 9 A tas syal eb' chi' d'a in b'i, nab'a es. A in Jehová in svala' to mañoc in tzin chec yal eb'.

10 Svalanxi: Ayic ol tz'acvoc 70 ab'il yac'an yajalil Babilonia chi', ol vac' in vach'c'olal d'ayex, ol vac'an-paxelc'och b'aj ix vac' in ti' to ol ex vic'xi meltzaj d'a tic. 11 A in val

Jehová in svala', vojtaq tas nab'il vuj d'a e patic. A tas nab'il chi' vuuj, mañ yujoc eyab'an syaelal, palta yuj e vach'iloc yic vach' ay tas tzeyac'och yipoc e c'ol d'a b'aq'uiñ. **12** Ol lajvoc chi', ol eyal e b'a d'ayin, ol ex lesalvoc d'ayin, ol vab'an e lesal chi'. **13** A in val Jehová in svala' to ol ex javoc d'ayin, ol in ch'ox in b'a d'ayex, yujto ol eyac'och e b'a d'a yol in c'ab' d'a smasanil e c'ool. **14** A in Jehová in svala', ol in ch'oxñej in b'a d'ayex. Ol in q'uex tas eyaji. Ol ex vic'cot d'a masanil nación yed' d'a masanil b'aj ix ex in saclemejcanb'ati. Ol ex in molb'ej, ol ex vic'anpax meltzaj b'aj ayex ec' cajan ayic ix ex ic'jib'ati, xchi Jehová.

15 A ex tic tzeyala': Ayxo eb' schecab' Jehová d'ayoñ d'a Babilonia tic, xe chi. **16** Palta syal Jehová icha tic d'a yib'añ viñ rey ayoch d'a sdespachocan viñaj rey David yed' d'a eb' cajan d'a jun choñab' tic, aton juntzañ eb' ayto eyuj e b'a yed'oc, eb' maj ic'jib'at d'a Babilonia chi'. **17** A in Jehová Yajal in d'a Smasanil sval icha tic: Ol vac'b'at oval, vejel yed' ilya d'a scal eb'. Lajan ol vutejcan eb' icha juntzañ te' higo c'aeltacxo, te chuclaj, maxtzac yal sloji. **18** Ol in pechb'eyec' eb' yuj oval, yuj vejel, yuj pax ilya. Ol vac'an yajjoc eb' yuj masanil nación. Ol ja catab' d'a yib'añ eb', ol xiv eb' anima yuj eb' ayic ol yilanocheb'. Ol b'uchvaj eb' d'a eb', ol b'ajjoc eb' yuj juntzañ nación b'aj ol in saclemejcanb'ati. **19** A in Jehová in svala' to tzijtum el ix alji d'a eb' yuj eb' in checab', palta maj scha yab' eb' tas ix yal eb' in checab' chi'. Añejtona' ex pax tic maj e chapax eyab'i. **20** E masanil ex aj Jerusalén ix ex vac' ic'jocb'at d'a Babilonia, ab'ec val in lolonel svala'.

21 A in Jehová Yajal in d'a Smasanil, e Diosal in paxi, sval yuj viñaj Acab yuninal viñaj Colaías yed' yuj viñaj Sedequías yuninal viñaj Maasías, aton eb' viñ tz'alan juntzañ esal lolonel d'a in b'i: Ol vac'och eb' viñ d'a yol sc'ab' viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia. A viñ ol checan miljoccham eb' viñ d'a eyichañ. **22** Yuj chi', ex aj Judá, ex ic'b'il ex b'at d'a Babilonia, tato ayex ol e nib'ej e catab'ej junoc mach, ol eyal icha tic: Ach yutejocab' Jehová icha utajnac viñaj Sedequías yed' viñaj Acab, aton eb' viñ schecnac viñaj Nabucodonosor ñusjoc tz'aoc, xe chama. **23** Icha chi' ol aj sja d'a yib'añ eb' viñ, yujto te chuc tas sc'ulej eb' viñ d'a yol e choñab'. Tz'em eb' viñ ajmulal yed' eb' ix yetb'eyum eb' yetvinaquil. Syalan juntzañ esal lolonel eb' viñ d'a in b'i, mañoc in tzin chec yal eb' viñ. A in Jehová in svala', vojtaq tas yaji, xchi Jehová, xin chib'at d'a jun in carta chi'.

Jun lolonel d'a viñaj Semaías

24-32 Ay jun viñ scuchan Semaías aj Nehelam ayec' d'a Babilonia chi'. D'a yol yic viñ ix yac'cot jun carta d'a masanil eb' anima cajantocan d'a Jerusalén yed' d'a viñaj sacerdote Sofonías yuninal viñaj Maasías yed' d'a juntzañix eb' viñ sacerdote. A d'a jun carta chi' ix yalcot viñ d'a viñaj Sofonías chi' icha tic: A Jehová Dios ix ach ac'anoch sacerdoteal sq'uexuloc viñaj Joiada, yic vach' cuchb'um tzach aj d'a stemplo. Tato ay mach sc'och d'ayach aycot d'a sjolom tz'och ijan slolon icha eb' schecab' Dios. A jun chi' elañchamel tzac'och d'a yol te' cepo, tza tzec'an

yed' q'uen cadena. ¿Tas yuj maj a cach viñaj Jeremías aj Anatot? Ix stec'b'ej sb'a viñ slolon d'a ichañ, icha schecab' Dios syutej sb'a viñ, yujto ix yac'cot jun carta viñ d'ayoñ d'a Babilonia tic. Syalan viñ icha tic: Najtilto ol ex cajnaj ta'. B'oec e pat, tzex cajnaj d'ay, avejec eyavb'en te' yic tze loan sat, xchi jun scarta viñ chi' d'ayoñ, xchi scarta viñaj Semaías chi'. Ix yavtan jun carta chi' viñaj sacerdote Sofonías vab' a in Jeremías in tic.

Ix lajvi chi', a Jehová Yajal d'a Smasanil, aton co Diosal a oñ israel oñ tic, ix lolon d'ayin. Ix yalan icha tic: Alb'at d'a eb' ic'b'ilb'at d'a Babilonia to a in sval icha tic: A viñaj Semaías aj Nehelam, viñ ix alani to a in ix in chec yal viñ to toxo ol meltzaj viñ d'a Babilonia chi'. Palta mañoc in ix in chec yal jun esal lolonel viñ ix eyac'och yipoc e c'ol chi'. Yuj chi', a in Jehová in svala' to ol vac' syaelal viñaj Semaías chi' yed' pax eb' yiñtilal. Mañxalaj junoc yiñtilal viñ chi' ol aj d'a scal eb' in choñab', yic syac'an tzalajb'oc sc'ol d'a in vach'c'olal ol vac' d'ayex, yujto ix ex scuchb'ej viñ yic tze pitej e b'a d'ayin, xchi Jehová, xa chib'ati, xchi d'ayin.

A sti' Jehová ix yac' d'a Israel

30 ¹ Aton slolonel Jehová tic ix yal d'ayin Jeremías in tic:
² A in Jehová e Diosal in a ex israel ex tic, sval icha tic: Tz'ib'ejcan masanil tas ix val d'ayach, ³ yujto ol c'och sc'ual, ol vac' meltzaj eb' in choñab' Israel yed' eb' aj Judá ic'b'ilb'at d'a Babilonia. A in Jehová in svala' to ol vic'xi meltzaj eb' d'a lum luum vac'nac smacb'enej eb' e mam eyicham, xchi Jehová.

⁴ Aton tas ix yal Jehová tic d'a yib'añ choñab' Israel yed' d'a Judá.

⁵ Ix yalan icha tic:

Tz'ab'chaj val yel av yuj xiv-c'olal, mañxalaj tzalajc'olal.

⁶ C'anb'ejec val eyab'i, tocval ay junoc viñ vinac tz'aj yune'. ¿Tas yuj svila', a eb' viñ vinac te tec'an, toxoñej vetz'vetz'och eb' viñ d'a sc'ol icha eb' ix ix aycot syail unevel d'ay? ¿Tas yuj sac-xoñej yilji sat eb' viñ smasanil?

⁷ Ay jun c'ual to mañxa yal nab'il yaelal ol ujoc, malaj junocxo c'u lajan yed' jun c'u ol javoc chi'. Aton d'a jun tiempoal chi' ol och val yaelal d'a yib'añ eb' yiñtilal Jacob, palta ol colchajel eb' d'a scal.

⁸ A in Jehová Yajal in d'a Smasanil sval icha tic: Ol viq'uel te' yugo ayoch d'a sjaj eb' in choñab', aton b'aj ayoch eb' checab'vumal. Mañxa b'aq'uiñ ol och eb' checab'vumal d'a eb' ch'oc choñab'il.

⁹ A in Jehová sDiosal in eb' tic ol in yac' servil, ol yac'anpax servil viñ yiñtil viñaj David eb', aton viñ ol vac'och sreyaloc eb'.

¹⁰ Ex israel yiñtilal Jacob, in checab' eyaji, mañ ex xivoc, yujto ol ex in colel yed' eb' eyuninal d'a jun nación najat b'aj ix ex ic'jib'ati. A in Jehová in svala' to ol ex cajnaxji d'a junc'olal, mañxa tas ol e na'a, mañxa mach ol ex xib'tanoc.

¹¹ Ex yiñtilal Jacob, in checab' eyaji, mañ ex xivoc. Ayinñejoch eyed'oc, ol in satel masanil jun-tzañ nación b'aj ix ex in sac-lemejb'ati. Palta a ex tic mañ ol ex in satel-laj, añej to ol vac'och

- eyaelal icha d'a smojal. Mañ ol ec'b'atlaj in ch'olb'itan tas eyaji.
- 12 A b'aj ix ex lajvi chi', max yal yañtaji, a eyaelal mañxalaj sb'onab'il.
- 13 Malaj mach tz'alan eyaelal, malaj mach tz'añtan eyechen chi'. Mañxa yañal eyaelal chi'.
- 14 Masanil eb' tzex xajanani, toxo ix ex b'at sate'olal yuj eb'. ¿Toc tzato sna eb' tas tzex aji? A in ix ex vac' echnajoc, icha ajc'ol vajoch d'ayex. Te nivan eyaelal ix vac'ochi, yujto mañ jantacoc e chucal, mañxo b'ischajb'enoc.
- 15 ¿Tas yuj tz'el val eyav yuj eyechen chi'? Mañxa yañal eyaelal chi', yujto mañxo b'ischajb'enoc e mul, yuj chi' icha chi' tzex vutej.
- 16 Palta masanil eb' snib'ej ex sataneli, ol satel eb'. Masanil eb' ayoch ajc'olal d'ayex, ol ic'joc-canb'at eb' d'a ch'oc choñab'il. A eb' ix ic'anb'at tastac ay d'ayex, ol ic'jocpaxb'at yic eb'. A eb' ix elc'anb'at e c'ael, ol elc'ajpaxb'at yic eb'.
- 17 Vach'chom a eb' eyajc'ool chi' syal eb' d'a e patictac icha tic: A Sion toxo ix actajcani, mañxalaj mach tz'oc' sc'ol yuuj, xchi eb'. Palta a in Jehová in svala' to ol vac' b'oxoc e c'ool, ol vañtej eyechen chi'.
- 18 Yujto ol c'och sc'ual, ol ex vic'xi meltzaj a ex yiñtilal ex Jacob tic b'aj ic'b'il ex b'ati. Ol oc' in c'ol d'ayex. A e choñab' ol b'oxoc-q'ue b'aj jub'ilem d'a sb'ab'elal yed' pax e palacio ol b'oxoc d'a yed'tal.
- 19 Ata' ol q'ue e jaj e b'itan yuj eyac'an yuj diasal, ol ex tzevaj

d'a tzalajc'olal. Ol vac' q'uib' e b'isul, mañ jayvañocñej ol ex ajoc. Mañ ol ex paticajeloc, a in ol vac' snivanil eyelc'ochi.

- 20 A ex israel ex tic, icha eyaj d'a peca', icha chi' ol ex ajxoc. Tec'an ol ex ajxoc d'a vichañ. Ol vac'och syaelal eb' ix ex ixtani.
- 21 A in Jehová in svala' to a d'a e cal ol elta jun mach ol och eyajaliloc, a ol ex cuchb'anoc. A jun eyajalil chi' ol vac' javoc d'a in tz'ey. Yujto malaj junoc mach scomon tec'b'ej sb'a sjavi d'a in tz'ey.
- 22 Ol ex och in choñab'oc, a inxo ol in och e Diosaloc, xchi Jehová.
- 23 A yoval sc'ol Jehová ol ja d'a yib'añ eb' chuc, icha val junoc oval ic' ñab' sjavi xumnajoc.
- 24 A yoval sc'ol chi', mañ ol ec'-b'atlaj masanto ol elc'och tas nab'il yuuj. Masanil juntzañ tic ol nachajel eyuuj d'a slajvub' c'ual.

Ol meltzaj eb' israel d'a schoñab'

31 ¹ A Jehová tz'alan icha tic: A val d'a jun tiempoal ol javoc chi', a in ol in och sDiosaloc junjun macañil eb' yiñtilal Israel, axo eb' ol och in choñab'oc.

² A eb' israel ix elcan d'a yol sc'ab' chamel, ix scha in vach'-c'olal eb' d'a tz'inan luum, ayic van sayanec' eb' b'aj syic' yip.

³ A d'a pecataxo in ch'oxnac in b'a d'ayex valannac icha tic: Ex israel xajan ex vuj d'a masanil q'uinal, yuj chi' tz'oc'ñiej in c'ool d'ayex.

⁴ Ol ex vic'xiq'uechaañ. Eyed'nac e pandereta ol ex q'uex chenel-joc yuj tzalajc'olal.

- 5 Ol eyavejxi te' eyuva d'a lum tzalquixtac d'a yol yic Samaria. A mach ol yavej yuva chi', ol yac' tzalajb'oc sc'ol yed' sat.
- 6 Yujto ol javoc jun c'ual to a eb' stañvumal choñab' d'a tzalquixtac d'a yol smacb'en Efraín, chaañ ol el yav eb' icha tic: Cotañec, coyec d'a Sion d'a Jehová co Diosal, xcham eb', xchi Jehová.
- 7 Ix yalanxi Jehová icha tic: B'itanañec d'a tzalajc'olal yuj jun choñab'il eb' yiñtilal Jacob, aton jun te nivan yelc'och d'a yichañ masanil nación. Ab'-chajocab' e b'itani, tzeyalan icha tic: Mamin Jehová, col oñ a choñab' oñ tic, a oñ ayoñ to can tic, xe chi.
- 8 Ol vic' meltzaj eb' d'a jun nación ay d'a norte. Ol in mol-b'ejcot eb' b'aj slajvic'och yol-yib'añq'uinal. A d'a scal eb' chi', ata' ol javoc eb' max yal-laj yilani yed' eb' tz'em sb'eyi, eb' ix yab'ix yed' eb' ix ato val yalji yune'. Te nivan ol aj sb'isul eb' smeltzajxi.
- 9 Axoñej lesal yed' oq'uel ol yac' eb' ayic ol meltzajxoc eb'. A inxo ol vic'b'at eb' d'a a a' tz'el yoc yed' d'a yol jun b'le te ac'lic, mañxa b'aj ol telvoc eb'. Yujto mamab'il vaj d'a choñab' Israel tic. Axo choñab' Efraín, ichato in b'ab'el unin yaji, xchi Jehová.
- 10 Syalanxi Jehová chi' icha tic: Ex junjun nación, ab'ec val in loloni. Alequel d'a juntzañ choñab' lac'an yed' d'a juntzañ choñab' d'a sc'axepal a' mar te najat ay, tzeyalan icha tic: A Jehová ix ac'an saclem eb' israel, añejtona' pax ol molb'an-xicot eb'. Ol tañvajxoc eb' yuuj icha tz'aj stañvaj noc' calnel yuj stañvumal, xe chi.
- 11 Yujto ol in colcanel eb' yiñtilal Jacob, ol in colancan eb' d'a yol sc'ab' juntzañ nación te ay yip.
- 12 Ol ja eb', ol sb'itan b'it eb' d'a tzalajc'olal d'a tzalan Sion, axo yac'an tzalajb'oc sc'ol eb' yed' jantac tas vach' ol vac' d'ay, aton ixim trigo, vino, aceite, noc' calnel yed' noc' vacax. Lajan ol aj eb' icha te' avb'en te' ayñejoch yalil, mañxo ol el-laj yip eb' junelxo. 13 Ol q'ue cheneljoc eb' ix cob'estac yuj tzalajc'olal. Ol tzalaj pax eb' viñ quelemtac yed' eb' viñ ichamtac vinac. A in ol vac' snivanil sc'ol eb', ol meltzajoch scusc'olal eb' d'a tzalajc'olal, yelxo nivan stzalajc'olal eb' ol vac' d'a yichañ yaelal ix yil eb'.
- 14 A eb' sacerdote a val vael te vach' ol vac' sva eb', axo eb' in choñab' ol yac' tzalajb'oc sc'ol yed' masanil tas ol vac' d'ay, xchi Jehová.
- 15 Syalanxi Jehová chi' icha tic: Tz'ab'chaj val yoch av d'a choñab' Ramá, ay mach sic'-sic'an val yoc' yuj yaelal. A ix Raquel tz'oc' val ix yuj eb' yune'. Mañxa sgana ix snivanaj sc'ool, yujto mañxalaj eb' yune' ix ix cani.
- 16 Ach Raquel, mañxo ach oc'oc, mocxob' el yal a sat yujto a in Jehová in svala', a tas ix a c'ulej yuj svach'iloc eb' une' chi', ol a cha spac. A eb' une' chi', ol elta eb' d'a schoñab' eb'

ajc'ool, ol jaxcan cajan eb' d'a tic.

- 17 A in Jehová in svala' to syal ac'anoch yipoc a c'ol tas ol ujoc d'a b'aq'uiñ. A eb' une', ol mel-tzajxoc eb' d'a schoñab' tic.
- 18 Ix vab' val sc'acvi eb' aj Efraín yuj cusc'olal, syalan eb' icha tic: Ix oñ a c'ayb'ej icha tz'aj sc'ayb'aj junoc noc' quelem vacax mañ yojtacoc smunlaji, palta ix quileli. Ic'oñ meltzaj ed'oc, b'ecan co c'ol co mel-tzaji, yujto a ach tic Jehová, co Diosal ach.
- 19 Ix quiq'uel co b'a d'ayach, palta ix co na co b'a ticnaic. Ayic ix nachajel co chucal cuuj, toxoñej ix oñ em ñojan yuj q'uixvelal. Emnaquilxoñej scutej co b'a yuj jantac co mul ix och d'a yictax co quelem uninal, xchi eb' aj Efraín chi' d'ayin.
- 20 A in Jehová in svala' to a eb' aj Efraín tic, ichato vuninal yaj eb', xajan eb' vuuj. Vach'chom svac' syaelal eb', palta max vac-tej in naan eb', ya svab' yuj eb', yujto tz'oc' val in c'ol d'a eb'.
- 21 Ex aj Israel, sic'lab'il tzeyilcan jun b'e b'aj tzex b'ati, yujto añeja' d'a jun b'e chi' ol ex mel-tzajxoc yic tzex jax d'a e choñab' ol eyactejan tic. Meltzajañec ex choñab' Israel. Meltzajañec d'a juntzañ e choñab'.
- 22 ¿B'aq'uiñ ol eyactejan e b'eyec' icha junoc ix ix te pit? A in Jehová in ol vac' ujoc junoc tas to manta b'aj tzuji d'a yol-yib'añq'uinal tic: A junoc ix ix ol tzuntzanb'at junoc viñ vinac, xchi Jehová.

Vach' ol ajxoc Israel

23 A Jehová Yajal d'a Smasanil, aton co Diosal a oñ israel oñ tic, a tz'alan icha tic: Ayic ol vic'anxicot eb' israel tic d'a sluum b'aj cajan-taxoni, ol laj yal eb' anima cajan d'a yol yic Judá icha tic: Yac'ocab' svach'c'olal Jehová d'a yib'añ jun tzalan sic'b'ilel yuuj, b'aj sb'eyb'alaj tojolal, xcham eb'. 24 Ol laj cajnajxoc eb' anima d'a juntzañ choñab' d'a yol yic Judá yed' eb' munlajvum tz'avan tastac, yed' pax eb' tañvum calnel ol cajnaj eb' ta'. 25 A in ol vac'xi yip eb' c'unb'inac. A eb' tz'el yip yuj vejel, ol vac' b'ud'l'joc sc'ol eb', xchi Jehová.

26 Ayic ix lajvi vilan juntzañ tic ix el in vayañ, ix in ec' q'ueleloc, te vach' jun ix ch'oxji vil tic.

27 A val Jehová tz'alan icha tic: Ol c'och sc'ual, ol vac'anxi q'uib' sb'isul eb' anima yed' noc' noc' d'a Israel yed' d'a Judá. 28 A in val Jehová in svala' to icha val ix aj vac'an vip in toc'aneli, in juanemi, vac'an ic'-joquemi, in sataneli yed' vac'an ixtajoc, añejtona' icha chi' ol aj vac'anxi vip vac'anxiem yich, yic tzin b'oanxiq'uei.

29 A d'a jun tiempoal chi' mañxo ol yal eb' anima icha tic: A eb' mamab'il ix slo te' uva eb' te paj, axo eb' uninab'il, jululixoñej sb'at spajil te' d'a yichtac ye eb', mañ xchioc eb'. 30 Yujto junjun mach ol cham yuj smul. A mach ol loan te' paj uva chi', munil a ol ab'an spajil te', xchi Jehová.

31 Ix yalanxi Jehová icha tic: Ol javoc sc'ual, ol in b'oan junocxo in trato yed' eb' yiñtilal Israel yed' eb' yiñtilal Judá. 32 A in Jehová in svala' to a jun trato chi', mañ lajanoc yed'

jun in b'onac yed' eb' e mam eyicham ayic vic'annaquelta eb' d'a Egipto. Ichato ochnac in quetzquetz d'a sc'ab' eb' ayic vic'annaquelta eb' chi', palta maj sc'anab'ajej in trato eb' in b'o yed'oc, vach'chom ichato vetb'eyum vutejñac eb'. **33** Aton in trato tic ol in b'o eyed'oc a ex yiñtilal ex israel tic d'a jun tiempoal chi': A in val Jehová in svala' to ol vac'och juntzañ in checnab'il d'a e pixan, ichato ol in tz'ib'ejcanoch d'a e pensar, ol in och e Diosaloc, a exxo ol ex och in choñiab'oc. **34** Mañxo yovaliloc ay junoc ex ol eyal d'a eb' eyet-choñab' icha tic: Ojtaquejel Jehová, mañxo xe chioc. Yujto a in Jehová in svala' to e masanil ol in eyojtaquejeli, vach'chom eb' unin, ma eb' icham anima. Ol vac' nivanc'olal schucal eb', mañxa b'aq'uiñ ol in nacot smul eb', xchi Jehová.

35 A Jehová ix ac'ancanoch c'u yic syac'an saquilq'uinal d'a c'ualil, q'uen uj yed' q'uen c'anal yic syac' saquilq'uinal d'ac'valil. A' tz'ac'anq'ue poñnaj a' mar ayic sc'añ a'. A Jehová Yajal d'a Smasanil tz'alan icha tic:

36 Yacb'an manto satel juntzañ tz'ac'an saquilq'uinal chi', a ex israel ex tic mañ ol ex satel-laj d'a nacional d'a vichañ.

37 A in Jehová in svala': Icha satchañ malaj b'aq'uiñ syal yech-taji, mato icha sjulal yich lum luum malaj b'aq'uiñ tz'oj-tacajeli, icha chi' vaj eyed' in choñab' israel ex tic, malaj b'aq'uiñ ol ex in patiquejel yujtas tze c'ulej, xchi Jehová.

38 A in Jehová in svalxi icha tic: Ol ja sc'ual to ol b'ochajxiq'ue in choñab', schael yich d'a torre

Hananel, masanto ol c'och d'a jun puerta ay d'a jun schiquin. **39** Tojol-ñej ol b'at d'a smojonal, masanto d'a lum tzalan yic Gareb, scumlajb'at d'a stojolal Goa. **40** Masanil lum sch'olanil b'aj smucchaj eb' chamnac, b'aj sb'at yumchajcanel q'uen tic'aq'uil taañ yed' d'a yib'añ sti' a a' scuch Cedrón, masanto d'a junxo schiquin b'aj ay puerta yic noc' chej, d'a stojolal b'aj sjavi c'u, vic ol ajcanoc. Masanil juntzañ chi', mañxa b'aq'uiñ ol juchajemoc, mañxa b'aq'uiñ ol sateloc, xchi Jehová.

Manb'il jun luum yuj viñaj Jeremías

32 ¹ Ayic ayoch slajuñil ab'il yoch viñaj Sedequías reyal d'a Judá, ayic 18 ab'ilxo pax yoch viñaj Nabucodonosor reyal d'a Babilonia, ix lolon Jehová d'ayin Jeremías in tic. ² A d'a yic chi' van yac'an oval eb' soldado viñaj Nabucodonosor chi' d'a Jerusalén, a inxo Jeremías in tic, ayin och preso d'a yamaq'uil b'aj ayec' eb' stañ-vumal spalacio eb' sreyal Judá. ³ A viñaj rey Sedequías chi' ix in checan yamjoc, yujto ix val icha tic: A Jehová tz'alani: Ol vac'och jun choñab' tic d'a yol sc'ab' viñ sreyal Babilonia. ⁴ Axo viñaj rey Sedequías, mañxo ol yal-laj scolanel sb'a viñ d'a yol sc'ab' eb' caldeo. Ol yamchaj viñ yuj viñ sreyal Babilonia chi'. Yovalil ol c'och viñ d'a yichañ jun viñ rey chi'. Ol lolon viñ yed' viñ, ol yil val och viñ. ⁵ A viñaj Nabucodonosor chi', ol schec ic'joc-b'at viñaj Sedequías chi' viñ d'a Babilonia chi'. Ata' ol canñej viñ masanto ol cham viñ. Vach'chom ol eyac' oval yed' eb' caldeo chi', palta

mañ ol yal-laj eyuuj, xchi Jehová, xin chi. Yuj chi' ayin och d'a preso chi'.

6 Ata' ix yal Jehová d'ayin icha tic: **7** Ilnab'i, a viñaj Hanamel yuninal viñaj Salum viñ a c'ab' oc, ol javoc viñ d'ayach, ol ul yalan viñ icha tic: Man jun in lum ay d'a Anatot. Smoj ton val a ach tza mana', yujto ayto cuj co b'a, xcham viñ, xchi Jehová d'ayin. **8** Icha ix aj yalan chi' d'ayin, icha chi' ix aji. Ix javi viñ in c'ab' voc chi' d'ayin ayic ayinec' d'a yamaq'uul b'aj ayec' eb' stañvumal spalacio viñ rey chi'. Ix ul yalan viñ d'ayin icha tic: Man jun in lum ay d'a Anatot, d'a yol smacb'en Benjamín. A ach ay alan ic a manani, scan lum d'a yol a c'ab', yujto te ayto cuj co b'a, xchi viñ d'ayin. Yuj chi' ix nachajel vuuj to slonel Jehová jun chi'. **9** Ix in manan lum d'a viñaj Hanamel chi', ix vac'an **17** q'uen plata stojoloc lum. **10** Ix in tz'ib'ancan jun trato chi', ix in macancan yed' in sello d'a yichañ eb' testigo. **11** Ix lajvi chi', ix vic'ancot jun b'aj ix tz'ib'chajcan jun trato b'aj ayoch sello chi', axo scopiail maj och selloal yic vach' syal yilji. **12** Ix lajvi chi', a val d'a yichañ viñ in c'ab' voc aj Hanamel chi' yed' d'a yichañ pax eb' testigo yed' d'a yichañ masanil eb' vetchoñab' c'ojanem ta' ix vac'an in firma b'aj ix tz'ib'chajcan jun trato chi', ix vac'ancan schab'il d'a viñaj Baruc yuninal viñaj Nerías, yixchiquin viñaj Maaseías. **13** D'a yichañ eb' ix val d'a viñaj Baruc chi' icha tic: **14** A Jehová Yajal d'a Smasanil, co Diosal a oñ israel oñ tic, a ix alani to scan juntzañ b'aj ix tz'ib'chajcan jun trato tic, aton jun ayoch selloal yed' jun malaj selloal, tza sic'can d'a yol junoc lum chen yic

vach' najtil ol ec'oc. **15** A Jehová Yajal d'a Smasanil, co Diosal, a tz'alan icha tic: A b'aq'uiñ, ol laj smanxi spat eb' anima, slum eb' yed' te' uva avab'ilxo d'a jun nación tic, xchi Jehová, xin chi.

Slesal viñaj Jeremías

16 Ix lajvi vac'ancan jun b'aj ix tz'ib'chaj jun trato yic jun lum lum chi' d'a viñaj Baruc chi', ix in lesalvi d'a Jehová icha tic: **17** Mamin Jehová yed' val a poder a b'onac satchaañ yed' lum lum tic. Malaj tas ajaltac sb'o uu. **18** A ach tic, tza xajanej jantac macañil anima tz'eq'ui. Palta tzac'paxoch yaelal d'a yib'añ eb' uninab'il yuj smul smam yicham. Ach Dios te nivan elc'ochi, masanil syal uu. A a b'i, Jehová Yajal d'a Smasanil. **19** Te nivan elc'och d'a tas tza na' yed' d'a tas tza c'ulej. A ach tic, tzil masanil tastac sc'ulej eb' anima, tza pacan d'a junjun eb' icha val smojal tas sc'ulej chi'. **20** A ach a b'onac juntzañ tas nivac satub'tac d'a Egipto yed' juntzañ ch'oxnab'il nivan yelc'ochi. Añejtona' ticnaic jantac tas tza ch'ox pax d'a co cal a oñ israel oñ tic yed' d'a scal masanil anima, yuj chi' tzach b'inaj val. **21** Yed' val jantac a poder chi' ic'naquetla a choñab' Israel tic d'a Egipto, a ch'oxannac juntzañ tas satub'tac yed' juntzañ ch'oxnab'il nivac yelc'ochi. Yuj chi' xivnac val masanil anima. **22** Slajvi chi' ac'annac jun lum te yax sat tic d'ayon israel oñ tic, icha ajnac ac'annaccan a ti' d'a eb' co mam quicham. **23** Palta ayic scajnajnac eb' d'a sat lum lum tic, yicannac lum eb', maj scha yab' a checnab'il eb', maj sc'anab'ajej a c'ayb'ub'al eb', maj sc'ulej eb' tas tza chec sc'ulej. Yuj

chi' ix ac'cot masanil juntzañ yaelal tic d'a quib'añ.

24 A ticnaic, a eb' caldeo toxo ix sb'oq'ue juntzañ stec'nub' eb' yic syac'an oval eb' d'a co choñab' tic. Yuj oval, vejel yed' ilya, ol yac' ganar co choñab' tic eb' ac'um oval chi'. Mamin, van yelc'och tas alnaccani. **25** Palta Mamin Jehová, vach'chom ol ac'joc ganar jun co choñab' tic yuj eb' caldeo chi', palta a ach ix ala': Man jun lum chi', tza tupan d'a yichañ eb' testigo, xa chi, xin chi d'a in lesal chi'.

26 Ix lajvi chi', ix tac'vi Jehová d'ayin icha tic: **27** A in Jehová in, sDiosal in smasanil anima. ¿Toc ay tas ajaltac sb'o vuuj? **28** Yuj chi' sval d'ayach, a in ol vac'och jun choñab' tic d'a yol sc'ab' viñaj Nabucodonosor sreyal eb' caldeo d'a Babilonia. **29** A eb' caldeo van yac'an oval d'a jun choñab' tic, ol ochta eb' d'a yool, ol yac'anoch sc'ac'al eb'. Ol tz'ab'at masanil juntzañ pat b'aj ix laj yac'och smul eb' anima d'ayin, aton d'a spañanil yib'añ juntzañ pat chi' b'aj ix siñus incienso eb' d'a Baal. Ix yac'an vino eb' d'a juntzañ comon dios, yuj chi' ix stzuntzejcot yoval in c'ol eb'. **30** Atax yic ix el yich choñab' Israel yed' Judá, ix sb'eyb'alej juntzañ tas max scha in c'ol eb'. A in val Jehová in svala' to max yacteje eb' stzuntzancot yoval in c'ol yuj juntzañ yechel comon dios sb'oq'ue eb'. **31** A eb' anima d'a jun choñab' tic, yictax ix el yich scajnaj eb' d'ay, masanto ticnaic, malaj jab'oc vach'il sc'ulej eb', añej yoval in c'ol stzuntzejcot eb', yuj chi' ol in satel eb' yed' schoñab' tic. **32** A eb' Israel yed' eb' aj Judá, stzuntzej val cot yoval in c'ol eb' yuj jantac chucal sc'ulej, lajan eb'

yed' sreyal, eb' yajal, eb' sacerdote, eb' syaloch sb'a in checab'oc yed' pax masanil anima cajan d'a Jerusalén yed' d'a Judá tic. **33** Max cot q'uelan eb' d'ayin, palta to a yich spatic eb' syac'coti. Vach'chom max vacteje in c'ayb'an eb', palta mañ val jab'oc scha yab' eb', malaj yelc'och d'a eb' b'aj tzin cacha'. **34** Ix yixtejb'at in templo eb' to vicñej yaji, ix yac'anoch juntzañ yechel yajb'entac eb' d'a yool. **35** Añejtona' ix sb'opax-q'ue altar yic Baal eb' d'a sch'olanil yic Ben-hinom, ata' sñustz'a yuninal eb' yed' yisil eb' silab'il d'a comon dios Moloc. Icha val chi' tz'aj yoch smul eb' aj Judá sc'ulan tas mañoc in svala', max ec' jab'oc d'a in pensar juntzañ tas sb'eyb'alej eb' chi'.

A tas ol ujoc b'aqu'uiñ

36 Syal eb' anima icha tic: A co choñab' tic, ol ac'jococh d'a yol sc'ab' viñ sreyal Babilonia yuj oval, yuj vejel yed' pax yuj ilya, xchi eb'. Palta a in Jehová e Diosal in svala': **37** Ol in molb'ejxi eb' b'aj ol in saclemejb'at d'a junjun nación yuj yoval in c'ol te ay smay. Ol lajvoc chi', ol in vic'anxicot eb'. A d'a tic ol aj eb', mañxa tas ol ic'an eb'. **38** Ol och eb' in choñab'oc, a inxo ol in och sDiosaloc eb'. **39** Junxoñej ol vuteje spensar eb', lajanxoñej ol yuteje eb' in yac'an servil d'a masanil tiempo, yic tz'och svach'iloc eb' yed' yiñtilal. **40** Ol in b'o junoc in trato yed' eb' d'a junelñej, mañ ol vacteje can vac'an in vach'c'olal d'a eb'. Ol vac' sc'uleje eb' to ayñej ol aj velc'och d'a sat eb', yic mañxa b'aqu'uiñ ol yic'canel sb'a eb' d'ayin. **41** Yed' val in tzalajc'olal ol vac'an vach'ilal d'a eb'. D'a val yel ol vac'

cajnaj eb' d'a jun luum tic d'a smasanil in c'ool.

42 Icha val ix aj vac'anb'at jun nivan yaelal d'a yib'añ jun choñab' tic, icha chi' ol aj vac'anpaxb'at vach'ilal d'a yib'añ, icha ix aj vac'an in ti'. 43 A eb' anima tic syal eb' to ol can tz'inan jun choñab' tic. Mañxa anima, ma noc' noc' ol can d'ay. Ol ac'joc ganar yuj eb' caldeo, xchi eb'. Palta ol meltzajxoc eb' anima sman lum luum tic. 44 Ol sman sluum eb', ol sb'oan yumal eb' yed' sello yed' pax sfirma eb' testigo. Icha chi' ol ujoc d'a yol yic Benjamín yed' d'a spatic yichañ Jerusalén yed' d'a jun-tzañxo choñab' d'a yol yic Judá, d'a tzalquixtac, d'a ac'lictac yed' d'a yol smacb'en Neguev. A in val Jehová in svala' to ol vic'xichaañ in choñab' tic, xchi Jehová.

Vach' ol ajxoc Jerusalén

33 1 A in Jeremías in tic ayinto och d'a preso d'a yamaq'uul b'aj ayec' eb' stañvumal palacio, ix lolonxi Jehová d'ayin, ix yalani: 2 A in Jehová in in b'onaquem yolyib'añ-q'uinal tic. Vach' vutejnaccan luum d'a yed'tal, a in sval d'ayach icha tic: 3 Avajañ d'ayin, ol in tac'voc d'ayach. Ol in ch'ox d'ayach tas nivac yelc'ochi yed' tas satub'tac yalji to mañ ojtacoc. 4 A in Jehová e Diosal in, ay val jun in lolonel svalcan d'a yib'añ spat eb' aj Jerusalén yed' d'a yib'añ spalacio eb' viñ sreyal Judá. A juntzañ pat chi' van sjuchajemi yic sc'anchaj sq'uenal d'a juntzañ olan d'a smuroal choñab', yic vach' max och eb' caldeo yac' oval yed'oc. 5 A d'a yol juntzañ pat chi', toxoñej ol b'ud'joquel yuj snivanil eb' anima ol miljoccham yuj eb' caldeo yuj yoval

in c'ol te ay smay. Ol in b'at mican d'a jun choñab' tic, yujto te nivan smul eb' ix och d'ayin. 6 Palta ol vañ-tej eb', ol vac'anxi sq'uinal eb', ol vac'an cajnaj eb' d'a junc'olal, mañxa tas ol ic'an eb'. 7 Ol vic'xi meltzaj eb' aj Judá yed' eb' aj Israel b'aj ic'b'il-b'at d'a ch'oc choñab'il. Ol laj in b'o-anxiq'ue schoñab' eb' icha d'a sb'ab'elal. 8 Ol viq'uel schucal eb' ix yac'och d'ayin. Ol vac'an nivanc'olal smul eb' yed' spitalil d'ayin. 9 Ol te tzalajb'oc in c'ol yuj Jerusalén tic. A val yic ol yab'an masanil nación yuj tas nivan yelc'och ol in c'ulej d'a in choñab' tic, ol yal vach' lolonel eb' d'ayin, ol in yac'an b'inaj eb'. Palta ol sat val sc'ol eb', ol ib'xocq'ue eb' yuj xivelal ayic ol yilan eb' jantac vach'il yed' junc'olal ol vac' d'a in choñab' tic.

10-11 A ex tic tzeyala' to a jun lum tic cuseltac yajcani, mañxa anima, ma noc' noc' tz'ilchaj d'ay. Vach'-chom icha chi' yajcani, a d'a voltac scalleal Jerusalén, d'a juntzañ choñab' d'a Judá tz'inan yajcani, b'aj mañxa junoc anima, ma junoc noc' noc' ayec' d'ay, ata' ol ab'chajxoc yoch b'it yic q'uiñ, b'it yic tzalaj-c'olal, sb'it eb' quelemtac yed' eb' ix cob'estac ayic snupnaj eb'. Ol ic'chaj-cot ofrenda yic ac'oj yuj diosal d'a in templo, ol ab'chaj yalji icha tic: Calec vach' lolonel d'a Jehová Yajal d'a Smasanil, yujto te vach', xajan oñ yuuj d'a masanil q'uinal, xcham eb'. A in Jehová in svala' to ol vic'-xichaañ jun choñab' tic icha d'a sb'ab'elal, xchi Jehová.

12 A Jehová Yajal d'a Smasanil tz'alan icha tic: A d'a jun lum cannac tz'inan tic, mañxa anima, mañxa noc' noc' ay d'ay, palta a d'a spatic yichañ

juntzañ choñab' tic, mañ jantacoc ol ajxoc añ añc'ultac b'aj ol tañvajxoc noc' calnel yuj eb' stañvumal. **13** A d'a juntzañ choñab' d'a tzalquixtac, d'a lum ac'lictac, d'a lum Neguev, d'a lum yic Benjamín, d'a juntzañ ay d'a spatic yichañ Jerusalén yed' pax d'a juntzañxo choñab' d'a yol yic Judá, ol iljocxi eb' tañvum calnel, ol ab'-chaj sb'isan noc' scalnel eb' chi'.

14 Ol c'och sc'ual, ol elc'och b'aj ix vac' in ti' vac'an in vach'c'olal d'a choñab' Israel yed' d'a Judá. **15** Ayic ol javoc jun tiempo chi', ol vac'och jun yiñtilal viñaj David reyal. A ol ic'anchañ tojolal yed' vach'ilal d'a jun nación tic. **16** A d'a jun tiempoal chi', a eb' aj Judá ol colchajcanel eb', axo eb' aj Jerusalén, mañxa tas ol ic'an eb'. A jun b'i tic ol ac'joc d'a eb': "A Jehová tzoñ ac'anoch vach'il", xchama. **17** A in Jehová in svalu': Malaj b'aqu'uiñ ol satel yiñtilal viñaj David, ol ochñej eb' reyal d'a Israel. **18** Añejtona' malaj b'aqu'uiñ ol satpaxel eb' sacerdote yiñtilal Leví, ol sñusñej silab' eb' d'ayin. D'a junjun c'u ol sñusan ixim trigo eb' silab'il yed' juntzañxo silab' ol yac' eb' d'ayin, xchi Jehová.

19 Ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic: **20** A in Jehová in tic svalu' to ay jun in trato vac'naccani to ay c'ualil yed' d'ac'valil d'a stiempoal. Max yal-laj sq'uexmaj jun in trato chi'. **21** Añejtona' max yal-laj satel in trato vac'nac yed' viñ in checab' aj David to tz'ochñej eb' yiñtilal viñ reyal d'a sdespacho. Mañ ol satelpax in trato in b'onac yed' eb' yiñtilal Leví yic tzin yac'an servil eb' d'a sacerdotéal. **22** A eb' yiñtilal viñ in checab' aj David chi' yed' eb' yiñtilal Leví tzin ac'an servil, ol vac' qu'uib' sb'isul eb' icha

q'uen c'anal, ma icha q'uen yarenail sti' a' mar malaj mach syal sb'isani, xchi Jehová.

23 Ix yalanxi Jehová d'ayin icha tic: **24** ¿Tom max nachajel uuj tas syal eb' anima, syal eb' to ix in patiquejel cha macañ iñtilal sic'b'ilel vuuj, aton Israel yed' Judá? Yuj chi' mañxa yelc'och eb' in choñab' chi' d'a eb', mañxo naciónoclay yaj d'a yol sat eb'. **25** A in Jehová in in b'onac jun in trato yed' c'ualil yed' d'ac'valil. Svalani chajtil tz'aj sb'ey sat-chañ yed' sat lum tic, max qu'uexmajlay. **26** Añejtona' malaj pax b'aqu'uiñ ol qu'uexmaj in trato yed' eb' yiñtilal Jacob yed' pax eb' yic viñ in checab' aj David. Yoalil ol in siq'uelta junoc yiñtilal viñ, ol yac'an reyal d'a yib'añ eb' yiñtilal Abraham, Isaac yed' Jacob. Ol vic'xichañ eb', yujto te ay voq'ucl'olal d'a eb', xchi Jehová.

A tas ix alchaj d'a viñaj rey Sedequías

34 ¹ Ayic van yac'an oval viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia d'a Jerusalén yed' d'a juntzañxo choñab' ay d'a slac'anil, yed'-nac masanil eb' soldado viñ yed' masanil juntzañ nación aycan d'a yalañ smandar viñ, ata' ix lolon Jehová d'ayin Jeremías in tic, ix yalan icha tic: **2** A in Jehová e Diosal in sval d'ayach, b'at al d'a viñaj Sedequías sreyal Judá: Icha tic yalan Jehová: Ol vac'och jun choñab' tic d'a yol sc'ab' viñ sreyal Babilonia, ol yac'och sc'ac'al viñ. **3** A ach tic mañxo ol yal-laj el lemnajoc, ol ach yamchaj yuj eb', ol ach yac'anoch eb' d'a yol sc'ab' viñaj Nabucodonosor chi', ol il-laj och a sat yed' viñ, ol ach lolon yed' viñ, ol ach yic'anb'at viñ

d'a Babilonia chi'. **4** Yuj chi' ach Sedequías, ab' val tas ol val a in Jehová in tic: Mañ ol ach miljoccham d'a q'uen espada. **5** Junc'olal ol aj a chami. A in Jehová in svac' in ti' to icha yutejnac eb' anima sñusan incienso ayic smucchajnac eb' a mam icham, aton eb' ochnac reyal ayic manto ach och a ach tic, icha chi' ol aj sñuschaj incienso chi' ayic ol ach mucchajoc. Ol oc' eb' uuj, ol yalan eb' icha tic: Ay, ix cham viñ co reyal, xcham eb', xchi Jehová, xa chi, xchi d'ayin.

6 Ix yalan masanil juntzañ tic d'a viñaj rey Sedequías d'a Jerusalén, **7** yacb'an a eb' soldado yic Babilonia ayxo och eb' yac'an oval d'a choñab' Jerusalén tic, d'a Laquis yed' d'a Azeca. A d'a yol yic Judá axoñej juntzañ choñab' chi' vach' yajoch smuroal manto ac'ji ganar yuj eb' soldado yic Babilonia chi'.

**A eb' israel ayoch checab'oc
ix ac'jriel eb' d'a libre**

8 Ix lajvi chi' ix lolonxi Jehová d'ayin Jeremías in tic, ayic toxo ix yac' jun strato viñaj Sedequías yed' eb' cajan d'a Jerusalén, yic tz'ac'jriel eb' ayoch checab'oc d'a libre. **9** Icha tic ix aj jun trato chi': Masanil eb' israel ayoch checab'oc d'a eb' yetchoñab', tz'ac'jriel eb' d'a libre, vach'-chom vinac, vach'chom ix, yic mañxa junoc yetchoñab' eb' tz'ochcan schecab'oc. **10** Masanil eb' yajal yed' masanil eb' anima, ix scha sc'ol jun trato chi' eb'. Icha chi' ix aj yac'anel eb' schecab'vum eb' chi' d'a libre. Mañxa junoc eb' tz'ac'ji plural yac'an servil junocxo yetchoñab'. **11** Ix lajvi chi' ix sq'uexanxi spensar eb' ix actanel eb' schecab' chi', yuj chi' ix

yac'xi plural eb' yochxi eb' schecab'oc.

12 Yuj chi' ix yalan Jehová d'ayin icha tic: **13** A in Jehová e Diosal in, vac'naccan jun in trato yed' eb' e mam eyicham ayic vic'annaquelta eb' d'a Egipto, b'aj ayoch eb' checab'oc. Valnac d'a eb' d'a yictax chi' **14** to d'a junjun yuctaquil ab'il syaq'uel eb' schecab' eb' d'a libre, aton eb' eyetisraelal schoñnacoch sb'a d'a eb', yac'annac servil eb' vaqueoc ab'il. Palta a eb' e mam eyicham chi', maj scha yab' eb' tas valnac, maj sc'anab'ajej eb'. **15** Icha pax chi' ix eyutej e b'a a ex tic. Palta ix e q'uex e b'eyb'al, yujto van e c'ulan tas scha in c'ool, yujto ix eyaq'uel eb' eyetchoñab' ayoch e checab'oc d'a libre. Ix eyac'an e ti' d'a jun trato ix e b'o d'a vichañ, aton d'a yol in templo vicñej yaji. **16** Ix lajvi chi', ix e q'uexanxi e b'eyb'al, ix in e patiquej-caneli. Ix eyac'anxi plural eb' e checab' chi' ex yac'anxi servil, vach'-chom toxo ix eyaq'uel eb' d'a libre. **17** Yuj chi', a in Jehová in svala': Maj e c'anab'ajej tas ix vala', maj eyaq'uel eb' eyetchoñab' d'a libre. Yuj chi', a in Jehová in svala' to ol vac'b'at oval, vejel yed' ilya d'a eyib'añ. Ol xiv masanil nación ayic ol yab'an eb' tas ol ex vutej.

18-19 A eb' yajal d'a Judá yed' d'a Jerusalén, eb' tz'ac'an servil d'a palacio, eb' sacerdote yed' masanil eb' anima cajan ta', ix sb'o jun strato eb' d'a vichañ. Chapoj ix yutej jun noc' quelem vacax eb', ix lajvi chi' ix b'eyec' eb' d'a scal noc'. Palta elañ-chamel ix spatiquejel jun trato b'aj ix yac' sti' eb' chi'.

Icha ix yutej noc' vacax chi' eb', icha chi' ol vutej eb'. **20** Ol vac'och

eb' d'a yol sc'ab' eb' yajc'ool, ol mil-joccham eb' yuj eb'. A noc' ostoc yed' noc' chium noc' ol chianb'at snivanil eb'. **21** Ol vac'och viñaj Sedequías sreyal Judá yed' eb' ayoch yajalil yed' viñ d'a yol sc'ab' eb' ajc'ool, eb' snib'ejtaxon smilancham eb'. Ol ac'-joc ganar eb' yuj eb' viñ soldado aj Babilonia, vach'chom toxo ix actaj-can eb' yuj eb'. **22** Palta a in Jehová in svala': Ol vic'xicot eb' d'a jun choñab' tic, ol yac'an oval eb' d'ay. Ol ac'joc ganar yuj eb', ol sñusancan-tz'a eb'. Axo juntzañxo choñab' d'a yol yic Judá, ol vac'can tz'inan, mañxa junoc anima ol can cajan d'ay, xchi Jehová.

**A viñaj Jeremías yed'
eb' yiñtilal viñaj Recab**

35 ¹ Ayic ayoch viñaj Joacim yuninal viñaj Josías reyal d'a Judá, ata' ix lolon Jehová d'ayin, ix yalan icha tic: ² Ixic b'aj ayec' eb' yiñtilal viñaj Recab, tzach lolon yed' eb'. Tzic'anb'at eb' d'a junoc cuarto d'a in templo, tzac'an vino yuc' eb', xchi d'ayin. ³ Yuj chi' ix b'at in sayec' viñaj Jaazánias yuninal junxo viñaj Jeremías, yixchiquin viñaj Habasinías. Ix vic'-b'at viñ yed' eb' yuc'tac yed' pax eb' yuninal eb' yed' masanil eb' yiñtilal viñaj Recab cajan ta'. ⁴ Ix vic'b'at eb' d'a stemplo Jehová, d'a jun cuarto yic eb' yuninal viñaj Hanán yuninal viñaj Igdalías, aton viñ ay yelc'och Dios d'ay. A jun cuarto chi', junñej yaj yed' yic eb' yajal yaj d'a templo chi'. A d'a yib'añ scuarto viñaj Maasías yuninal viñaj Salum ata' ay, aton viñ yajalil eb' stañ-vumal templo. ⁵ Ix vac'an juntzañ xalu yed' vaso b'ud'an yed' vino d'a

eb', ix valan d'a eb': Uq'uec jab'oc vino tic, xin chi d'a eb'.

⁶ Ix tac'vi eb' d'ayin icha tic: A oñ tic, max cuc'laj vino tic, yujto a viñaj Jonadab yuninal viñaj Recab, aton viñ co mam quicham a oñ tic, a viñ ac'annaccan yovalil to max cuc' vino. Añejtona' eb' quiñtilal max yal-laj yuc'an eb'. ⁷ Yac'annac pax yovalil viñ to max co b'o co pat, max cavej cavb'en, max cavej pax co uva. Yalannac pax viñ d'ayoñ to añej d'a yoltac mantiado tzoñ aji, ichañej chi' ol aj quec' d'a masanil tiempo d'a sat lum b'aj eq'uelb'añej quec' tic. ⁸ A oñ tic, van co c'anab'ajan tas yalnaccan viñ co mam quicham aj Jonadab chi'. Yuj chi' malaj b'aj scuc' vino tic, ma eb' ix quetb'eyum yed' eb' cuninal max yuc'laj eb'. ⁹ Malaj co pat sco b'o'o, malaj te' uva scavej, malaj co lum b'aj syal cavan cavb'en. ¹⁰ Añej d'a yoltac mantiado tzoñ aji, van co c'anab'ajan tas yalnaccan viñ co mam quicham chi'. ¹¹ Palta axo yic ix javi viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia yac' oval d'a jun nación tic, ix oñ el elelal. Ix co naani to vach' tzoñ jacan d'a Jerusalén tic, yujto oñ el d'a eb' soldado caldeo yed' d'a eb' soldado aj Siria. Yuj chi' ayonec' cajan d'a Jerusalén tic, xchi eb' yiñtilal viñaj Recab.

¹² Ix lajvi chi', ix yalan Jehová d'ayin Jeremías in tic icha tic: ¹³ A in Jehová Yajal in d'a Smasanil, sDiosal in Israel, sval d'ayach, ixic b'at al d'a masanil eb' aj Judá yed' d'a eb' aj Jerusalén to sc'ayb'ej val jun c'ay-b'ub'al tic eb', yic sc'anab'ajan in checnab'il eb'. ¹⁴ A eb' yiñtilal viñaj Jonadab yuninal viñaj Recab chi', sc'anab'ajej val eb' tas yalnaccan smam yicham eb' chi'. Max yuc' vino

eb' masanto ticnaic. Añeja'
 sc'anab'ajan eb', max yuc'laj eb'.
 Ichin pax ta', tzijtum el ix vac' in
 checnab'il d'ayex, palta max in e
 c'anab'ajej. **15** Tzijtum eb' in checab'
 ix in checb'at d'ayex yic syal eb' to
 tzeyactejan e chuc b'eyb'al yed' e
 chuc pensaril. Tzin chec yal eb' to
 max eyaq'uem e b'a d'a juntzañ
 comon dios, ma eyoch ejmelal d'ay,
 yic vach' tzex cajnajñej d'a lum lum
 vac'nac d'a eb' e mam eyicham yed'
 d'ayex. Palta junelñej max e cha
 eyab'i, max in e c'anab'ajej. **16** A eb'
 yiñtilal viñaj Jonadab chi',
 sc'anab'ajej eb' tas yalnac smam
 yicham chi', a exxo tic, junelñej max
 in e c'anab'ajej. **17** Yuj chi' a in val
 Jehová Yajal in d'a Smasanil, e Diosal
 in, a in sval icha tic: Ol vac'b'at jun-
 tzañ yaelal alb'ilxo vuj d'a eyib'añ e
 masanil ex cajan ex d'a Judá yed' d'a
 Jerusalén tic. Yujto ix ex in cacha',
 palta maj e c'anab'ajej. Ix in avaj
 d'ayex, palta maj ex tac'voc d'ayin,
 xchi Jehová, xa chi, xchi d'ayin.

18 Ix valanxi d'a eb' yiñtilal viñaj
 Recab chi': A Jehová Yajal d'a
 Smasanil, co Diosal, a tz'alani: Yujto
 tze c'anab'ajej tas yalnaccan viñ e
 mam eyicham chi', **19** yuj chi' a in
 Jehová Yajal in d'a Smasanil, sDiosal
 in Israel, a in svala': Malaj b'aq'uiñ ol
 satel yiñtilal viñaj Jonadab chi' in
 yac'an servil, xchi Jehová, xin chi d'a
 eb'.

Ix avtaj tas ix yal Dios d'a viñaj Jeremías

36 **1** Ayic schañil ab'il yoch
 viñaj Joacim, yuninal viñaj
 Josías reyal d'a Judá, ix lolon Jehová
 d'ayin ix yalan icha tic: **2** Ic'cot junoc
 b'aj tzach tz'ib'ani. Tza tz'ib'an

masanil tas ix val d'a yib'añ Israel
 yed' d'a yib'añ Judá yed' d'a yib'añ
 masanil nación, victax ix in chaanel
 yich valan d'ayach d'a stiempoal
 viñaj Josías masanto ticnaic. **3** Talaj
 ayic ol yab'an eb' aj Judá, yuj jun-
 tzañ yaelal tzin na' d'a yib'añ eb' tic,
 ol yactancan schucal b'eyb'al eb', yic
 icha chi' ol aj vac'an nivanc'olal smul
 eb', xchi Jehová.

4 Ix vavtancot viñaj Baruc yuninal
 viñaj Nerías. Ix valan d'a viñ masanil
 tas ix yal Jehová d'ayin, ix stz'ib'an-
 can viñ. **5** Ix lajvi chi' ix valan d'a viñ
 icha tic: Ilnab' val tas vaji, tzin cach-
 jioch vaan in b'at d'a stemplo Jehová.
6 Yuj chi', ayic ol javoc sc'ual tzec'oj-
 c'olal junelxo, tzach b'at d'a
 yamaq'uil stemplo Jehová. Ata' ol
 avtej tas ix in chec a tz'ib'ej tic, yic
 vach' a masanil eb' aj Jerusalén yed'
 masanil eb' cajan d'a yol yic Judá ol
 javoc d'a tic, ol yab' slolonel Jehová
 eb'. **7** Talaj syalxi sb'a eb' anima tic
 d'a Jehová chi', syactancan schucal
 b'eyb'al eb'. Yujto nab'ilxo yuj
 Jehová to te nivan yoval sc'ool ol
 yac'cot d'a yib'añ juntzañ anima tic,
 xin chi d'a viñaj Baruc chi'. **8** Ix
 sc'ulan viñaj Baruc chi' masanil tas ix
 val chi' d'ay. Ix b'at viñ d'a stemplo
 Jehová, ix yavtan slolonel Jehová
 chi' viñ, aton tas ix stz'ib'ej viñ chi'.

9 A d'a sb'aluniñ uj d'a yoil ab'il
 yoch viñaj Joacim yuninal viñaj
 Josías reyal d'a Judá, ata' ix sna viñaj
 Joacim chi' to a eb' anima cajan d'a
 Jerusalén yed' juntzañxo eb' ix cot
 d'a juntzañxo choñab' d'a yol yic
 Judá, yovalil tz'och eb' d'a tzec'oj-
 c'olal d'a yichañ Jehová. **10** Axo viñaj
 Baruc ix avtan tas ix in chec stz'ib'ej,
 yic syab' masanil anima. A d'a jun
 amac' chaañ yajq'ue d'a stemplo

Jehová d'a stz'ey jun ac' puerta b'aj ay cuarto viñaj Gemarías viñ tz'ib'um, viñ yuninal viñaj Safán, ata' ix yavtej viñ.

Ix avtaj tas tz'ib'ab'il yab' eb' ay yopisio

11 A viñaj Micaías yuninal viñaj Gemarías, yixchiquin viñaj Safán, ix yab' viñ masanil slolonel Jehová ix yavtej viñaj Baruc chi'. 12 Yuj chi' ix b'at viñ d'a spalacio viñ rey, d'a scuarto viñ tz'ib'um, b'aj molanec' eb' viñ nivac yopisio: Aton viñaj Elisama tz'ib'um, viñaj Delaía yuninal viñaj Semaías, viñaj Elnatán yuninal viñaj Acbor, viñaj Gemarías yuninal viñaj Safán, viñaj Sedequías yuninal viñaj Ananías yed' masanil eb' ayoch d'a yopisio chi'. 13 Ix yalan viñaj Micaías chi' masanil tas ix yab' yuj tas tz'ib'ab'il yuj viñaj Baruc chi', ayic ix yavtan viñ d'a yichañ eb' anima. 14 Axo eb' viñ nivac yopisio chi' ix checanb'at viñaj Jehudí yuninal viñaj Netanías, yixchiquin viñaj Selemías yiñtilal viñaj Cusi, yic b'at yalan viñ d'a viñaj Baruc chi', yic syic'cot tas tz'ib'ab'il chi' yuj viñ, aton jun ix yavtej viñ d'a yichañ eb' anima. Yuj chi' ix yic'cot jun b'aj tz'ib'ab'il chi' viñaj Baruc chi' d'a yichañ eb' viñ. 15 Ix yalan eb' viñ icha tic:

—Emañ c'ojan, tzavtan cab'i tas ix a tz'ib'ej chi', xchi eb' viñ.

Ix yavtan viñ. 16 A val yic ix yab'an juntzañ chi' eb' viñ, ix xiv eb' viñ, ix och q'ueljab' eb' viñ d'ay jun-jun, ix yalan eb' viñ icha tic d'a viñ:

—Yovalil ol cal juntzañ tic d'a viñ rey, xchi eb' viñ.

17 Ix sc'anb'an eb' viñ d'a viñ icha tic:

—Al d'ayoñ, ¿tas ix utej a tz'ib'an juntzañ tic? ¿Am viñaj Jeremías ix alan d'ayach? xchi eb' viñ.

18 Ix tac'vi viñ d'a eb' viñ icha tic:

—Aton viñaj Jeremías ix alan d'ayin, ix in tz'ib'ancan yed' tinta, xchi viñ.

19 Ix yalan eb' viñ icha tic:

—B'at c'ub'ejel a b'a yed' viñaj Jeremías chi', malajocab' mach tz'oj-tacaneli b'aj tzex c'ochi, xchi eb' viñ.

A viñaj Joacim ix ñusantz'a tas tz'ib'ab'il

20 Ix yac'ancan tas tz'ib'ab'il eb' viñ ay yopisio chi' d'a cuarto viñaj Elisama viñ tz'ib'um, ix b'at yalan masanil juntzañ chi' eb' viñ d'a viñ rey d'a yamaq'uul spalacio. 21 Ix lajvi chi' ix checjib'at viñaj Jehudí yuj viñ rey chi' yic b'at yic'ancot viñ tas tz'ib'ab'il yuj viñaj Baruc chi', jun ix can d'a cuarto viñaj Elisama. Ayic ix javi viñ yed'oc, ix yavtan viñ d'a yichañ viñ rey chi' yed' d'a yichañ masanil eb' ay yopisio chi', oyanec' eb' smaclan yab'i. 22 Yujto sb'aluñil uj yoch jun ab'il chi', yuj chi' ayec' viñ rey d'a cuarto b'aj tz'aj d'a stiempoal siic. Axo d'a yichañ viñ ayoch jun yed'tal tzac'ac', chac xeinac yaj te' d'a yool. 23 Ayic ix lajvi yavtan viñaj Jehudí oxex', ma chañe' macañ tz'ib'ab'il chi', ix scotac polanb'at viñ rey juntzañ toxo ix avtaj chi' yed' jun pol-lab' sc'an eb' tz'ib'um. Ix yac'anocho viñ d'a yol c'ac' chi'. Icha chi' ix aj sñusantz'a masanil tas tz'ib'ab'il chi' viñ. 24 Vach'chom ix yab' viñ rey yed' eb' ayec' chi' yed' viñ tas ix yal jun tz'ib'ab'il chi', palta maj xiv jab'oc eb', maj sch'oxel scusc'olal eb' yuuj. 25 A viñaj Elnatán, viñaj Delaía yed'

viñaj Gemarías ix tevi eb' viñ d'a viñ rey chi' yic max sñustz'a viñ, palta maj schalaj yab' viñ tas ix yal eb' viñ. **26** Toñej ix yal viñ rey chi' d'a viñaj Jerameel yiñtilal eb' rey, d'a viñaj Seraías yuninal viñaj Azriel yed' d'a viñaj Selemías yuninal viñaj Abdeel, yic tzin ic'jicot a in Jeremías in tic yed' viñ in tz'ib'um aj Baruc chi'. Palta a Jehová oñ c'ub'aneli.

Juntzañxo tas ix schec viñaj Jeremías tz'ib'chajoc

27 Ayic toxo ix sñustz'a tas tz'ib'ab'il viñ rey chi', aton juntzañ lolonel ix in chec stz'ib'ej viñaj Baruc, ix lolonxi Jehová d'ayin, ix yalan icha tic: **28** Ic'cot junocxo b'aj ol a tz'ib'ejxi juntzañ lolonel ix ac' tz'ib'chaj d'a sb'ab'elal chi', aton ix sñustz'a viñaj Joacim sreyal Judá. **29** Tzalan pax juntzañ lolonel tic d'a viñ rey chi' icha tic: Icha val tic yalan Jehová: A ach tic, ix a ñustz'a tas tz'ib'ab'il, ix a tuman pax viñaj Jeremías, yujto ix stz'ib'ej viñ to ol javoc viñ sreyal Babilonia ul satel jun nación tic, mañxa junoc anima, ma junoc noc' noc' ol canoc. **30** Yuj chi' a in val Jehová in sval d'ayach ach Joacim sreyal Judá, malaj junoc iñtilal ol canñej d'a sdespacho viñaj David. A a nivanil ol can telan d'a yoc c'u yed' d'a scal sical d'ac'valil. **31** A ach tic yed' iñtilal yed' pax eb' ayoch yajalil ed'oc, ol vac'och yaelal d'a eyib'añ yuj e mul. Ol ja d'a yib'añ eb' aj Jerusalén yed' d'a yib'añ eb' cajan d'a Judá juntzañ yaelal toxo ix valcan tic, aton juntzañ maj e cha eyab'i, xchi Jehová, xa chi, xchi d'ayin.

32 Ix lajvi chi', ix vic'anxicot junxo b'aj stz'ib'chaj tastac, ix vac'an d'a

viñaj Baruc viñ in tz'ib'um, ix stz'ib'an viñ tastac ix vala', aton tastac tz'ib'ab'il d'a juntzañ ix sñustz'a viñaj rey Joacim chi'. Ayto pax stz'acub' tas valnac chi' ix tz'ib'aji.

A tas ix sc'an viñaj Sedequías d'a viñaj Jeremías

37 ¹ Ix ac'jioch viñaj Sedequías yuninal viñaj Josías reyal d'a Judá yuj viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia. A viñ ix ochcan sq'uexuloc viñaj Jeconías yuninal viñaj Joacim. **2** Añejtona' viñaj Sedequías chi' yed' eb' ayoch yajalil yed'oc yed' pax masanil eb' yetchoñab' viñ, maj sc'anab'ajej slolonel Jehová eb' ix schec val a in Jeremías in tic, a in schecab' in Dios.

3 A viñaj rey Sedequías chi' ix checancot viñaj Jucal yuninal viñaj Selemías yed' viñaj sacerdote Sofonías yuninal viñaj Maasías, yic tzul in yilan eb' viñ, ix yalan eb' viñ d'ayin icha tic: Lesalvañ d'a Jehová co Diosal cuuj, xchi eb' viñ. **4** Ayic chi' manto in ac'jioch d'a preso, yuj chi' libre to in b'eyec' d'a scal eb' anima. **5** A eb' soldado aj Babilonia oyanoch eb' d'a spatic Jerusalén tic, palta d'a jun tiempoal chi', ix yab' eb' to van scot eb' soldado viñ sreyal Egipto d'a schoñab', yuj chi' ix el eb' d'a Jerusalén.

6 Ix lolonxi Jehová d'ayin, ix schecan val d'a eb' viñ ix checjicot chi' d'ayin icha tic: **7** Alec d'a viñ sreyal Judá, viñ ix ex checancot ul e c'anb'ej d'ayin, a eb' soldado viñ sreyal Egipto ix cot colval eyed'oc eyalani, palta ol meltzaj eb' d'a Egipto. **8** Yuj chi', ol cotxoc eb' aj Babilonia chi' yic tzul yac'an oval eb' yed' Jerusalén tic, ol ac'joc ganar jun

choñab' tic yuj eb', ol yac'ancanoch sc'ac'al eb'. **9** Ix yalanxi Jehová icha tic: Mañ eyac' musansatil e b'a, tzeyalani to toxo ix el eb' soldado aj Babilonia d'a e cal, yujto mañ ichaoc ta' yaji. **10** Vach'chom ol eyac' ganar eb' soldado van yac'an oval eyed' chi', yuj chi' axoñej eb' lajvinac ol can d'a scampamento eb', palta ol q'uex vaan eb', ol yac'anocho c'ac' eb' d'a jun e choñab' tic, xchi Jehová, xin chi d'a eb'.

Ochnac viñaj Jeremías d'a preso

11 Ayic ix el eb' soldado Babilonia d'a Jerusalén, yujto ix yab' eb' to vanxo sjavi eb' soldado viñ sreyal Egipto, **12** vanxo velta a in Jeremías in tic d'a yol choñab' chi', yic tzin b'atcan d'a yol yic Benjamín, yic sb'at in chaan in mach'en d'a eb' ayto vuj in b'a yed'oc valani. **13** Ayic in c'och d'a spuetail b'aj sb'at b'e d'a yol yic Benjamín chi', ata' ay jun viñ scuchan Irías yuninal viñaj Selemías, yixchiquin viñaj Hananías, yajal yaj viñ d'a eb' stañvan puerta chi'. A jun viñ chi' in yamanoch vaan, yalan viñ d'ayin icha tic:

—A ach tic, vanxo och yed' eb' aj Babilonia, xchi viñ.

14 In tac'vi d'a viñ icha tic:

—Maay, malaj in tzin och yed' eb' aj Babilonia chi', xin chi d'a viñ.

Palta maj scha yab' viñ, añej to in yic'b'at viñ d'a yichañ eb' viñ yajal. **15** Cot yoval eb' viñ yajal chi' d'ayin, in schecan mac'joc eb' viñ, b'at in yac'anocho eb' viñ d'a preso d'a spat viñaj Jonatán, viñ tz'ib'um. A spat viñ chi' och presoal yuj eb'. **16** Yuj chi', in canñej d'a preso d'a jun cuarto b'ob'il d'a yol luum. Nivan tiempo in can ta'.

17 Axo viñaj rey Sedequías in ac'an ic'jocot d'a spalacio. Ayic in c'och d'a yichañ viñ rey chi', sc'an-b'an viñ d'ayin d'a elc'altac icha tic: —¿Ay am junoc slolonel Jehová tzal d'ayin? xchi viñ.

In tac'vi d'a viñ icha tic:

—Ay toni. Icha val tic yalani: A ach tic mamin rey, ol ach ac'jococh d'a yol sc'ab' viñ sreyal Babilonia, xin chi. **18** Añejtona' in c'anb'ej d'a viñaj Sedequías chi' icha tic: ¿Tas in mul ix och d'ayach mamin rey yed' d'a eb' ayoch yajalil ed'oc yed' pax d'a eb' anima, yuj chi' ix in a chec ac'jococh d'a preso? **19** ¿Tas ix aj yelc'och slolonel juntzañ eb' syaloch sb'a schecab'oc Dios, eb' ix alani to mañ ol javoc viñ sreyal Babilonia yac' oval yed' jun choñab' tic? **20** Axo ticnaic jun mamin rey, a tas ol in c'an d'ayach, comonoc tzac' d'ayin: Mañxo in a cha ic'jocb'at d'a spat viñaj Jonatán, viñ tz'ib'um, axo talaj tz'aji tzin cham ta'.

21 Yuj chi', yalan viñaj rey Sedequías chi' to tzin can d'a jun yamaqu'il b'aj ayec' eb' stañvan palacio chi', axo d'a junjun c'u tz'ac'ji junjun pan d'ayin, smanji d'a eb' b'oum pan. Ichañej chi' aji, yacb'an ayto ixim pan chi' d'a yol choñab' chi'. Icha chi' aj in canñej d'a amac' chi'.

Ix ac'jiem viñaj Jeremías d'a yol jun jul yed'tal a'

38 **1** A viñaj Sefatías yuninal viñaj Matán, viñaj Gedalías yuninal viñaj Pasur, viñaj Jucal yuninal viñaj Selemías yed' viñaj Pasur yuninal viñaj Malquías, a eb' viñ tic, ix yab' eb' viñ tas ix val d'a yichañ eb' anima ayic ix valani: **2** A

Jehová tz'alan icha tic: A mach ol can d'a yol choñab' tic, ol cham yuj oval, yuj vejel, ma yuj ilya. Axo mach ol yac'och sb'a d'a yol sc'ab' eb' aj Babilonia, a eb' chi' ol colchaj eb', mañ ol chamlaj eb'. **3** Ol vac'och jun choñab' tic d'a yol sc'ab' eb' soldado viñ sreyal Babilonia. Ol ac'joc ganar jun choñab' tic yuj eb', xchi Jehová, xin chi.

4 Yuj chi' ix yal eb' viñ yajal chi' d'a viñ rey chi' icha tic:

—Chec miljoccham jun vinac tic, yujto schab'axq'ue sc'ol eb' soldado aytoec' d'a yol choñab' tic yuj tas syal viñ, syac'an somchaj spensar eb' anima viñ. A jun vinac tic, mañoc svach'il eb' quetchoñab' tic say viñ, palta a co yaelal say viñ, xchi eb' viñ.

5 Ix tac'vi viñaj rey Sedequías chi' d'a eb' viñ icha tic:

—Ichocab'ta', syaliñej e c'ulan tas e gana d'a viñ, malaj jab'oc tas syal valan d'ayex, xchi viñ.

6 Yuj chi' ix in syaman eb' viñ, ix in yac'anem eb' viñ yed' jun lasu d'a yol jun yed'tal b'aj smolb'ej sb'a a a'. A jun chi', yic viñaj Malquías yuninal viñ rey chi'. A d'a yamaq'uul b'aj ayec' eb' stañvan palacio, ata' ay. A d'a yol jun chi' mañxalaj a a' chi', axoñej lum soc'om ay. Yuj chi' ayic ix in emc'och chi', ix in b'atcan d'a scal lum soc'om chi'.

7 Ayic c'ojan em viñ rey chi' d'a spuetail b'aj sb'at b'e d'a yol yic Benjamín, ix yab'an viñaj Ebed-melec to toxo ix in ac'jiem d'a yol jun yed'tal a' chi'. A jun viñ vinac chi' aj Etiopía viñ, ay yopisio viñ d'a spalacio viñ rey chi'. **8** Ix elta viñ d'a yol palacio chi', ix yalan viñ d'a viñ rey chi' icha tic:

9 —Mamin rey, te chuc tas ix sc'ulej juntzañ vinac tic d'a viñaj Jeremías schecab' Dios. Ix yaq'uem viñ eb' viñ d'a yol jun yed'tal a' jul yich. Ata' ol cham viñ yuj vejel, yujto mañxalaj tas svaji d'a yol choñab' tic, xchi viñ.

10 Ix lajvi chi' ix yalan viñ rey chi' d'a viñaj Ebed-melec chi' icha tic:

—Ic'b'at junoc 30 eb' viñ vinac tic, b'at eyic'anqueta viñaj Jeremías chi' d'a jun jul chi', yacb'an manto cham viñ, xchi viñ. **11** Ix lajvi chi' ix b'at viñaj Ebed-melec chi' yed' eb' viñ d'a jun cuarto ay d'a yalañ b'aj sic'chaj tastac yic palacio, ix b'at yic'ancot juntzañ c'atac c'apac eb' viñ. Ix yac'anem c'apac eb' viñ yed' jun lasu d'ayin. **12** Ix yalan viñ d'ayin icha tic:

—Ac'och juntzañ c'apac chi' d'a yalañ a c'ab' yic vach' max ach lajvi yuj ch'añ lasu tic, xchi viñ.

Icha chi' ix vutej. **13** Ix yac'anem ch'añ lasu chi' eb' viñ, ix in yic'an-queta eb' viñ. Axo d'a yamaq'uul b'aj ayec' eb' stañvan palacio ix in yactej-can eb' viñ.

Avtab'il viñaj Jeremías yuj viñaj Sedequías

14 Ix yalan viñaj rey Sedequías chi' to tzin ic'jib'at a in Jeremías in tic d'a yichañ viñ, masanto d'a yoxil spuetail templo. Ata' ix yal viñ d'ayin icha tic:

—Ay jun tas tzin c'anb'ej d'ayach, in gana to tz'acan ol aj a pacan d'ayin, xchi viñ.

15 Ix valan icha tic:

—Tato tzin pac d'ayach mamin rey, tzam in a chec miljocchamoc, tato svac' junoc razón d'ayach, tom ol a cha ab'i, xin chi.

16 Palta c'ub'eltac ix yac' sti' viñ d'ayin icha tic:

—D'a yichañ Jehová tz'ac'an co q'uinal svac' in ti' d'ayach to mañ ol ach in chec miljocchamoc, mañ ol ach vac'paxoch d'a yol sc'ab' eb' sgana ach smilanchamoc, xchi viñ.

17 Ix valanxi d'a viñ icha tic:

—A Jehová Yajal d'a Smasanil, aton co Diosal a oñ israel oñ tic, a tz'alan d'ayach icha tic: Tato tzac'och a b'a d'a yol sc'ab' eb' yajal yaj d'a eb' soldado viñ sreyal Babilonia, ol ach colchaj yed' masanil eb' cajan ed' d'a a pat, axo jun choñab' tic mañ ol ñusjoctz'aoc. **18** Tato mañ ol ac'och a b'a d'a yol sc'ab' eb' jun, ol yac' ganar jun choñab' tic eb', ol sñusan-tz'a eb'. A achxo tic mañ ol yal-laj a colan a b'a, xchi Jehová, xin chi d'a viñ.

19 Ix tac'vi viñ icha tic:

—Tzin xiv d'a eb' quetchoñab' toxo ix och yed' eb' aj Babilonia chi', talaj tzin ac'chajoch d'a yol sc'ab' eb', ob'iltac am tzin yutej eb', xchi viñ.

20 Ix in tac'vixi, ix valan icha tic:

—Maay mamin rey, mañ ol ach ac'chajoch d'a yol sc'ab' eb'. C'anab'ajej val slolonel Jehová sval tic d'ayach, yic vach' ol ach elc'ochoc, mañ ol ach chamoc.

21 Yujto toxo ix sch'ox Jehová d'ayin mamin rey tas ol ujoc tato mañ ol ac'och a b'a d'a yol sc'ab' eb' chi'. **22** Masanil eb' ix ix ol can d'a a palacio, yovalil ol ic'joqueta eb' ix, ol ac'chajoch eb' ix d'a yol sc'ab' eb' yajal soldado yic viñ sreyal Babilonia chi'. Ol b'uchvaj eb' ix d'ayach icha tic:

A eb' amigo, toñej ix ach yac' musansatil eb', yuj chi' ix ach ac'ji ganar. Ix ach actajcan yuj

eb' d'a cal soc'om, ix el eb' d'ayach, xcham eb' ix.

23 —Mamin rey, masanil eb' ix etb'eyum yed' eb' uninal, ol ac'jococh eb' d'a yol sc'ab' eb' aj Babilonia chi'. A achxo jun, mañxo ol yal el d'a yol sc'ab' eb'. Palta to ol ach ac'jococh d'a yol sc'ab' viñ sreyal Babilonia chi', ol yac'anocho sc'ac'al jun choñab' tic eb', xin chi d'a viñ rey chi'.

24 Ix tac'vixi viñ d'ayin icha tic:

—Tato tza nib'ej max ach chami, malaj junoc mach b'aj tzal jun tic. **25** Tato syojtaquejel juntzañxo eb' yajal to ix ach lolon ved'oc, ol javoc eb', ol sc'anb'an eb' tas ix al d'ayin yed' tas ix val d'ayach. Ol yal eb' d'ayach to mañ ol ach smilcham eb' tato tz'acan ol al d'a eb'. **26** Palta ol al d'a eb' to toñej tzach tevi d'ayin yic maxtzac ach b'at preso d'a spat viñaj Jonatán yic max ach cham ta', xchi viñ rey chi' d'ayin.

27 Ichaton chi' ix aji. Masanil eb' viñ yajal chi' ix b'at in ilani, ix sc'an-b'an eb' viñ d'ayin. Icha val ix aj yalan viñ rey chi' d'ayin, icha chi' ix vutej valan d'a eb' viñ. Yuj chi' ix yactej eb' viñ sc'anb'an d'ayin, yujto malaj junoc mach ix ab'an tas ix val yed' viñ rey chi'. **28** Yuj chi' ix in can-ñej d'a yamaq'uul b'aj ayec' eb' stañ-vumal palacio masanto ix ac'ji ganar Jerusalén.

Ix ac'ji ganar Jerusalén

(2R 24.20—25.21; 2 Cr 36.17-21;

Jer 52.3-30)

39 ¹ Ayic slajuñil uj yic sb'aluñil ab'il yoch viñaj Sedequías reyal d'a Judá, ata' ix javi viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia yed' eb' soldado, ix yoymitan Jerusalén eb'. ² Ayic sb'aluñil c'ual yoch

schañil uj yic 11 ab'il yoch viñaj Sedequías chi' reyal, ata' ix smaqu'uel amnaj smuroal choñab' chi' eb' soldado chi'. ³ Ata' ix och masanil eb' yajal soldado yic viñ sreyal Babilonia chi'. A d'a jun puerta ay d'a snañal choñab' chi', ata' ix ajec' eb'. A eb' viñ nivac yajal chi', aton eb' viñ tic: Viñaj Nergal-sarezer, viñaj Samgar-nebo, viñaj Sarsequim yed' pax junxo viñ scuchan Nergal-sarezer.

⁴ Ayic ix yilan viñaj rey Sedequías yed' eb' soldado tas van yuji, ix b'at eb' elelal d'ac'valil. A d'a scal te' yavb'en te' eb' rey, ata' ix el eb', ix elc'och eb' d'a jun puerta ay d'a scal chab' muro. Icha chi' ix aj sc'och eb' d'a yol b'e sc'och d'a spañanil sti' a' Jordán. ⁵⁻⁶ Palta ix och eb' soldado yic Babilonia chi' d'a spatic eb', ix yamchaj viñaj Sedequías chi' yuj eb' d'a spañanil Jericó. Ix yic'anb'at viñ eb' d'a viñaj rey Nabucodonosor d'a choñab' Ribla d'a yol smacb'en Hamat. Ata' ix yal viñ tas ol utaj viñaj Sedequías chi'. Ix schecan viñ miljocham eb' yuninal viñaj Sedequías chi' d'a yichañ yed' masanil eb' nivac vinac yaj d'a Judá. ⁷ Ix schecanpax viñ ic'jiq'ueta yol sat viñaj Sedequías chi', stzec'chaj pax viñ d'a q'uen cadena yic tz'ic'jib'at viñ d'a Babilonia.

⁸ Axo eb' soldado Babilonia chi' ix ac'anoch sc'ac'al spalacio viñ yed' masanil pat ay d'a Jerusalén chi'. Ix smac'anem lañnaj smuroal jun choñab' chi' eb'. ⁹ Axo viñaj Nabuzaradán yajal d'a eb' stañvumal viñ sreyal Babilonia chi', ix yic'b'at masanil eb' aj Judá viñ d'a Babilonia chi', aton eb' ixto can d'a yol choñab' chi' yed' eb' ix yac'och sb'a yed' eb' aj Babilonia chi' yed' masanil eb' anima. ¹⁰ Axoñej juntzañ eb' meb'a'

ix yactejean viñ d'a yol yic Judá chi', aton eb' malaj jab'oc tas ay d'ay. Ix ac'chaj lum luum b'aj avab'il te' uva d'a eb' yed' juntzañxo te' avb'en te'.

Ix ac'jiei viñaj Jeremías d'a libre

¹¹ A viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia, ix yal viñ d'a viñaj Nabuzaradán yajal d'a eb' stañvumal viñ rey chi' yuj tas tzin aj a in Jeremías in tic, ix yalan viñ icha tic: ¹² Ic'b'at viñ tic, tza tañvan viñ, mañ ixtej viñ, masanil tas sc'an viñ, tzac' d'a viñ, xchi viñ rey chi'. ¹³ Yuj chi' a viñaj Nabuzaradán yed' viñaj Nabusazbán yed' pax viñaj Nergal-sarezer yed' juntzañxo eb' viñ ay yopisio yed' viñ sreyal Babilonia chi', ¹⁴ ix in schec ic'jielta eb' viñ d'a yamaqu'uil b'aj ayin och preso chi'. Ix in yac'ancanoch eb' viñ d'a yol sc'ab' viñaj Gedalías yuninal viñaj Ahicam, yixchiquin viñaj Safán, yic tzin yac'an meltzaj viñ d'a in pat. Icha chi' ix aj in can cajan d'a scal eb' vetchoñab'.

Slolonel Jehová d'a viñaj Ebed-melec

¹⁵ Ayic ayintoec' d'a yamaqu'uil b'aj ayec' eb' stañvumal palacio chi', ix lolon Jehová d'ayin, ix yalan icha tic: ¹⁶ Ixic d'a viñaj Ebed-melec aj Etiopía, tztalan d'a viñ icha tic: A Jehová Yajal d'a Smasanil, sDiosal Israel, a tz'alan icha tic: Ol vaqu'uelc'och tas valnaccan d'a spatic jun choñab' tic. Ol javoc yaenal, mañoc vach'ilal. Ayic ol elc'och juntzañ chi' ol il val yed' a sat. ¹⁷ A in Jehová in svala' to ol ach in tañvej yic vach' mañ ol ach och d'a yol sc'ab' juntzañ anima b'aj tzach xiv chi'. ¹⁸ A in val svala' to ol ach in coled d'a yol sc'ab' eb', yuj chi' mañ ol ach

miljocchamoc, yujto ayoch a pensar d'ayin, xchi Jehová, xin chi d'a viñi.

**Ix can viñaj Jeremías yed'
viñaj Gedalías**

40 ¹ Ix lolon Jehová d'ayin ayic toxo ix in actajel d'a Ramá yuj viñaj Nabuzaradán yajal d'a eb' stañvumal viñi sreyal Babilonia. Ix yil viñi to tzec'an in d'a q'uen cadena, ay in och d'a scal eb' aj Jerusalén yed' eb' aj Judá, eb' van yic'jib'at d'a Babilonia.

² Ix in yic'anelta viñi, ix yalan viñi d'ayin icha tic: A Jehová a Diosal ix alani to ol yac'cot jun nivan yaelal tic d'a yib'añ jun choñab' tic. ³ A tic-naic toxo ix yaq'uelc'och tas ix yal chi'. Ix yac'cot juntzañ tic d'a eyib'añ, yujto maj e c'anab'ajej tas ix yala'. ⁴ A ticnaic, ol viq'uel q'uen cadena tic d'ayach. Tato a gana tzach b'at ved' d'a Babilonia, syala', a in ol ach in ya ilej. Tato malaj a gana tzach b'at jun, canañ d'a tic. B'ecan yaj masanil lum lum tic d'ayach, syal a sic'lan b'aj snib'ej a c'ol tzach caní, xchi viñi d'ayin.

⁵ Ayic manto in tac'voclej d'a viñi, ix yalanxi viñi icha tic: Vach' tzach meltzaj b'aj ayec' viñaj Gedalías yuninal viñaj Ahicam, yixchiquin viñaj Safán, aton viñi chi' ix yac'och viñi sreyal Babilonia gubernadoral d'a Judá, tzach cajnaj yed' viñi d'a scal eb' etchoñab'. Syal pax a b'at b'aj a gana, xchi viñi d'ayin. Ix lajvi chi' ix yac'an jun silab' yed' jab'oc vael viñi d'ayin, ix yalan quil co b'a viñi d'ayin. ⁶ Icha chi' ix aj in b'atcan d'a viñaj Gedalías d'a choñab' Mizpa. Ix in cajnaj yed' viñi d'a scal eb' anima ixto can yuj viñaj Nabucodonosor chi'.

**Eb' ix och ajc'olal d'a viñaj Gedalías
(2R 25.23-24)**

⁷ Ay eb' viñi yajalil eb' soldado aj Judá sc'ub'ejnaccanel sb'a d'a caltac te' d'a eb' soldado aj Babilonia. Ix yab'an eb' viñi to a viñaj Gedalías yuninal viñaj Ahicam ix ac'jioch gubernadoral yuj viñi sreyal Babilonia chi'. A viñi ix och yajaliloch eb' viñi vinac, eb' ix ix, eb' unin yed' eb' meb'a', aton eb' maj ic'jocb'atlaj d'a Babilonia chi'. ⁸ Yuj chi' ix b'at eb' viñi yil viñi d'a Mizpa chi', aton eb' viñi tic: Viñaj Ismael yuninal viñaj Netanías, viñaj Johanán yed' viñaj Jonatán, aton eb' viñi yuninal viñaj Carea, viñaj Seraías yuninal viñaj Tanhumet yed' jayvañ eb' viñi yuninal viñaj Efai aj Netofa, viñaj Jezanías yuninal jun viñi aj Maacat, ajun eb' viñi soldado eb' viñi yed'oc. ⁹ Ix yac'an sti' viñaj Gedalías d'a eb' viñi, ix yalan viñi icha tic: Mañ ex xiv eyac'anoch e b'a d'a yol sc'ab' eb' aj Babilonia chi'. Cajnajañec d'a tic. Aq'uecoch e b'a d'a yol sc'ab' viñi sreyal Babilonia chi' yic malaj tas ol ex ic'anoc. ¹⁰ A in tic ol in can d'a Mizpa tic, yic vach' a in ol ex vac' checlaj d'a yichañ eb' aj Babilonia chi', ayic ol javoc eb' d'a tic. A ex tic, molb'ejec sat te' uva yed' sat te' avb'en te' yed' aceite. Icha chi' ol ex canñej d'a juntzañ choñab' toxo ix eyic' chi', xchi viñi d'a eb' viñi. ¹¹ Añejtona' jantac eb' aj Judá ayb'at d'a Moab, d'a Amón, d'a Edom yed' d'a juntzañxo nación, ix yab'an eb' to ayto anima ix can yuj viñi sreyal Babilonia d'a Judá. Ix yab'anpax eb' to a viñaj Gedalías yuninal viñaj Ahicam, yixchiquin viñaj Safán ix ac'jioch gubernadoral. ¹² Masanil eb' saclemínac yajcanb'at chi', ix meltzajxi eb' d'a Judá. Ix javi eb' sch'ox sb'a d'a

viñaj Gedalías d'a Mizpa chi'. Ix lajvi chi' ix smolb'an sat te' uva eb' yed' juntzañxo sat te' avb'en te'.

13 A viñaj Johanán yuninal viñaj Carea yed' juntzañxo eb' viñ yajal soldado ix can d'a caltac te' chi', ix c'och eb' viñ d'a viñaj Gedalías d'a Mizpa chi', **14** ix yalan eb' viñ d'a viñ icha tic:

—¿Ix am ab'i to a viñaj Baalis sreyal Amón ix checancot viñaj Ismael yuninal viñaj Netanías yic tzach smilanchamoc? xchi eb' viñ.

Palta a viñaj Gedalías chi', maj schalaj viñ d'a eb' viñ. **15** Yuj chi' d'a c'ub'eltac ix yal viñaj Johanán d'a viñaj Gedalías chi':

—Cha in b'ati yic b'at in milcham viñaj Ismael chi'. Malaj junoc mach ol ojtacaneloc mach ix milancham viñ. ¿Tas yuj ol ach co cha smilcham viñ? Tato ol ach cham yuj viñ, ol sac-lemcanb'at masanil eb' ayxoec' tic ed'oc, axom somchajb'at eb' toxo ix can d'a Judá tic junelxo, xchi viñ.

16 Ix tac'vi viñaj Gedalías chi' d'a viñ icha tic:

—Mañ a na' icha chi'. A tas tz'al-chaj d'a spatic viñaj Ismael chi', mañ yeloclay, xchi viñ.

Ix miljicham viñaj Gedalías (2R 25.25-26)

41 **1** A d'a yuquil uj ix b'at viñaj Ismael yuninal viñaj Netanías yed' lajuñvañ soldado d'a Mizpa yic b'at lolon eb' viñ yed' viñaj Gedalías chi', junñej ix va eb' viñ yed' viñ. (A viñaj Ismael chi', yixchiquin pax viñ viñaj Elisama, yiñtilal eb' viñ rey, nivan yopisio viñ d'a viñ sreyal Judá d'a yalañtaxo.) **2** Yac-b'an van sva eb' viñ, ix q'ue vaan viñaj Ismael yed' eb' viñ lajuñvañ

ajun yed' chi', ix smilancham viñaj Gedalías chi' eb' viñ d'a q'uen espada, aton viñ ix ac'jioch gobernador d'a Judá yuj viñ sreyal Babilonia. **3** Ix smilancham masanil eb' aj Judá yed' eb' soldado aj Babilonia ayec' yed' viñaj Gedalías viñaj Ismael chi'.

4 Axo d'a junxo c'u, ayic toxo ix cham viñaj Gedalías chi', manta mach tz'ojtacanel tas ix uji chi', **5** ix c'och 80 eb' viñ vinac spetoj d'a Siquem, d'a Silo yed' d'a Samaria. Toxo ix sjoxel xil sti' eb' viñ, tzilchimtac spichul eb' viñ ayochi, axo snivanil eb' viñ echentac yaji, munil a eb' viñ icha chi' ix yutej sb'a. Yed'-nac ixim trigo eb' viñ yed' incienso yic syac' eb' viñ silab'il d'a Jehová d'a templo. **6** A d'a Mizpa chi' ix elta viñaj Ismael chi' ul scha eb' viñ, van stz'acan oc' sb'a viñ, axo yic ix schalan sb'a viñ yed' eb' viñ, ix yalan viñ d'a eb' viñ icha tic:

—Cotañec, ul ilec viñaj Gedalías yuninal viñaj Ahicam, xchi viñ.

7 Palta añej yic ix c'och eb' viñ vinac chi' d'a snañal choñab' chi', ix miljicham eb' viñ yuj viñaj Ismael chi' yed' eb' ajun yed' viñ. Ix yum-jicanb'at snivanil eb' viñ d'a yol jun nivan jul yed'tal a'. **8** Palta ay lajuñvañ eb' viñ d'a scal eb' viñ van smil-jicham chi' ix alan d'a viñaj Ismael chi':

—Mañ oñ a milchamoc, a oñ tic ay ixim co trigo, ixim cebada, co aceite, ay pax noc' co yal chab'. A juntzañ chi' c'ub'anel kuj d'a spatictaquel co choñab', xchi eb' viñ.

Yuj chi' majxo miljoccham eb' viñ yuj viñaj Ismael yed' eb' ajun yed' viñ. **9** (A jun jul b'aj ix ac'jiem snivanil eb' viñ ix smilcham viñaj

Ismael chi', aton jun schecnac viñaj rey Asa joychajoc, yic scolannac sb'a viñ d'a viñaj Baasa sreyal Israel. A jun jul chi' te levan, palta ix b'ud'ji yuj snivanil eb' anima ix smilcham viñaj Ismael chi'.) **10** Ix yic'anb'at eb' ix yisil viñ rey viñaj Ismael chi' yed' eb' anima ayec' d'a Mizpa chi', aton eb' ix ac'ji stañvej viñaj Gedalías yuj viñaj Nabuzaradán. Ix ic'jib'at eb' yuj viñ, yic sb'atcan eb' d'a yol smacb'en Amón presoal.

11 Axo yic ix yab'an viñaj Johanán yuninal viñaj Carea yed' eb' yajalil soldado ayec' yed'oc, yuj jantac chucal ix sc'ulej viñaj Ismael chi', **12** ix smolb'an masanil eb' soldado eb' viñ, ix b'at eb' viñ yac' oval yed' viñaj Ismael chi'. A b'aj ay jun nivan yed'tal a' d'a Gabaón, ata' ix ilchaj viñ yuj eb' viñ. **13** Axo eb' van yic'-jib'at icha presoal yuj viñaj Ismael chi', ayic ix yilan viñaj Johanán chi' eb' yed' eb' viñ yajalil eb' soldado ajun yed' viñ, ix te tzalaj eb'. **14** Ix meltzaj eb' smasanil, ix yac'anocho sb'a eb' yed' viñaj Johanán chi'. **15** Palta axo viñaj Ismael chi' yed' vajxacvañxo eb' viñ ajun yed'oc, ix el lemnaj eb' viñ, ix b'atcan eb' viñ d'a yol yic Amón.

16 A viñaj Johanán yed' eb' soldado chi' ix ic'anxicanec' eb' anima, ix coljipax eb' yuj eb' viñ, aton eb' cajan d'a Mizpa ix yic'b'at viñaj Ismael chi' ayic ix lajvi smilancham viñaj Gedalías viñ. A juntzañ eb' anima chi', ay eb' viñ soldado, ay eb' ix ix, ay eb' unin, ay pax eb' nivac yopisio. Aton eb' ix ic'-jixicanec' d'a viñaj Ismael d'a Gabaón **17-18** yic sb'at eb' elelal d'a Egipto yujto xivnac eb' d'a eb' aj Babilonia, yujto ix miljicham viñaj

Gedalías, viñ ix sic'jiocho gober-nadoral yuj viñ sreyal Babilonia yuj viñaj Ismael. Ix b'atñej eb', masanto ix c'och eb' d'a Gerut-quimam, d'a slac'anil Belén. Ata' ix och vaan eb', yujto van sb'at eb' d'a Egipto chi' yalani.

Ix sc'an slesal eb' anima d'a viñaj Jeremías

42 **1** Masanil eb' viñ yajalil eb' soldado ajun yed' viñaj Johanán yuninal viñaj Carea yed' pax viñaj Jezaías yuninal viñaj Osaías yed' masanil eb' anima, eb' ay yel-c'ochi yed' eb' malaj yelc'ochi, ix javi eb' d'ayin Jeremías schecab' in Dios tic. **2** Ix yalan eb' icha tic:

—Ay val jun tas ol co c'an d'ayach ticnaic, mañ a tenec' d'ayoñ: Lesal-vañ d'a Jehová co Diosal cuj jayvañ oñ ix oñ can ic. A d'a yalañtaxo, tzij-tum co b'eyi, palta axo ticnaic axoñej jayvañ oñ ayoñec' tic oñ cani.

3 Lesalvañ d'a Jehová co Diosal cuuj yic vach' ol sch'ox d'ayoñ tas b'eal ol q'uic'a' yed' tas vach' ol co c'ulej, xchi eb'.

4 Ix in tac'vi d'a eb', ix valan icha tic:

—Vach' yaji. Ol in lesalvoc d'a Jehová co Diosal eyuuj, icha ix aj e c'anan chi' d'ayin. Jantacñej tas ol yal Jehová d'ayin a ol valxi d'ayex. Malaj jab'oc tas ol in c'ub'ejeli, xin chi d'a eb'.

5 Ix tac'vixi eb' d'ayin icha tic:

—Aocab' Jehová chi' testigo tz'aj-can d'ayoñ, tato mañ ol co c'anab'ajej tas ol yal chi' d'ayach. **6** Tato ol scha co c'ol tas ol aj spacan Jehová co Diosal chi' d'ayach, mato mañ ol scha co c'ool, palta ol co c'anab'ajejñej tas ol yal chi'. Scal d'ayach to tza c'an

d'ay cuuj yic vach' ol oñ elc'ochoc, xchi eb'.

A spac slesal viñaj Jeremías

7 Sb'aluñilxo c'ual chi', ichato chi' ix lolon Jehová d'ayin. 8 Yuj chi' ix vavtejcot viñaj Johanán yed' eb' viñ yajal soldado yed' masanil eb' anima, eb' nivac yelc'ochi yed' eb' malaj yelc'ochi. 9 Ix valan icha tic: A Jehová co Diosal a oñ israel oñ tic, b'aj ix in tevi yuj tas ix eyal d'ayin, a tz'alan icha tic: 10 Tato tzex cajnajcan d'a jun lum tic, ol vac'b'at vach'ilal d'a eyib'añ, mañxo ol ex in sateli. Ol vac' q'uib' e b'isul, mañxo ol ex vac' ic' jobc'atoc. Yujto ya ix vab' yuj jun nivan yaelal ix vac'b'at d'a eyib'añ tic. 11 A in Jehová in svala': Mañxo ex xiv d'a viñ sreyal Babilonia, aton viñ b'aj tzex te xivi. A ticnaic mañxo ex xivoc, yujto ayinñejec' eyed'oc, ol ex in colel d'a yol sc'ab' viñ. 12 Ay val voq'uelc'olal d'ayex. Añejtona' ol vac' oc' pax sc'ol jun viñ rey chi' d'ayex, ol ex yac'anxi meltzaj viñ d'a e choñab', xchi Jehová.

13 Palta tato max e c'anab'ajej tas syal Jehová co Dios chi', tato tzeyal icha tic: Malaj co gana co can d'a jun choñab' tic. 14 Ol oñ b'at d'a Egipto. Ata' ol oñ cajnajoc, b'aj mañxo ol quil oval, mañxo ol cab' yoc' q'u'en trompeta, mañxo ol oñ cham yuj vejel, tato xe chi, 15 yuj chi' ab'ec a ex ayex to can d'a Judá tic, tas val syal Jehová co Diosal Yajal d'a Smasanil: Tato tzex ec' val d'a yib'añ e b'at d'a Egipto chi' yic tzex cajnaj ta' e naani, 16 a oval yed' vejel b'aj tzex xiv chi', ol c'och d'ayex ta'. Ata' ol ex chamoc. 17 Masanil eb' sb'at d'a Egipto yic scajnaj ta', ol cham eb' yuj oval, yuj vejel, yuj pax ilya. Malaj

junoc mach mañ ol chamoc, mañxalaj mach ol yal scolan sb'a d'a yaelal ol vac'b'at ta', xchi Jehová.

18 A Jehová Yajal d'a Smasanil, co Diosal, a tz'alan icha tic: Icha ix aj sja yoval in c'ol d'a yib'añ eb' cajan d'a Jerusalén, icha val chi' ol aj sja pax yoval in c'ol d'a eyib'añ a ex tic, tato ol ex b'at d'a Egipto chi'. Ayic ol ex yilan eb' anima d'a juntzañxo nación to icha sjavi d'a yib'añ eb' catab'il, icha chi' ol ex ajoc, ol xiv eb', ol ex b'uchjoc yuj eb'. Mañxa b'aq'uiñ ol eyilxi jun e lum tic, xchi Jehová. 19 A ex aj Judá ex ixto ex can tic, a Jehová van yalan d'ayex yic max ex b'at d'a Egipto chi'. Ojtaquejequeli to a in van valan d'ayex ticnaic, 20 te nivan e pitalil van eyac'anochi, yujto ix e chec in c'anb'ej d'a Jehová co Diosal, ix eyalan d'ayin icha tic: Lesalvañ d'a Jehová co Diosal cuuj. Ol ac'an cojtaquejel masanil tas ol yala', ol co c'anab'ajani, xe chi. 21 Toxo ix vac' eyojtaquejel tas ix yal Jehová co Diosal chi', palta max yal pax e c'ol tze c'anab'ajej. 22 Yuj chi', ojtaquejequeli to ol ex cham yuj oval, yuj vejel, yuj pax ilya d'a jun choñab' b'aj e gana tzex b'atcan chi', xin chi d'a eb'.

B'atnac eb' aj Judá d'a Egipto

43 1 Ayic ix lajvi valan masanil tas ix schec Jehová val d'a eb' anima chi', 2 axo viñaj Jezanías yuninal viñaj Osaías, viñaj Johanán yuninal viñaj Carea yed' pax juntzañxo eb' viñ vinac te ac'umtac, ix yalan eb' viñ d'ayin: Mañ yeloc juntzañ lolonel tzal chi'. Yujto a Jehová co Diosal maj yal-laj d'ayach to max oñ b'at d'a Egipto yic tzoñ cajnaj ta'. 3 A viñaj Baruc yuninal viñaj Nerías,

a viñ tz'alan juntzañ lolonel tic d'a co patic yic tzoñ yac'och viñ d'a yol sc'ab' eb' aj Babilonia chi', yic tzoñ smilancham eb', ma oñ yic'anb'at eb' d'a Babilonia chi', xchi eb' viñ.

4 Icha chi' ix aj yoch spitalil viñaj Johanán yed' eb' viñ yajal soldado yed' pax masanil eb' anima. Maj can-laj eb' d'a Judá icha ix aj yalan Jehová chi'. 5 A eb' aj Judá ix sac-lem-b'at d'a junjun nación, aton eb' toxo ix smolb'ejxi sb'a d'a Judá chi' yic scajnajxi eb' ta', a viñaj Johanán chi' yed' eb' viñ yajal soldado ix ic'anb'at eb' d'a Egipto. 6 Ix yic'an-paxb'at eb' viñ vinac eb' viñ, eb' ix ix, eb' unin yed' eb' ix yisil viñ rey yed' masanil eb' ix ac'l'icanoch d'a yol sc'ab' viñaj Gedalías yuj viñaj Nabuzaradán. Ix in yic'anpaxb'at eb' viñ yed' viñaj Baruc. 7 Mañ jab'oc ix sc'anab'ajeb' eb' tas ix yal Jehová. Ix oñ b'at co masanil d'a Egipto chi'. Ato d'a jun choñab' scuch Tafnes ix oñ c'och cajan.

8 A d'a choñab' Tafnes chi' ix lolon Jehová d'ayin, ix yalan icha tic: 9 Ic'-b'at jayeoc nivac q'ueen, tza mucan d'a scal lum b'aq'uech lum d'a sti' yamaq'uil spalacio eb' viñ sreyal Egipto ay d'a jun choñab' tic. D'a yichañ eb' etchoñab' chi' tza muquem q'ueen. 10 Tzalan d'a eb' icha tic: A Jehová co Diosal a oñ israel oñ tic, Yajal d'a Smasanil, a tz'alani: Ol vic'cot viñaj Nabucodonosor in checab', viñ sreyal Babilonia, ol vac' yaq'uem sc'o'jnu-b' viñ, ol sb'oanq'ue smantiado viñ yeñuloc d'a yib'añ juntzañ q'uen q'ueen ix a muquem tic. 11 Ol javoc

viñ, ol satanel Egipto tic viñ. A mach yic yaj scham yuj ilya, a ilya chi' ol ic'an schami. A mach yic yaj yic'jib'at d'a ch'oc choñab'il, ol ic'jocñejb'atoc. A mach yic yaj smiljicham d'a oval, d'a oval chi' ol chamoc. 12 Ol sñusan-tz'a juntzañ stemplo sdiosal eb' aj Egipto tic viñ, ol yic'anb'at juntzañ scomon diosal eb' chi' viñ. Icha junoc tañvum calnel pilan syiq'uel noc' sip d'a spichul, icha chi' ol yutej Egipto tic viñaj Nabucodonosor chi', pilan ol yic'b'at sb'eyumal viñ, junc'olal ol meltzaj viñ. 13 Ol juchajpaxem jun-tzañ obelisco d'a Bet-semes d'a Egipto, axo stemplo sdiosal eb' ol ñusjoctz'aoc, xchi Jehová, xin chi d'a eb'.^f

Slolonel Jehová d'a eb' aj Judá d'a Egipto

44 1 Aton juntzañ lolonel tic ix yal Jehová d'ayin Jeremías in tic, yic sval d'a eb' aj Judá, aton eb' ix c'och cajan d'a yol smach'en Egipto, aton d'a Migdol, d'a Tafnes, d'a Menfis yed' d'a Patros. 2 A Jehová Yajal d'a Smasanil, aton co Diosal a oñ israel oñ tic, a tz'alan icha tic: A ex tic, ix eyil masanil yaelal ix vac'b'at d'a yib'añ Jerusalén yed' d'a yib'añ juntzañ choñab' d'a yol yic Judá. A ticnaic a juntzañ choñab' chi' satnaqueli. Mañxa junoc mach cajan d'ay, 3 yujñej val chucal sc'ulej eb'. Ix stzuntzejcot yoval in c'ol eb', yujto ix och eb' ejmelal d'a juntzañ comon dios, ix sñusanpax in-cienso eb' d'a juntzañ chi'. A d'a jun-tzañ dios chi', malaj yalan yic eb' yed' ex a ex tic yed' pax eb' e mam

^f43.13 A jun scuch obelisco, aton q'uen q'ueen latz'b'ilq'ue tz'ucan yuj eb', tz'ub'an tz'ub'an yaj schon. A eb' aj Egipto chi', a jun sdiosal eb' sch'ox jun chi'.

eyicham. **4** Tzijtum el ix in checb'at eb' in checab', yic sb'at yalan eb' d'ayex to max e b'eyb'alej juntzañ chi', yujto max schalaj in c'ool.

5 Palta maj e c'anab'ajej, maj e chapax eyab' tas ix vala'. Maj eyactej-can e c'ulan chucal, ix ex te q'ue val chaañ e ñusan incienso d'a juntzañ comon dios chi'. **6** Yuj chi' ix cot yoval in c'ool, icha te' c'ac' ix aj sc'och copnaj d'a yib'añ juntzañ choñab' d'a yol yic Judá yed' d'a yoltac scalleal Jerusalén. Icha chi' ajnac yem lañajoc masanto ticnaic.

7 Yuj chi', a in Jehová Yajal in d'a Smasanil, e Diosal in, a in svala': ¿Tas yuj tzeyic'cot jun nivan yaelal chi' d'a eyib'añ? ¿Tas yuj ol ex cham e masanil ex aj Judá? Ol cham eb' viñ vinac, eb' ix ix, eb' unin yed' pax eb' vanto yalji, syalelc'ochi to mañxa ex ol ex canoc. **8** ¿Tas yuj tzin e tzuntzej yuj tas tze c'ulej, tze ñusan incienso d'a juntzañ comon dios d'a Egipto b'aj ix ex javi cajan tic? Yuj val juntzañ chi' ol ex sateloc. Ol ex b'uchjoc yuj juntzañxo nación d'a yolyib'añ-q'uinal tic ayic ol yilan eb' to icha tas sjavi d'a yib'añ eb' catab'il, icha chi' ol ex ajoc. **9** ¿Tom toxo ix b'at sat-c'olal eyuuj jantac chucal sc'ulejncac eb' e mam eyicham, eb' viñ sreyal Judá yed' eb' ix yetb'eyum yed' pax juntzañ chucal e c'ulejncac yed' eb' ix eyetb'eyum d'a juntzañ choñab' d'a yol yic Judá yed' d'a yoltac scalleal Jerusalén? **10** Añejtona' ticnaic, max e q'uex e b'eyb'al, max ex xivpax jab'oc. Max e c'anab'ajej in checnab'il yed' in c'ayb'ub'al vac'nac d'ayex yed' d'a eb' e mam eyicham.

11 Yuj chi' a in Jehová Yajal in d'a Smasanil, e Diosal in, a in svala': Toxo ix in na' to ol vac'b'at jun yaelal

d'a eyib'añ, ol ex vac'an satel e masanil ex aj Judá. **12** A ex ix ex canlej cajan d'a Judá, palta ix ex ec' d'a yib'añ e javi d'a Egipto tic. Ol ex satel d'a junelñej, schacot d'a eb' nene' unin masanto d'a eb' icham anima, ol cham eb' yuj oval yuj pax vejel. Ol ja in catab' d'a eyib'añ, ob'iltac ol ex vutocanoc. A eb' ol ex ilanoc ol te xiv eb'. **13** Ol vac' eyaelal mach ex ix ex javi cajan d'a Egipto tic yed' oval, vejel yed' pax ilya icha ajnac vac'an syaelal eb' aj Jerusalén. **14** Malaj junoc ex aj Judá ex tic, a ex ix ex ja cajan d'a Egipto tic olto ex canoc, mañxa junoc mach ol yal yeli. Vach'chom ol e nib'ejxic'och e b'a d'a Judá yic tzex cajnajxi d'ay, palta axoñej jayvañioc ex ol ex el elelal, ol ex c'och e col e b'a ta', xchi Jehová, xin chi d'a eb'.

15 Yuj chi' masanil eb' viñ ojtannac to a eb' ix yetb'eyum eb' viñ siñus incienso eb' ix d'a juntzañ comon dios yed' masanil eb' ix ix ayec' ta', te tzijtum eb' molaneq'ui yed' pax masanil eb' aj Judá cajan d'a Egipto yed' d'a Patros, ix tac'vi eb' d'ayin icha tic:

16 —A oñ tic, mañ ol co c'anab'ajejlaj slolonel Jehová ix al chi' d'ayoñ. **17** Añej tas sco na' añej ol co b'eyb'alej. Ol co ñusñej incienso, ol cac'ñej pax vino silab'il d'a ix yajalil satchaañ, icha van co c'ulan ticnaic, icha sc'ulejncac pax eb' co mam quicham yed' eb' co reyal yed' eb' yajalil d'a yoltac juntzañ choñab' d'a Judá yed' d'a yoltac scalleal Jerusalén. Yujto a d'a peca' chi', ay co vael, tzalajc'olalñej ec'nac oñ, malaj yaelal javinac d'a quib'añ.

18 Ato ix cactan co ñusan incienso yed' cac'an vino silab'il d'a ix yajalil

satchaani, mañxalaj tas ay d'ayoñ, tzoñ cham yuj vejel yed' yuj oval, xchi eb'.

19 Ix yalan eb' ix ix icha tic:

—A oñ tic ix co b'lo ixim vail icha yechel ix yajalil satchaani, ix co ñusan incienso, ix cac'anpax vino silab'il d'ay. Masanil tas ix co c'ulej chi', d'a yichañ eb' viñ quetb'eyum ix co c'ulej, xchi eb' ix.

20 Ix lajvi chi', ix in tac'vi d'a eb' viñ vinac yed' d'a eb' ix ix alan juntzañ chi' d'ayin, ix valan icha tic:

21 —¿Am e naan a ex tic to mañ yojtacoc Jehová, ma ix b'at satc'olal yuj b'aj ix e ñus incienso d'a juntzañ comon dios chi' d'a yoltac choñab' yed' d'a yoltac scalleal Jerusalén icha yutejñac sb'a eb' co mam quicham, eb' co reyal, eb' yajal yaj d'a co cal yed' masanil eb' anima d'a yol yic Judá? **22** Palta majxo techaj juntzañ e b'eyb'al te chuc chi' yuj Jehová chi', maj scha sc'ool. Yuj chi' a co choñab' toxo ix pojchajem ticnaic, mañxa mach cajan d'ay. Toxo ix ja scatab' Jehová d'a yib'ani, ste xiv anima yilani. **23** A jun yaelal ayoch d'a quib'ani tic, ix javi yujto añeja' e ñusan incienso d'a juntzañ comon dios. Añeja' eyac'anoch e mul d'a Jehová, yujto maj e c'anab'ajej sc'ay-b'ub'al, slolonel yed' pax schecnab'il, xin chi d'a eb'.

24 Ix valanxi d'a eb' ix ix yed' d'a masanil anima chi' icha tic:

—Ab'ec val jun slolonel Jehová tic ex vetchoñab', ex cajan ex d'a yol yic Egipto tic ticnaic. **25** A Jehová Yajal d'a Smasanil, co Diosal a oñ israel oñ tic, a tz'alan icha tic: A ex tic yed' eb' ix eyetb'eyum, ix eyac' e ti' d'a ix yajal satchaani e ñusan incienso, eyac'anpax vino silab'il d'a ix, van e

c'anab'ajan e c'ulan b'aj ix eyac' e ti' chi'. Vach'toni, c'anab'ajejec e c'ulan b'aj ix eyac' e ti' chi'. **26** Palta e masanil ex aj Judá cajan ex d'a Egipto tic, ab'ec tas sval a in Jehová in tic d'ayex: A in val svac' in ti' to mañxa junoc ex aj Judá ex tic olto in eyac' b'inaj d'a Egipto tic ayic tzeyac'an e ti' d'a junoc tas. **27** Yujto van vilani to ol vac'b'at yaelal d'a eyib'ani, mañoc vach'il ol vac'b'ati. Masanil ex aj Judá cajan ex d'a Egipto tic, ol ex satel yuj oval, yuj pax vejel. **28** Jayvañ exxoñej ol ex colchaj d'a scal oval, ol ex el d'a Egipto tic, ol ex meltzaj d'a Judá. Ichato chi' e masanil ex aj Judá ix ex javi d'a Egipto tic, ol eyila' mach ol elc'och slolonel, am vico', mato a eyic ol elc'ochoc. **29** A in Jehová in svac' jun ch'oxnab'il tic, ol vac' yaelal nab'il vuj d'a eyib'ani, ol ex in satel d'a jun nación tic, icha ix aj vac'an in ti'. **30** Ol vac'och viñaj Hofra sreyal Egipto d'a yol sc'ab' eb' ajc'ol snib'an smilan viñ, icha ix aj vac'anoch viñaj Sedequías sreyal Judá d'a yol sc'ab' viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia, aton viñ yajc'ol viñ snib'an smilanchamoc, xchi Jehová, xin chi.

A sti' Jehová ix yac' d'a viñaj Baruc

45 ¹ A d'a yic schañil ab'il yoch viñaj Joacim yuninal viñaj Josías reyal d'a Judá, ayic toxo ix tz'ib'chaj yuj viñaj Baruc yuninal viñaj Nerías tas ix val Jeremías in tic schecab' in Dios, ata' ix val d'a viñaj Baruc chi': **2-3** A Jehová co Diosal tz'alan d'ayach icha tic: Ach Baruc, van alan icha tic: Ob'iltac in. Añej yaelal yed' ilc'olal syac' Jehová d'ayin. Vanxo in c'unb'i voq'ui,

maxtzac yal vic'an vip svab'i, xa chi.

4 Ina a in Jehová in, tzin satel tas ix in b'o'o, van in toc'anqueta tas ix vavej d'a masanil jun nación tic.

5 ¿Tom smoj tza c'an tas tz'aj a q'uechaañ? Mañxo a c'ana', yujto ol vac'och yaelal d'a yib'añ masanil anima. Palta a in Jehová in svala', yalñej b'aj ol ach c'ochoc, mañ ol ach in cha miljocchamoc, xchi Jehová, xin chi d'a viñ.

Ac'b'il ganar eb' aj Egipto d'a Carquemis

46 1 Ix lolonxi Jehová d'ayin Jeremías in tic yuj juntzañ nación. 2 Ix yal yuj Egipto, yuj viñaj Necao sreyal Egipto yed' pax eb' soldado viñ, aton viñ ix ac'ji ganar d'a Carquemis d'a slac'anil a' Éufrates yuj viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia. Aton yic schañil ab'il yoch viñaj Joacim yuninal viñaj Josías reyal d'a Judá, aton ta' ix uji jun chi'.

3 Tz'avaj eb' yajalil eb' soldado, syalan eb' icha tic: B'oec e mac-lab' jul-lab'. Ixiquec oval.

4 Aq'uecoch stz'um noc' e chej, tzex q'ue d'a yib'añ noc'. Aq'uecq'ue e q'uen xumpil tze tzolan e b'a. Ñiquecq'ue ye sñi' e lanza. Aq'uecoch smacul sñi' e c'ool, xchi eb'.

5 Palta, ¿tas jun van yuji tic? A svilani to a eb' soldado viñaj Necao van smeltzaj eb' d'a spatic yuj xivelal, saclemiac sb'atcan eb' elelal. Maxtzac meltzajb'at q'uelan eb' d'a spatic.

6 A eb' jelan sb'eyi maxtzac yal-laj yel lemnaj eb'. Yed' pax eb' te tec'an, maxtzac yal-laj

scolan sb'a eb'. A d'a stojolal norte d'a sti' a' Éufrates, ata' tz'ac'ji ganar eb', schampaxcan eb'.

7 ¿Mach jun nación syic'chaañ sb'a chi' icha a' Nilo, ma icha junoc a a' tz'el d'a smelemal?

8 Aton Egipto van yic'anchaañ sb'a, icha tz'aj sq'ue a' Nilo, ma icha junoc a a' tz'el d'a smelemal. Ix yalan eb' aj Egipto chi' icha tic: Ol oñ q'uib'chaañ, ol co mac sat lum luum tic, ol laj co satel choñab' yed' masanil eb' cajan d'ay, xchi eb'.

9 Pilec eyip yed' noc' e chej. Iq'uecb'at e carruaje. B'atocab' eb' soldado aj Etiopía yed' eb' aj Libia, yed'nacocab' smaclab' jul-lab' eb'. B'atocab' pax eb' soldado aj Lidia te jelan sjulvaji.

10 Aton jun sc'ual yoval in c'ol a in Jehová Yajal in d'a smasanil, jun c'ual yic ol in pacan in b'a d'a eb' ayoch ajc'olal d'ayin. Yuj q'uen espada ol cham eb' smasanil, masanto ol pimb'oc q'uen yuj chic', yujto tzijtum eb' soldado ol vac' miljoccham d'a norte, d'a slac'anil a' Éufrates. Icha noc' silab' ol aj scham eb'.

11 Ex aj Egipto, ixiquec d'a Galaad e say yañal tas tzex ic'an chi'. Vach'chom te nivan yañal chi' tze c'ana', palta malaj ol ochoc, yujto mañxalaj yañal tas tzex ic'an chi'.

12 Yojtacxo masanil nación to van yel e q'uixvelal. Masanil b'aj tz'ab'chaj yel eyav. Toxoñej stenlaj sb'a eb' soldado, junñej b'aj stelvican eb' d'a sat luum, xchi Jehová.

**Ol javoc viñaj Nabucodonosor
d'a Egipto**

13 Ix yalanxi Jehová d'ayin

Jeremías in tic yuj tas ol aj sja viñaj
Nabucodonosor sreyal Babilonia yac'
oval d'a Egipto tic:

- 14 Alel d'a yol smacb'en Egipto,
aton d'a Migdol, d'a Menfis yed'
d'a Tafnes icha tic: Aq'uec lista
e b'a. Macvajañec, yujto van
scham eb' anima d'a e lac'anil
yuj q'uen espada.
- 15 ¿Tas yuj toxoñej teltumb'a eb'
soldado? ¿Tas yuj maj yal stec'-
b'an sb'a eb'? Icha chi' ix aji
yujto a in Jehová in ix vac' ac'-
joc ganar eb'.
- 16 A eb' soldado sloc sb'a yoc eb',
stelvi eb', syal-lan eb' d'ay jun-
jun: Oñ elec d'a tic, paxocoñec
d'a co choñab', d'a co nación
b'aj ix oñ alji. Oñ elec lemnajoc
yacb'an manto oñ miljoccham
d'a oval tic.
- 17 A viñ sreyal Egipto tic toñej ste
lolon viñ, palta malaj vach'
yoch viñ, xchi eb'.
- 18 A in Rey in, a in b'i aton
Jehová Yajal d'a Smasanil, a
in svac' in ti': Icha lum vitzal
Tabor ec'al schaañil d'a jun-
tzañxo lum vitz, ma icha
lum vitzal Carmelo te chaañ
yajq'ue d'a yib'añ a' mar, icha
chi' yip jun ajc'ol van sjavi
d'ayex.
- 19 Yuj chi', a ex cajan ex d'a
Egipto tic, aq'uec lista e b'a
yujto ol ex ic'jocb'at d'a ch'oc
nacional. A choñab' Menfis ol
can tz'inan, ol-laj juchaj-
canemoc, mañixalaj mach ol caj-
naj d'ay.

20 A Egipto tic lajan icha junoc
cob'es vacax vach' yilji, palta
d'a stojolal norte van scot jun
ajc'ol icha noc' cach ol ul
sataneloc.

21 A juntzañ soldado majnab'ilcoti,
te b'aq'uech eb', icha noc'
quelem vacax b'aq'uech, palta
ipan eb' ol b'at elenal. Mañxo ol
yal-laj stec'b'an sb'a eb', yujto
sjavi sc'ual yac'ji ganar eb',
sjavi yorail yac'ji syaelal eb'.

22 A in Jehová in svala', ayic ol
javoc eb' soldado ul yac' oval
d'a Egipto tic, ol el lemnaj eb' aj
Egipto tic icha sb'at junoc noc'
chan ayic xiv noc'. Icha sb'at eb'
viñ vinac yed' sch'acab' ch'acoj
te', icha chi' ol aj sjavi eb' ajc'ol
chi' d'a eb'.

23 A in Jehová in svala', vach'-
chom malaj mach schaxoch d'a
eb' icha te te' c'ayum, palta ol
ch'acjoquel eb' icha tz'aj sch'ac-
jiel te' nivac ch'acte'. Yujto
ec'to sb'isul eb' ajc'ol chi' d'a
noc' c'ulub', mañxo b'ischaj-
b'enoc eb'.

24 A eb' aj Egipto tic ol ac'joc
q'uixvelal eb', ol ac'jococh eb'
d'a yol sc'ab' juntzañ nación ol
cot d'a stojolal norte, xchi
Jehová.

25 A Jehová Yajal d'a Smasanil,
sDiosal Israel a tz'alan icha tic: Ol in
satel Amón, aton sdiosal eb' aj Tebas.
Ol vac'pax syaelal eb' aj Egipto,
sdiosal eb' yed' sreyal eb'. Ol vac'
syaelal viñ sreyal Egipto chi' yed' eb'
tz'ac'anocho viñ yipoc sc'ool. 26 Ol
vac'och eb' d'a yol sc'ab' eb' ajc'ol ol
milanchamoc, aton viñaj
Nabucodonosor sreyal Babilonia yed'
eb' soldado. Palta a in Jehová in

svala' to a d'a b'aq'uiñ, ol cajnaxoc anima d'a Egipto tic, ichataxon yaji, xchi Jehová.

A Jehová ol colan schoñab'

(Jer 30.10-11)

- 27 Ix yalanpax Jehová icha tic: Ex aj Israel yiñtilal Jacob, in checab' eyaji, mañ ex xivoc, yujto ol ex in colel yed' eb' eyuninal d'a jun nación najat b'aj ix ex ic'jib'ati. A in Jehová in svala' to ol ex cajnaxoc d'a junc'olal, mañxa tas ol e na'a, mañxa mach ol ex xib'tanoc.
- 28 Ex yiñtilal Jacob in checab' eyaji, mañ ex xivoc. Ayiniñejoch eyed'oc, ol in satel masanil jun-tzañ nación b'aj ix ex in sac-lemejb'ati. Palta a ex tic mañ ol ex in satel-laj, mañ ol ex can-paxlaj d'a ichñejta', añej to ol vac'och eyaelal icha d'a smojal, xchi Jehová.

A tas alb'ilcan d'a yib'añ eb' filisteo

- 47** ¹ Ix lolon Jehová d'ayin Jeremías in tic yuj eb' filisteo, ayic manto c'och viñ sreyal Egipto yac' oval d'a choñab' Gaza:
- ² Ix yalan Jehová chi' icha tic: A d'a stojolal norte ol cot val ñililoc eb' soldado, icha val yel poñoljoc a' eluma' tz'el d'a stitac smelemal. Pilan ol satel jun nación chi' eb' yed' masanil tastac ay d'ay yed' juntzañxo choñab'. Masanil eb' cajan d'a schoñab' eb' filisteo chi', ol el yav eb' yab'an syail.
- ³ A val yic ol yab'an eb' sc'añ yem yoc noc' chej yed' sc'añ scot carruaje, a eb' viñ mamab'il yed' eb' ix nunab'il ol

te el yip eb', ol yactejean yal yuninal eb'.

- ⁴ Toxo ix c'och sc'ual satel eb' filisteo yed' eb' scolvaj yed' eb', aton eb' aj Tiro yed' eb' aj Sidón, xchi Jehová.
- A Jehová ol satanel eb' filisteo chi', aton masanil eb' cotnac d'a Creta d'a snañal a' mar.
- ⁵ Masanil eb' aj Gaza ol sjoxel xil sjolom eb' yuj cusc'olal. Axo eb' ay d'a Ascalón mañxo ol yal-laj slolon eb' yuj satcanq'ue sc'ool. A exxo cajan ex d'a yac'lical sti' a' mar, ¿b'aq'uiñ ol eyacteje eyac'an echnaj e nivanil yuj e ch'oxanel e cusc'olal?
- ⁶ Ay, a yespada Jehová. ¿B'aq'uiñ val ol och vaan? Comonoc tz'ac'jixiem d'a yol yatut yic tz'och vaan, mañxa tas sc'ulej.
- ⁷ Palta ¿tas val ol aj yoch vaan? A Jehová ix alani to icha chi' tzuji. Añeja' ix alani to tz'och oval d'a choñab' Ascalón yed' d'a masanil eb' cajan d'a stitac a' mar.

A tas alb'ilcan d'a yib'añ Moab

- 48** ¹ A Jehová Yajal d'a Smasanil, aton sDiosal Israel, a' ix alan icha tic yuj choñab' Moab:
- Ob'iltac choñab' Nebo, yujto ix juchajemi. Añejtona' choñab' Quiriataim, toxo ix ac'ji ganar, q'uixvelal ix ajcani. Toxo ix juchajem lañnaj smuroal d'a sat luum.
- ² Toxo ix satel sb'inajnaquil Moab. A d'a choñab' Hesbón, ata' sna eb' ajc'ol syalan eb' tas ol yutoc eb' satanel Moab d'a junelñej. Añejtona' choñab'

Madmena, ol sateloc, mañ ol
och vaan oval sataneli.

3 A eb' aj Horonaim ol el yav eb':
Tzoñ chami, tzoñ lajvieli,
xcham eb'.

4 A Moab toxo ix sateli, tz'ab'chaj
yel yav eb' scotac unin eb' cajan
d'ay.

5 Tz'oc' eb', tz'el yal sat eb', sq'ue
eb' d'a lum svitzal Luhit. Axo
eb' tz'em d'a Horonaim, tz'ab'-
chaj yel yav eb' yuj syail tas
tzuji chi'.

6 A mach tzato yal yeli, elocab'
lemnajoc, scolocab' sb'a.
Lajanocab' syutej sb'a icha noc'
caltacte'al b'uru d'a tz'inan
lum.

7 A eb' aj Moab, a smunlajel eb'
yed' sb'eyumal ayoch yipoc
sc'ool, palta ol ic'jocb'at eb' d'a
ch'oc nacional. A jun sdiosal eb'
scuchan Quemos ol ic'jocb'atoc
yed' eb' ayoch sacerdotel d'ay
yed' eb' nivac yelc'ochi.

8 A in Jehová in svala': A jun oval
chi', ol laj c'och d'a masanil
choñab' d'a yol smacb'en Moab,
mañxa junoc mach ol elcanoc. A
juntzañ choñab' ay d'a ch'ol-
quixtac yed' d'a pañquiltac ol
juvoccab'at smasanil.

9 Ichato ol och sc'axil eb' aj Moab
yic sb'at eb' elelal. Masanil
choñab' ay d'a yol smacb'en, ol
sateloc. Mañxa mach ol can
cajan d'ay, xchi Jehová.

10 (Catab'ajocab' mach max c'ulan
d'a smasanil sc'ol tas snib'ej Jehová.
Catab'ajocab' mach max yac'lab'ej
yespada smilvaji.)

11 A eb' aj Moab junc'olalñej yaj
eb', malaj b'aj tz'ic'jib'at eb' d'a
ch'oc nacional. Icha vino toñej

tañanemi, max q'uexchaj yed'tal,
yuj chi' max q'uexvi sjab', max
satel svach'il yuc'ji, icha chi' yaj
eb'.

12 A in Jehová in svala': Ol ja
sc'ual, ol in checanb'at juntzañ
soldado, ol yic'anb'at eb' aj
Moab eb' d'a juntzañxo ch'oc
nacional, icha tz'aj sq'uexji
vino d'a yol yed'tal. Ol mac'-
chajem lañaj schoñab' eb',
icha tz'aj smac'jipoj yed'tal
vino mañxa tas ayem d'a yool.
Cuseltacxoñej ol ajcan schoñab'
eb' chi'. 13 Yuj chi' a eb' aj
Moab chi' ol q'uixvoc eb' yuj
jun sdiosal scuch Quemos, icha
ajnac sq'uixvi sc'ol eb' israel
yuj sdiosal d'a Betel, aton jun
yac'nacoch eb' yipoc sc'ool.

14 Mañxaocab' yal eb' aj Moab
icha tic: A oñ tic te jelan oñ,
nivan quelc'ochi, ac'um oñ
oval, mañxoocab' xchi eb'.

15 Toxo ix c'och jun rey ol satanel
juntzañ choñab' d'a yol smac-
b'en Moab chi', ol cham eb'
quelemtac te tec'an cajan d'ay.
A in ton Rey in sval jun tic,
Jehová Yajal d'a Smasanil in b'i.

16 Toxo ix c'och sc'ual sjavi yaelal
d'a yib'añ choñab' Moab, ix ja
sc'ual sateli.

17 Jantac ex cajan ex d'a slac'anil
Moab yed' ex eyojtac jantac
snivanil yelc'ochi, oc'añec yuuj,
tzeyalan icha tic: A snivanil
yelc'och Moab yed' svach'il
yilji toxo ix sateli, xe chiocab'i.

18 Actejecan snivanil eyelc'och ex
aj Dibón, emnaquil tzeyutej e
b'a, yujto a mach van satanel
Moab, van sc'och d'ayex, vanxo
sipojanem smuroal e choñab'.

- 19 Ex aj Aroer, ochañec liñan d'a titac b'e, tzeyilani. C'anb'ejec d'a eb' aj Dibón ixto yal yeli tas ix uji.
- 20 A Moab q'uixvelal ix ajcani, yujto ix ac'ji syaelal. Oc'añec yuj syaelal chi'. Alequel d'a stitac a' Arnón to a Moab toxo ix sateli, xchi Jehová.
- 21-24 Toxo ix javi yaelal alb'ilcan d'a yib'añ juntzañ choñab' ay d'a lum ac'lictac: Aton Holón, Jahaza, Mefaat, Dibón, Nebo, Bet-diblataim, Quiriataim, Bet-gamul, Bet-meón, Queriot, Bosra yed' d'a yib'añ masanil juntzañxo choñab' ay d'a yol yic Moab, aton juntzañ ay d'a slac'anil yed' juntzañ najat ay.
- 25 A Jehová tz'alan icha tic: A yipalil Moab toxo ix lajvi. A snivanil yelc'ochi toxo ix sateli.
- 26 Aq'uec somchaj spensar eb' aj Moab, yujto ix spitej sb'a eb' d'ayin. B'uchjocab' eb' yuj eb' anima, icha tz'aj sb'uchji junoc uc'um añ tz'ec' b'alb'on d'a scal xej.
- 27 Naeccot ex aj Moab ayic e b'uchvajnac d'a eb' aj Israel, icha tz'aj sb'uchji junoc elc'um, icha chi' eyutejnc e b'uchvaj d'a eb'.
- 28 Ex aj Moab, actejeccan e choñab', ixiquec, cajnajañec d'a sattac q'uen tenam icha noc' cuvajte' sb'o so' d'a yoltac sjatelal q'ueen.
- 29 Cojtac jantac val syic'chaañ sb'a eb' aj Moab. Te ac'umtac eb', añej eb' nivan yelc'och snani. Te nivac vinac syutej sb'a eb'.
- 30 A in Jehová in, vojttac to syic' val chaañ sb'a eb', palta malaj syac' yal eb' yujto malaj yalan jun b'aj syic'chaañ sb'a eb' chi'.
- 31 Yuj chi' tzin oq'ui, scus in c'ol yuj eb' aj Moab, yuj pax eb' aj Kir-hares.
- 32 Ol in oc' val yuj choñab' Sibma, ec'to ol aj voc' yuuj d'a yichañ ayic ix och oq'uel yuj Jazer. Yujto ix q'uib'b'at icha te' uva, ix ec'c'och d'a sc'axepal a' mar, ix c'och pax d'a a' ñajab' yic Jazer chi'. Axo ticnaic ix c'och sc'ual sjavi eb' ol sataneloc, icha tz'aj sc'och sc'ual smolji sat te' uva yed' sat juntzañxo te' avb'en te'.
- 33 Mañxa av yic tzalajc'olal ol ab'-chaj d'a scaltac te' avb'en te' b'aj te yax sat d'a Moab. Mañ-xalaj vino b'aj smolb'aji, yujto mañxa mach stec'anel yal sat te' uva chi', mañxa b'it yic tzalajc'olal.
- 34 A eb' anima d'a Hesbón, tz'el yav eb' yuj yaelal. Chequelto yel yav eb' chi' d'a Eleale, d'a Jahaza. Sc'och yav eb' chi' d'a Zoar masanto d'a Horonaim yed' d'a Eglat-selisiya. Yujto toxo ix laj tup sjaj a a' d'a Nim-rim.
- 35 A in Jehová in svala': Ol satel eb' aj Moab tz'och ejmelal, sñusan silab' yed' incienso eb' d'a juntzañ comon dios d'a jolomtac vitz.
- 36 Icha yoc' flauta spuji yuj cus-c'olal, icha chi' tz'aj voc' yuj eb' aj Moab chi', yuj pax eb' aj Kir-hares, yujto a sb'eyumal eb' ix smolb'ej, toxo ix lajvieli.
- 37 Yuj yaelal yed' cusc'olal, masanil eb' toxo ix sjoxel xil sjolom, toxo ix sjoxpaxel xil sti'

- eb'. Masanil eb' toxo ix spol laj-voc sc'ab', axoñej pichul ya sva yic cusc'olal ayoch yuj eb'.
- 38 Masanil spañanil yib'añtac pat d'a Moab yed' d'a voltac calle, axoñej oq'uel yuj cusc'olal tz'ab'chaji, yujto a in Jehová in ix in mac' vecchaj Moab icha tz'aj smac'jipoj junoc lum chen malaj vach' yochi.
- 39 A Moab choc' ix ajcani. Oc'añec yuuj, yujto q'uixvelal ix ajcani, toxo ix juchajb'ati. Masanil anima d'a juntzañ nación d'a slac'anil sb'uchvaj eb' d'ay, xivpax eb' yilani, xchi Jehová.
- 40 Syalanxi Jehová icha tic: A jun ajc'ol d'a Moab, ol c'och jucnaj icha junoc noc' ch'acb'a jeñaneli sc'ochi.
- 41 Ol och juntzañ choñab' vach' yajoch smuroal d'a yol sc'ab' eb' ajc'ol chi'. A d'a jun c'ual chi', a eb' soldado yic Moab ol ib'xoc-q'ue eb' icha junoc ix ix van yalji yune'.
- 42 A Moab chi', mañxo nacionoc ol ajcanoc, yujto ix yic'chaañ sb'a d'a vichañ, ix och smul d'ayin a in Jehová in tic.
- 43 Yuj chi' sval icha tic: A eb' cajan d'a Moab, lajan ol aj eb' icha noc' noc' spechji yuj eb' pechum noc'. Ay smay sb'at sut-naj eb' d'a junoc olan, ma scan eb' d'a junoc yaal.
- 44 A eb' ol el lemnaj d'a eb' pech-jinac chi', ol b'at sutnaj eb' d'a junoc olan. A eb' ol q'uexta d'a jun olan chi', axo d'a junoc yaal ol can eb'. Yujto a in ol vac'b'at yaelal nab'il vuuj d'a yib'añ Moab chi'.

- 45 Ay eb' ol el lemnajoc, mañxalaj yip eb', ol b'at eb' say b'aj ol scol sb'a d'a Hesbón. Palta a d'a Hesbón chi', aton schoñab'can viñaj rey Sehón, van stz'ab'ati, ol b'eyñejb'at te' c'ac' chi'. Ol tz'ab'at masanil jolomtac vitz d'a yol yic Moab yed' jun choñab' Hesbón chi', aton jun syic'chaañ sb'a.
- 46 Ex aj Moab ob'iltac ex. Ex schoñab' ex jun dios scuch Quemos, toxo ix ex sateli. A eb' eyuninal yed' eb' ix eyisil, ix ic'-chajb'at eb' d'a ch'oc nacional.
- 47 A in Jehová in svala': Ay jun c'ual ol vic'xi meltzaj eb' aj Moab chi' b'ajtac ic'b'ilb'ati, xchi Jehová.
Aton juntzañ yaelal tic ix yalcan Jehová d'a yib'añ Moab.

A tas alb'ilcan d'a yib'añ Amón

49 ¹ A tas yalnaccan Jehová d'a yib'añ choñab' Amón ayic yalannaccan icha tic: ¿Tom malaj yiñtilal Israel syal smac'b'enan lum luum tic? ¿Tas yuj a juntzañ anima tz'och ejmelal d'a jun comon dios scuch Milcom scajnaj d'a lum sluum eb' yiñtilal Gad? ¿Tas yuj a eb' amonita scajnaj d'a juntzañ schoñab' eb' chi'?

² Palta a in Jehová in svala', ol c'och sc'ual, ol ab'chaj yel av yic oval d'a choñab' Rabá, snivan choñab' eb' amonita. Junñej b'ulañ ol ajcan smac'jiem lañ-najoc, ol tz'ab'at masanil yalde-ail. A in Jehová in svala' to icha chi' ol aj yic'anxiec' slum eb' aj Israel d'a eb' toc'jinac eq'ui.

³ Oc'añec yuj cusc'olal ex aj Hesbón, yujto a choñab' Hai toxo ix

sateli. Ex ix aj Rabá, ochañec d'a cusc'olal. Aq'uecoch pichul ya sva yuj cusc'olal, tzex oq'ui. Xiquec lajvoc e nivanil, ec'añec jiñiñoc d'a yol e choñab' yuj e cusc'olal, yujto a e diosal scuch Milcom ol ic'jocb'atoc yed' eb' ayoch sacerdotel d'ay yed' pax eb' anima nivac yopisio.

4 Ex anima pit, ¿tas yuj tzeyic'-chaañ e b'a yuj lum e ch'olquix-tac yax sat? Añej e b'eyumal molb'il, a' ayoch yipoc e c'ool, yuj chi' tzeyala': ¿Mach val ol yal yac'an oval qued'oc? xe chinaji.

5 A in Jehová Yajal in d'a Smasanil sval icha tic: Ol vac'-b'at xivc'olal d'a eyib'añ, masanil choñab' ayec' d'a e lac'anil ol c'och yac' oval d'ayex. Junjun ex, ol ex pech-chajeloc, mañxalaj mach ol yal ex smolb'anxi.

6 Palta ol vic'xi meltzaj eb' aj Amón chi' b'ajtac ol ic'joc-b'atoc, xchi Jehová.

A tas alb'ilcan d'a yib'añ choñab' Edom

7 A tas ix yal Jehová Yajal d'a Smasanil d'a yib'añ Edom:

¿Tom mañxa jelanil d'a choñab' Temán? ¿Tom maxtzac yal yac'vi razón eb' jelan? ¿Tom ix satel masanil sjelanil eb' chi'?

8 Ex aj Dedán, elañec lemnajoc, ixiquec e c'ub'ejel e b'a d'a yol-tac q'uen ñaq'ueen. Yujto ol in satel schoñab' viñaj Esaú tic. Toxo ix c'och sc'ual vac'anoch syaelal.

9 Ayic smolchaj sat te' uva, ay b'aj scan junjunxo xuc'yatil te'. Ayic

sc'och eb' elc'um d'ac'valil, añej tas yovalil tz'och yuj eb' syel-q'uejb'ati. 10 Palta a d'a schoñab' viñaj Esaú tic, mañ-xalaj jab'oc tas olto vac'cani. Vojtac smasanil, malaj b'aj ol yal e c'ub'anel e b'a. Masanil eb' eyuninal, eb' e c'ab' eyoc yed' eb' cajan d'a e lac'anil, ol satel eb'. Mañxa mach olto canoc.

11 Canocab' eb' eyuninal meb'ail, ol in tañvej eb'. Yed' eb' ix junixtac, syal in yac'anoch eb' ix yipoc sc'ool, xchi Jehová.

12 Ix yalanxi Jehová icha tic: A eb' mañ smojoc yab'an syail, a ticnaic yovalil ol yab' syail eb' yuj yoval in c'ool, ichato ol yuc' vino eb' te ov. Oc exxom a ex tic, ¿tom mañ ol eyab' syail e naani? Yovalil ol eyab' syail yuj yoval in c'ool. 13 Yujto a in Jehová in svac' in ti': A choñab' Bosra ol can tz'inan, a eb' anima ol ilanoc ol te xiv eb', ol b'uchjoc yuj eb', ol yac' b'inaj eb' ayic ol scatab'an junoc mach eb'. Axo juntzañxo choñab' d'a yol yic Edom chi', ol sat-paxel d'a junelñej, xchi Jehová.

14 Ix javi jun ab'ix d'ayin yuj Jehová icha tic: Van schecjicot jun checab' ul yalel d'a scaltac nación icha tic: Molb'eje e b'a, tzex b'at d'a Edom, aq'uec lista e b'a yic tzex b'at eyac' oval yed'oc, xchi jun checab' chi', xchi Jehová.

15 Ex aj Edom, emnaquil ol ex vutejcan d'a scal masanil nación. Mañxalaj ol aj eyelc'och d'a yol sat masanil anima.

16 Munil a ex ix eyac' musansatil e b'a yuj eyac'umtaquil. A e naani to masanil mach xiv d'ayex. Ichato d'a sjatelaltac q'uen

tenam, ma d'a jolomtac vitz cajan ex. Palta a in Jehová in svala', vach'chom te chaañ b'aj tzex cajnaj icha noc' ch'acb'a te chaañ b'aj sb'o so', palta yovalil ol ex viq'uemta ta'.

17 Masanil mach ol ec' d'a Edom chi', ol te xiv eb' yilani, ol satpax sc'ol eb' yuj nivan yaelal ol ja d'a yib'añ.

18 A in Jehová in svala': A Edom chi' lajan ol aj icha ajnac satjiel Sodoma, Gomorra yed' juntzañ choñab' d'a slac'anil. Mañxa mach ol cajnaxoc d'ay, mañxa pax mach ol b'eyec' d'ay.

19 Icha junoc noc' choj tz'elta d'a svayumtaquil sti' a' Jordán, sq'uec'och jucnaj noc' b'aj sva noc' calnel, saclemcanb'at noc' calnel chi' yuj noc', icha val chi' ol aj in c'och d'a choñab' Edom. Ol el lemnaj eb' anima cajan ta'. A jun mach sic'b'ilel vuj ol vac'och yajaliloc eb'. ¿Mach syal slajb'an sb'a ved'oc? ¿Mach syal stelan sb'a ved'oc? ¿Mach eb' yajal syal stec'b'an sb'a d'a vichañ? **20** Ab'ec tas toxo ix in na' a in Jehová in tic d'a yib'añ Edom yed' d'a yib'añ eb' cajan d'a Temán: A eb' yuninal eb' ol ic'chajb'at eb', ol juchajem spat eb'. **21** Ayic ol ac'joc ganar Edom chi', ol ib'xocq'ue lum luum. Ol el yav eb' sc'anan colval, ol c'och yav eb' chi' d'a a' Chacchac Mar. **22** A eb' ajc'ol chi', ol c'och lemnaj eb' d'a Bosra icha sc'och jeñeñoc junoc noc' ch'acb'a. A d'a jun c'ual chi', a eb' soldado aj Edom, ol ib'xocq'ue eb' icha junoc ix ix van yalji yune', xchi Jehová.

A tas alb'ilcan d'a yib'añ Damasco

23 Ix yalanpax Jehová d'a yib'añ Damasco icha tic:
A eb' aj choñab' Hamat yed' eb' aj Arfad, mañxo animaoc

ix aj spensar eb', yujto te chuclaj ab'ix ix c'och d'a eb'. Ix te q'uechaañ xivc'olal d'a eb', maxtzac yal-laj yajec' eb' d'a tzalajc'olal.

24 A eb' aj Damasco chi', van snaanb'at sb'a eb' elelal, palta mañxalaj yip eb'. Axoñej xivc'olal, ilc'olal yed' yaelal ay d'a scal eb', icha junoc ix ix van yalji yune'.

25 A jun choñab' te b'inajnac chi', jun choñab' tzalajc'olalñej yaji, toxo ix actajcani.

26 A in Jehová Yajal in d'a Smasanil svala': A d'a jun c'ual chi', a eb' quelemtac teltumb'a ol ajcan eb' d'a yoltac calle, masanil eb' soldado eb' ol chamoc.

27 Ol vac'och sc'ac'al smuroal Damasco chi', axo jun c'ac' chi' ol satanel spalacio viñaj Ben-adad, xchi Jehová.

A tas alb'ilcan d'a yib'añ Cedar yed' Hazor

28 Icha tic ix yal Jehová d'a yib'añ eb' ay d'a yol smac'b'en Cedar yed' d'a eb' yajalil choñab' Hazor, aton juntzañ ix yac' ganar viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia, ix yalan icha tic:

Ex aj Babilonia, ixiquec eyac' oval d'a Cedar. B'at satequel eb' anima cajan d'a stojolal b'aj sjavi c'u.

29 Iq'uequec' noc' scalnel eb', smantiado eb' yed' jantac syam-c'ab' eb'. Iq'uequec' noc' scamello eb', tzeyalan icha tic: Masanil b'aj ay xivc'olal, xe chi d'a eb'.

30 A in Jehová in svala': A ex cajan ex d'a choñab' Hazor, elañec lemnajoc. Ixiquec, c'ub'ejequel e b'a, yujto a viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia toxo ix sna' viñ tas ol ex yutej.

31 A in Jehová in sval d'ayex ex aj Babilonia: Ixiquec eyac' oval d'a jun choñab' malaj tas sna'a, tzalajc'olalñej yajeq'ui, malaj spuertail ayochi, mañ listaoc yaji, sch'ocoj ayeq'ui.

32 Ixiquec, tzeylec'ancot noc' scamello eb' yed' pax noc' svacax eb'. Yalxoñej b'aj ol vac'-b'at yaelal d'a yib'añ eb' sjoxel xil spac'ul sti', yuj chi' ol sac-lemcanb'at eb'.

33 A choñab' Hazor ol can tz'inan d'a junelñej, axoñej noc' oques ol cajnaj ta'. Mañxa mach ol cajnaj d'ay, mañxa junoc mach ol b'eyec' ta', xchi Jehová.

A tas alb'ilcan d'a yib'añ Elam

34 Ayic ix schaañel yich viñaj Sedequías yac'an reyal d'a Judá, ata' ix lolon Jehová d'ayin Jeremías in tic d'a yib'añ choñab' Elam, ix yalan icha tic:

35 A in Jehová Yajal in d'a Smasanil sval icha tic: Ol in mac'cañchaj sjul-lab' eb' soldado aj Elam, aton syame'ab' eb' yic oval nivan yelc'ochi.

36 Ol vac'b'at junoc oval d'a jun choñab' chi', icha junoc oval ic', yalxoñej b'aj scoti. Yalxoñej b'aj ol ic'chajb'at eb'. Mañxa junoc nación b'aj mañ ol c'och eb' sc'ub'ej sb'a.

37 A in val Jehová in svala' to toxoñej ol ib'xocq'ue eb' aj Elam chi' d'a yichañ eb' yajc'ol

snib'ej smilani. Ol vac'b'at yaelal yuj yoval in c'ol d'a yib'añ eb'. Ol c'och oval chi' d'a eb' masanto ol satel eb'.

38 A in val Jehová in svala' to ol vac' Yajalil ta'. Ol vac' miljoc-cham eb' rey yed' eb' yajal yaj d'a Elam chi'.

39 Palta ay jun c'ual, ol vic'xi meltzaj eb' aj Elam chi', xchi Jehová.

A tas alb'ilcan d'a yib'añ Babilonia

50 ¹ A tas ix alchaj d'a yib'añ Babilonia schoñab' eb' cal-deo. A Jehová ix alan d'ayin Jeremías schecab' in tic icha tic:

² Alequel jun ab'ix tic, aq'uec yoj-taquejel masanil nación. Iq'uec-chañ yechel to tzeylel jun ab'ix tic, mañ e c'ub'ejel jab'oc. Alec icha tic: A Babilonia ol ac'-joc ganar. A comon dios scuchan Bel ol ac'joc q'uixvelal. A yechel comon dios Merodac ol poj'b'atoc. A juntzañ sdiosal eb' aj Babilonia chi', q'uixvelal ol ajcanoc, choc' ol ajcan juntzañ yechel chi'.

³ A d'a norte, ata' ol cot jun nación ol ul ac'an oval yed'oc. A ol ac'ancan tz'inan jun choñab' chi' icha tz'inan luum. Mañxa anima ol cajnaj d'ay, mañxa pax noc' noc', masanil ol b'at elelal, xchi Jehová.

Ol meltzajxoc eb' israel

⁴ Ix yalan Jehová icha tic: Ay jun c'ual, a eb' aj Israel yed' eb' aj Judá, ol oc' eb', ol yac'anoch sb'a eb' d'a yol in c'ab'. ⁵ Ol sc'anb'ejec' jun b'e eb' sc'och d'a Sion, ata' ol b'at eb', ol yalan eb' icha tic: Coñ meltzajec d'a

Jehová. Junxoñej tzoñ ajec yed'oc. Sco b'loan junoc co trato yed'oc d'a junelñej, mañxa b'aq'uiñ sb'at satc'olal cuuj, xcham eb'.

6 A in choñab' tic, lajan icha noc' calnel satnac'b'ati, max tañvaj yuj stañvumal, yuj chi' satcanb'at noc' d'a jolomtac vitz. Axoñej d'a jolomtac vitz chi' tz'ec' noc', axo tz'aji, sat sc'ol noc' d'a smacte'. 7 Axo yic schalan sb'a noc' yed' junoc ajc'ol yajoch d'ay, smiljicham noc' yuuj. Icha chi' yaj in choñab' tic, syal eb' ajc'ol chi' d'a eb' icha tic: A jun tic mañ co muloc, yujto a eb' ix och smul d'a Jehová, aton jun tz'ac'an svael eb', aton jun ayoch yipoc sc'ol eb' smam yicham eb', xchi eb'.

8 Ex in choñab', elañec d'a Babilonia schoñab' eb' caldeo. B'ab'lajañec icha noc' mam chiva scuchb'an noc' calnel.

9 Yujto ol vic'cot jantac soldado d'a juntzañ choñab' d'a norte, yic ol ul yac'an oval eb' d'a Babilonia chi'. Ol stzolan sb'a eb' sjavi d'ay, ol yac'an ganar eb' yujto te jelan eb' d'a oval chi'. Ayic sjulvaj eb', malaj junoc sjul-lab' eb' chi' b'eñej tz'eq'ui.

10 A in val Jehová in svaal, masanil tastac ay d'a eb' aj Babilonia chi', ol yic'b'at eb'. Ol yic'b'at masanil tastac snib'ej eb'.

Ol ac'joc ganar Babilonia

11 A ex val tic ex aj Babilonia, ix ex tzalaj val ayic ix eyic'anb'at tastac ay d'a eb' in choñab'. Ix ex q'ue val cheneljoc icha junoc noc' cob'es vacax stec'vi trigo. Ix el pax eyav icha noc' chej.

12 Yuj chi' a e choñab' b'aj aljinac ex, q'uixvelal ol ajcanoc. Slajvub' ol ajcan d'a scal juntzañxo nación. Taquiñ luum ol ajcanoc, ol can tz'inan.

13 Yujto ol cot val voval d'ay, mañxa junoc mach ol cajnajcan d'ay, cuseltac ol ajcanoc. Masanil mach ol ec' ta', ol xiv eb' yilan jantac yaelal ol javoc d'a yib'añ jun choñab' chi'.

14 Masanil ex eyed'nac e jul-lab', oymajañec d'a spatic Babilonia, julvajañec d'ay. Mañxoocab' ex och vaan e julvaj d'ay yujto toxo ix och smul d'ayin Jehová in tic.

15 Aq'uequel eyav yic oval d'a masanil spatitac choñab' chi': Vanxo yac'ji ganar Babilonia. Van yem lañnaj yoyal, van yem vecnaj smuroal, xe chi. A in Jehová in tic, stiempoalxo in pacan in b'a d'a Babilonia chi'. Paquecpax e b'a a ex tic, icha val ix yutej juntzañxo nación, ichocab' val ta' tzeyutej paxi.

16 Mañxaocab' junoc mach tzeyac-tejcan d'a Babilonia chi', mañ eyactejean eb' tz'avvi, ma eb' smolan sat avb'en chi'. A val yic ol yilan eb' yoch jun oval chi', a eb' ch'oc choñab'il ayec' ta', ol meltzaj eb' d'a schoñab'. Junjun eb' ol meltzajxi d'a slugar, xchi Jehová.

Meltzajnac eb' aj Israel

17 Ix yalanxi Jehová icha tic: Icha noc' calnel satnac'b'ati, pechb'il yuj noc' choj, icha chi' yaj eb' aj Israel. B'ab'el ac'b'il ganar eb' yuj viñ sreyal Asiria. Ix lajvi chi', axo viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia ix

vach' satanel eb'. **18** Yuj chi' a in Jehová Yajal in d'a Smasanil, sDiosal in Israel sval icha tic: Ol vac'och syaelal viñ sreyal Babilonia yed' masanil schoñab'il, icha val vutejñac viñ sreyal Asiria. **19** Ol vic'xi meltzaj eb' aj Israel d'a sluum. Ol yab'lej eb' masanil tas vach' tz'el d'a lum Carmelo yed' d'a lum Basán. Ol yab'lej eb' jantac tas snib'ej, aton tastac sq'uib' d'a lum tzalquixtac d'a yol yic Efraín yed' d'a Galaad. **20** A in val Jehová in svala': A d'a jun c'ual chi', ol in colel eb' aj Israel yed' eb' aj Judá d'a chucal sc'ulej, ol vac' lajvoc smul eb', mañxa b'aj ol ilchajoc, ol vac' sat d'a junelñej, xchi Jehová.

Yaelal d'a yib'añ Babilonia

- 21** Ix yalan Jehová icha tic: A in val Jehová in tzex in checa': Aq'uec oval d'a smac'b'en Merataim yed' masanil eb' cajan d'a Pecod. Pechec eb', mileccham eb', masanto syal satel eb' smasanil. C'anab'ajejec masanil in checnab'il.
- 22** Tz'ab'chaj val yoch oval d'a nación chi', te nivan ix aj satel eb'.
- 23** A Babilonia icha junoc martillo, ix smac'poj masanil yolyib'añ-q'uinal. Axo ticnaic, a' ol mac'jocpojoc, choc' ol ajcanoc. Ol te xivb'at masanil nación ayic ol yilan eb' tas ol ajcan Babilonia chi'.
- 24** A in Jehová in ix vaq'uem syaalil Babilonia. Majxo yil-laj eb' scan d'ay, yujto ix och eb' ajc'olal d'ayin.
- 25** Ix in jaquelta masanil yamc'ab' yic oval molan vuuj, ix viq'uelta yic tzin ch'oxan yoval in c'ool,

yujto ay jun in munlajel yovalil ol yic' sb'a d'a schoñab' eb' cal-deo chi'.

- 26** Yalxoñej b'aj tzex och eyac' oval d'a eb'. Jaquéc b'aj molanec' svael eb'. Molb'ejec sc'ael eb', tze sataneli. Mañxa-ocab' jab'oc scani.
- 27** Mileccham masanil soldado eb'. Ob'iltac eb', toxo ix javi sc'ual syaelal eb', xchi Jehová.
- 28** Ay eb' quetisrael tz'el lemnaj d'a Babilonia, sjavi eb' d'a Sion, syalan eb' chajtil val tz'aj spacan sb'a Jehová co Diosal d'a eb' aj Babilonia chi' yuj tas ix sc'ulej eb' d'a stemplo.
- 29** Syalanxi Jehová: Avtejec masanil eb' julvavjum yic tz'och eb' yac' oval d'a Babilonia. Ochañec oyan d'a spatic yic malaj mach tz'eli. Pactzitejec val icha smojal. Utejec val icha ix yutej sb'a d'a juntzañxo, yujto te ac'umtac ix yutej sb'a d'ayin Jehová sDiosal in Israel.
- 30** Yuj chi' a eb' quelemtac aj Babilonia, ol laj can teljab' eb' scham d'a yoltac calle. A eb' soldado ol miljoccham eb' smasanil d'a jun c'ual chi'.
- 31** A in Jehová Yajal in d'a Smasanil svala': Ayinoch ajc'olal d'ayex ticnaic ex aj Babilonia, yujto te ac'umtac tzeyutej e b'a. Toxo ix javi sc'ual yic sja yaelal d'a eyib'añ.
- 32** Ex anima tzeyic'chañ e b'a, ol ex ac'joc ganar. Mañxa mach ol ex ic'anchaañ. Ol vac'och sc'ac'al masanil e choñab' chi'. Ol lajvoquel masanil spatictac yuj jun c'ac' chi', xchi Jehová.
- 33** A Jehová Yajal d'a Smasanil tz'alan icha tic: A eb' aj Israel yed'

eb' aj Judá, van yab'an syail eb' b'aj tz'ixtaj ticnaic. Ayoch eb' d'a yol sc'ab' eb' ajc'ool, mañ val jab'oc tz'actajel eb' yuj eb'. **34** Palta a in scolumal in eb', a in b'i, Jehová Yajal d'a Smasanil. Ol in ch'olb'itej tas tz'utaj eb' chi' d'a stojolal. Ol vac'an junc'olal d'a in choñab' tic, axo choñab' Babilonia, axoñej xivc'olal ol vac'b'at d'a yib'añ, xchi Jehová.

35 Syalanpax Jehová: Ochocab' oval d'a Babilonia yed' d'a masanil eb' cajan d'ay yed' pax d'a eb' yajal d'a scal eb' yed' eb' aj pensar.

36 Ochocab' oval d'a eb' naumel lolonel yalani, quistalaxocab' eb'.

37 Mileccham eb' soldado sluclon yuj xivelal. Mileccham noc' chej toc'jinac carruaje. Mileccham eb' soldado manb'ilcot ayec' d'a scal eb', lajanocab' tz'ajcan eb' icha eb' ix ix. Ochañec b'aj ay sb'eyumal eb', tzeyelc'anb'ati.

38 Tupocab' masanil a a', yujto a Babilonia chi' schoñab'il juntzañ comon dios yajb'entac. A yuj juntzañ chi', ste satel spensar eb' anima chi'.

39 Yuj chi' a d'a jun choñab' chi', axoñej noc' caltacte'al noc' ol caj-najoc, noc' oques yed' noc' avestruz. Mañxa b'aq'uiñ ol cajnajxi anima ta'.

40 Lajan ol vutejcan icha Sodoma, Gomorra yed' juntzañxo choñab' ay d'a slac'anil ayic in satannaqueli. Malaj mach ol cajnajxoc ta'.

41 Ilec val juntzañ soldado scot d'a stojolal norte. Tzijtum eb' rey scot yed' jun nación te ay yip. Lista yaj eb' scot yac' oval.

42 Yed'nac sjul-lab' eb' yed' slanza. Yelxo val te ov eb', mañxa

jab'oc yoq'uelc'olal eb'. Lajan val yel yav eb' icha sc'añ a' mar, ayq'ue eb' d'a yib'añ chej. Listaxo yaj eb' yic sjavi eb' yac' oval d'a Babilonia chi'.

43 Ayic ol yab'an jun ab'ix tic viñ sreyal Babilonia chi', ol sic-b'oquel viñ yuj xivelal. Ol te ochcan viñ d'a ilc'olal yed' d'a yaenal, icha junoc ix ix van yalji yune'.

44 Ol in c'och icha junoc noc' choj tz'elta lemnaj d'a caltac vayumtac d'a stitac a' Jordán sq'uec'och b'aj sva noc' calnel, saclemb'at noc' yuj noc'. Icha chi' ol aj vac'an saclem eb' aj Babilonia chi', ol vac'anocho jun yajal ta' to sic'b'ilel vuuj. ¿Mach val syal slajb'an sb'a ved'oc? ¿Mach val syal stelan sb'a ved'oc? ¿Mach yajalil syal stec'b'an sb'a d'a vichañ? **45** Ab'ec val tas ix aj in naan Jehová in tic d'a yib'añ Babilonia schoñab' eb' caldeo: A yuninal eb', ol ic'chajb'atoc, ol em lañnaj spat eb' d'a yib'añ. **46** Ol ib'-xocq'ue lum luum ayic ol ac'joc ganar eb', ol ab'chaj yel yav eb' d'a juntzañxo nación, xchi Jehová.

Ol satjoquel Babilonia

51 ¹ Ix yalan Jehová icha tic: Ol vac'b'at jun nivan ic' d'a Babilonia yed' d'a eb' cajan d'ay, ol satjoquel eb' yuuj.

² Icha tz'aj yel smatz'il ixim trigo yuj ic', icha chi' ol utaj yuj eb' ajc'ool. Mañxalaj eb' cajan d'ay ol canoc. Ayic ol c'och jun c'ual yic ol satjoquel eb' chi', yal-xoñej b'aj ol cot eb' ajc'ol yac' oval yed' eb'.

³ Sb'o'ocab' sjul-lab' eb' julvaj-vum. Yac'ocab'och smacul sñi' sc'ol eb'. Mocab' oc' sc'ol eb'

- d'a eb' quelemtac aj Babilonia.
Satocab'el eb' soldado d'a junel-
ñej.
- 4 D'a masanil schoñab' eb' caldeo,
ol laj can teljab' eb' anima
scham d'a voltac calle. 5 Vach'-
chom a eb' aj Israel yed' eb' aj
Judá, ix och smul eb' d'ayin,
palta maxto vactejcanlaj eb' a in
Jehová Yajal in d'a Smasanil,
sDiosal in eb', a inxoñej Ochi.
- 6 Elañec lemnaj d'a Babilonia
chi', mach ex e gana tze col e
b'a yic vach' max ex cham yuj
smul. Yujto ix c'och sc'ual
vac'an in pac d'ay icha val
smojalil.
- 7 Ix vac'lab'ej Babilonia ayic ix
vac'anem yoval in c'ol d'a
yib'añ masanil nación. Ix in
yam icha junoc copa nab'a oro
b'aj ix yuc' añ masanil yol-
yib'añq'uinal tic. Ayic ix yuc'an
eb' chi', ix q'ue d'a sjolom eb'.
- 8 Palta elañchamel ix em lañnaj
Babilonia chi', choc' ix aji.
Oc'añec yuuj. Iq'ueccot yañal,
ol quila' tato olto añtajoc, xchi
Jehová.
- 9 A eb' ch'oc nacional cajan ta',
syal eb' icha tic: Toxo ix cañtej
Babilonia tic, palta maxtzac
b'olaj. Canocab'i. Coñ paxec jun-
jun oñ b'ajtac ay co choñab',
yujto a smul jun choñab' tic,
toxo ix q'uec'och d'a satchaañ, ix
ec'b'at d'a yib'añ asun, xchi eb'.
- 10 Syal eb' aj Israel yed' eb' aj
Judá: Van spactzitan Jehová yuj
tas ix oñ utaji. Coyec, calequel
d'a Sion tas toxo ix sc'uulej co
Diosal, xchi eb'.
- 11 A Jehová nab'ilxo yuuj to ol
satel Babilonia, yuj chi' a ix
checancot eb' sreyal Media yic
tzul satanel eb'. Icha val chi' ix
aj spacan sb'a Jehová chi' yuj
tas ix utaj stemplo yuj eb'.
Tz'alchaj d'a eb' soldado: Lista
tzeyutej e jul-lab'. Aq'uecoch e
maclab' jul-lab'.
- 12 Iq'uecchaañ junoc yechel yic tze
ch'oxani to sb'at eyac' oval d'a
smuroal Babilonia, xchi.
Vach'ocab' tz'aj yoch oyan eb'
soldado d'a spatic. Ayocab' eb'
stañvani. Ayocab' eb' sc'ub'ejel
sb'a yic smaclan eb' soldado eb'
tz'el'ta yac' oval d'ayex. Yujto
van yelc'och tas nab'il yuj
Jehová sc'ulan d'a eb' cajan d'a
Babilonia chi'.
- 13 A ex val tic ex aj Babilonia, d'a
stitac a' nivac a' cajan ex, yuj
chi' te b'eyum ex. Toxo ix javi
sc'ual e satel d'a junelñej.
- 14 A Jehová Yajal d'a Smasanil,
toxo ix yac' sti', ix yalani: Ol te
b'ud'ljoquel yol e nación tic yuj
eb' ajc'ool icha val noc' c'ulub'
mañxo b'ischajb'enoc. Ol el yav
eb' ayic ol ex yac'an ganar eb',
xchi.
- B'it yic aloj vach' lolonel d'a Dios**
- 15 A Jehová b'oannac lum luum tic
yed' spider yed' sjelanil. Sb'o-
annacpax yolyib'añq'uinal tic.
Yed' pax sjelanil chi', sjeñb'an-
nacb'at satchaañ.
- 16 A tz'alani, ñilili sc'añ c'u
syac'an ñab'. A tz'ic'anchaañ
asun b'aj slajvic'och lum luum
tic. A tz'ac'anec' copnaj leb'lon
d'a scal yaxñab'. A tz'ic'anelta
ic' b'aj molb'ab'il yuuj.
- 17 A eb' anima, yelxo val malaj
jab'oc spensar eb'. Max q'uixvi

jab'oc eb' yuj juntzañ yechel
comon dios sb'o'o. A juntzañ
yechel chi', malaj spixan, toñej
syac' sb'a eb' anima chi' musan-
satil yuuj.

- 18 A juntzañ yechel chi', malaj
jab'oc yelc'ochi, yic b'uchval
yaji. Ayic ol javoc jun c'ual, ol
satel juntzañ chi' yuj Jehová.
- 19 A sDiosal viñaj Jacob te ch'oc
yeli, a ix b'oan masanil tastac. A
ix sic'anel Israel yic tz'ochcan
schoñab'oc. A sb'i, Jehová Yajal
d'a Smasanil.

A Babilonia syamec'ab' Jehová yaji

- 20 Ix yalan Jehová icha tic: A
Babilonia icha in nivan mac'lab'
q'ueen yaji, icha pax in yam-
c'ab' yic oval yaji. A yed'oc ix
vac' ac'joc ganar juntzañ nación
yed' sreyal.
- 21 A yed'oc ix in milcham noc'
chej yed' eb' ayq'ue d'a yib'añ
noc'. Ix vac'anpax lajvoquel
carruaje yed' eb' ayq'ue d'a
yool.
- 22 A yed'oc ix vac' miljoccham eb'
viñ vinac, eb' ix ix, eb' icham-
tac, eb' quelemtac yed' eb' ix
cob'estac.
- 23 A yed'oc ix vac' miljoccham eb'
tañvum calnel yed' noc' calnel
chi'. Ix vac'anpax miljoccham
eb' smunlaj yed' noc' vacax, ix
champax noc' vacax chi'. Ix
vac'an miljoccham eb' gober-
nador yed' eb' yajal.

Yaelal d'a yib'añ Babilonia

- 24 A in val Jehová in sval d'ayex in
choñab' ex tic: D'a eyichañ ol
vac' val spac d'a Babilonia yed'
d'a eb' cajan d'ay icha val

smojal chucal ix sc'ulej eb' d'a
Sion.

- 25 A Babilonia chi', lajan icha
junoc nivan vitz satanel masanil
sat lum luum. Yuj chi' ajc'ol in
d'ay, ol vac'an syaelal. A yed'
vip ol vequem juynajoc. Ol b'at-
can b'ulnaj d'a sattac pac'an.
Lajan ol ajcan icha junoc vitz
tz'anac'b'ati.
- 26 Mañxa junoc q'uen q'ueen ol
elta d'a scal juntzañ ol em lañ-
naj chi' olto c'anchajoc ayic ol
b'o junocxo pat. Tz'ininixoñej ol
ajcan Babilonia chi' d'a junel-
ñej.
- 27 Iq'uecq'ue sch'oxnab'il yic oval
d'a Babilonia. Puec q'uen trom-
peta yic syac' lista sb'a jun-
tzañxo nación scot yac' oval
yed'oc. Q'ueocab' van eb' aj
Ararat, eb' aj Mini yed' pax eb'
aj Askenaz yac' oval yed'oc.
Sic'jocab'och junoc yajal yic
scuchb'an eb' soldado d'a oval.
B'atocab' noc' chej d'a oval icha
noc' c'ulub' mañxo b'ischaj-
b'enoc.
- 28 Yac'ocab' lista sb'a juntzañxo
nación sb'at yac' oval d'ay.
Cotocab' eb' sreyal Media, eb'
gobernador, eb' nivac yopisio
yed' masanil eb' anima ay d'a
yol smac'b'en, xchi Jehová.
- 29 A lum luum tic, ol ib'xoc'ue
luum. Ol tzicub'tañaj luum,
yujto ol yaq'uelc'och Jehová tas
nab'il yuuj. A Babilonia ol can
tz'inan icha tz'inan luum, mañ-
xalaj mach ol cajnaj d'ay.
- 30 A eb' soldado yic Babilonia chi',
mañxo ol yal scolan sb'a eb'.
Toxoñej ol ochcan eb' d'a yoltac
b'aj scol sb'a. Mañxalaj yip eb',

lajan ol ajcan eb' icha eb' ix ix.
Ol laj mac'joquem lañinaj
schoñab' eb', ol laj ñusjoc'tz'a
spat eb'.

31 B'elb'onxoñej ol aj sc'och eb'
checab' yal d'a viñ sreyal

Babilonia to toxo ix ac'ji ganar
schoñab' viñ chi' smasanil.

32 A b'aj jay a a' b'aj tz'ec' eb'
anima, ol laj macjoc yuj eb'
ajc'ol chi'. A b'aj scol sb'a eb'
soldado, ol ñusjoc'tz'aoc, yuj chi'
ol te xiv eb' soldado chi'.

33 A Jehová Yajal d'a Smasanil,
sDiosal Israel, syal icha tic: A
eb' aj Babilonia, lajan eb' icha
ixim trigo vach'xo yajem d'a yol
junoc tec'lab', toxo val sc'och
stempo stec'chaji, xchi Jehová.

34-35 A eb' aj choñab' Sion, syal eb'
icha tic: A viñaj Nabucodonosor
sreyal Babilonia, choc' ix oñ
yutej viñ. Mesesi ix yutejcan co
choñab' viñ icha junoc uc'ab'
mañxa tas d'a yool. Ichato ix oñ
sturb'at viñ icha junoc noc'
nivaquil noc' ay d'a yol a' mar.
Ix b'ud'ji val sc'ol viñ yuj
masanil tastac ay d'ayon, axo
ixto cani ix syumcanel viñ.
Stupocab' Babilonia icha val ix
oñ yutej. Stupocab' eb' caldeo,
yuj eb' anima ix smilcham eb'
d'a co cal, xchi eb' aj Jerusalén
chi'.

A tas alb'ilcan d'a eb' aj Jerusalén

36 Syal Jehová d'a eb' aj Jerusalén
icha tic: A in ol in ch'olb'itej d'a
stojolal tas ix ex utaji. Ol
vaq'uec' e pac d'a eb' eyajc'ool.
Ol laj vac' tup masanil a' ñajab'
yed' sjajtac a a' ay d'a
Babilonia.

37 Toxoñej ol q'uecan b'ulan
sc'ajil. Axoñej noc' oques ol caj-
naj ta', mañxalaj mach olto caj-
naj d'ay. Ol te xiv eb' anima
yilani, ol b'uchvaj pax eb' d'ay.

38 Ol el yav eb' aj Babilonia chi'
icha noc' choj, ol el pax yav eb'
icha noc' yunetac choj chi'.

39 Yacb'an ste c'ac'b'i eb' stzalaji,
ichato ol in b'o junoc nivan vael
d'a eb', ol vac'an añ yuc' eb',
yic stzalaj eb'. Slajvi chi' ol satel
sc'ol eb' svay d'a junelñej,
mañxa b'aq'uiñ ol el svayañ eb'
chi'.

40 Ol vic'b'at eb' b'aj ol miljoc-
chamoc, icha tz'aj yic'jib'at noc'
yunetac calnel, noc' chiva yed'
noc' ch'ac calnel b'aj smilji.

Ol ac'joc ganar Babilonia

41 A Babilonia te b'inajnac d'a yol-
yib'añq'uinal tic, palta ol ac'joc
ganar. Toxoñej ol xivcan'que
juntzañ nación ayic ol yilan eb'.

42 Icha val to a a' mar ol b'at sec-
naj d'a yib'añ, ol mucchajcan
yuj a'.

43 A val schoñab'il, ol laj can
tz'inan, icha tz'inan luum ol
ajcanoc. Mañxa mach ol cajnaj-
xoc d'ay, mañxa pax mach ol ec'
ta'.

44 Ix yalanxi Jehová icha tic: Ol
vac' val och yaelal d'a yib'añ
Bel sdiosal Babilonia. Ol vac'
xejejq'ueta tas toxo ix sb'uc'-
b'ati, mañxo ol javoc juntzañ
nación yaq'uem sb'a d'ay. Ol
empax lañinaj smuroal Babilonia
chi'.

45 Ex in choñab', elañec ta', colec
e b'a d'a yoval in c'ol sjavi d'a
yib'añ.

- 46 Mañ eyac' pensar, mañ ex xiv yuj tas tz'alji d'a yol jun nación chi'. Ch'oc ch'ocñej tas sb'inaj d'a junjun ab'il, axoñej xivc'olal sb'inaji, ayñej oval d'a scal eb' yajal.
- 47 Icha chi' ol aj sja sc'ual vac'anocho yaelal d'a yib'añ jun-tzañ sdiosal Babilonia chi'. Masanil jun nación chi' ol ac'joc q'uixvelal, toxoñej ol b'ud'joc-canel yuj eb' chamnac.
- 48 A in val Jehová in svala': A satchaañ yed' yolyib'añq'uinal tic yed' masanil tas ay d'ay, ol te tzalajoc ayic ol ac'joc ganar Babilonia chi', yujto a d'a norte ol cot eb' ol sataneloc.
- 49 Ol satjoqueloc yujto te nivan anima ix smilcham d'a Israel, te nivan pax eb' anima ix satjiel d'a yolyib'añq'uinal tic yuuj, xchi Jehová.

**A tas ix alchaj d'a eb' aj Israel
ayec' d'a Babilonia**

- 50 Syal Jehová d'a eb' aj Israel ayec' d'a Babilonia icha tic: A ex mach ex ol ex el d'a scal chamel ol ujoc chi', elañec lem-najoc, mañ ex och vaan. Vach'-chom najat ayex, palta aq'uec val och e pensar d'ayin Jehová in tic, naecpaxcot Jerusalén.
- 51 Palta a ex tic, tzezal icha tic: Tzoñ te q'uixvi ayic scab'an tas syal eb' d'ayoñ. Q'uixavtacoñ-xoñej scab'i, yujto a eb' ch'oc choñab'il toxo ix och eb' d'a yoltac cuarto Yicñej Dios Yaji, xe chi.
- 52 Palta a in Jehová in svala': Ol ja jun c'ual ol vac'an val och

yaelal d'a yib'añ sdiosal eb' aj Babilonia yed' d'a masanil yol smac'h'en, toxoñej ol el yav eb' anima ol lajvoc.

- 53 Vach'chom sq'uec'och Babilonia d'a satchaañ yalani, chaañ syutej sb'oanq'ue smuroal, palta ol vac'b'at eb' ajc'ol b'at sataneloc, xchi Jehová.
- Ol satjoquel Babilonia**
- 54 Ol ab'chaj yel yav eb' aj Babilonia, ol ab'chaj satjiel masanil schoñab' eb' caldeo.
- 55 Aton Jehová ol sataneloc, ol c'och sc'ual slajvi jantac av tz'el d'ay. A eb' ajc'ol ol javoc xumnaj eb' d'ay icha a' mar, ol c'añ val yem eb' d'a yib'añ jun choñab' chi'.
- 56 Ol javoc eb' satel Babilonia chi', ol syaman masanil eb' soldado eb', ol mac'joc cañchaj sjul-lab' eb'. Yujto a Jehová, Dios toni, syac' spac d'a junjun icha val d'a smojal.
- 57 A in Rey in, a in b'i, Jehová Yajal d'a Smasanil, a in sval icha tic: Ichato ol vac' añ añ yuc' eb' yajal d'a Babilonia, eb' aj pensar, eb' gobernador, eb' nivac yopisio yed' eb' soldado, ol cot svayañ eb' d'a junelñej. Mañxo ol el-laj svayañ eb' chi'.
- 58 A smuroal Babilonia te leván sat, palta ol em laññaj d'a junelñej. A spuertail nivac, ol tz'ab'atoc. Nab'añej ix munlaj juntzañ nación d'ay. A jantac munlajel b'aj ix c'unb'i eb', toñej ol tz'ab'atoc, xchi Jehová.

**Ic'b'ilb'at slolonel viñaj Jeremías
d'a Babilonia**

59 Ayic schañil ab'il yoch viñaj Sedequías reyal d'a Judá, ix b'at viñ d'a Babilonia, ajun viñaj Seraías yuninal viñaj Nerías yixchiquin viñaj Maaseías ix b'at yed' viñ. A viñ ay yalan yic yilan tas tz'aj viñ rey chi'. Ayic manto b'at eb' viñ d'a Babilonia chi', a in Jeremías in tic schecab' in Dios, ix vac' jun checnab'il d'a viñaj Seraías chi'. **60** Junxoñej ix vac' tz'ib'chajcan masanil tas toxo ix alchaji to d'iñan sja d'a yib'añ Babilonia chi'. **61** Ix valan d'a viñaj Seraías chi' icha tic: Ayic tzach c'och d'a Babilonia chi', tzil val tas tzutej avtan masanil juntzañ lolonel tic. **62** Tzalan icha tic: Mamin Jehová a ach ix ala' to ol a satel jun nación tic. Mañxa anima ol cajnajxoc d'ay, mañxa pax noc' noc'. Ol can tz'inan uj d'a junelñej, xa chi. **63** Ayic slajvi val avtan juntzañ lolonel tic, tza tzec'anocho junoc q'uen q'ueen b'aj tz'ib'ab'il tic, tza julancanb'at d'a yol a' Éufrates, **64** tzalani: Icha val tic ol aj satcanem Babilonia, mañxa b'aq'uiñ ol q'uex vaan yuj jantac yaelal ol javoc d'a yib'añ yuj Jehová, xa chi, xin chi d'a viñ.

Ochnac viñaj Sedequías reyal
(2R 24.18-20; 2Cr 36.11-16)

52 ¹ A viñaj Sedequías, 21 ab'il sq'uinal viñ ayic ix och viñ reyal. 11 ab'il ix yac' reyal viñ d'a Jerusalén. A ix snun viñ Hamutal sb'i ix, yisil ix viñaj Jeremías aj choñab' Libna. ² Te chuc tas ix sc'ulej viñ d'a yichañ Jehová, icha sc'ulejnac viñaj Joacim. ³ Yuj chi' ix cot yoval sc'ol

Jehová d'a eb' aj Jerusalén yed' d'a eb' aj Judá, ix yiq'uel eb' d'a yichañ.

Ix ac'ji ganar Jerusalén
(2R 24.20—25.7; Jer 39.1-7)

Ix spitej sb'a viñaj Sedequías chi' d'a viñ sreyal Babilonia, ⁴ yuj chi' ayic slajuñil c'ual yoch slajuñil uj yic sb'aluñil ab'il yoch viñ reyal, ix cot viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia, ix javi viñ d'a Jerusalén yed' eb' soldado. Ix oymaj eb', ix sb'oanq'ue scampamento eb' d'a spatitac choñab' chi'. Ix sb'oanpax-q'ue stec'nub' eb' d'a spatitac yic syac'an oval eb' yed'oc. ⁵ Oyanñejoch eb' d'a spatic choñab' chi' masanto ix tz'acvi 11 ab'il yoch viñaj Sedequías chi' reyal. ⁶ Ayic b'aluñexo c'ual yoch schañil uj yic jun ab'il chi', ix te em vejel, mañxa val jab'oc tas sva eb' anima. ⁷ Ix sb'oan jun olan eb' soldado caldeo d'a smuroal, palta axo d'ac'valil ix el lemnaj viñaj rey Sedequías yed' masanil eb' soldado. A d'a scal yavb'en te' eb' rey ix el eb', ix elc'och eb' d'a jun puerta d'a snañal chab' muro. Icha chi' ix aj sb'at eb' d'a jun b'e sb'at d'a ch'olan sc'och d'a a' Jordán. ⁸ Palta a eb' soldado yic Babilonia chi', ix och eb' d'a spatic viñaj rey Sedequías chi'. Axo d'a yac'lical Jericó ix yamchaj viñ yuj eb', axo eb' soldado ajun yed' viñ rey chi', ix actajcan viñ yuj eb', ix saclemcanb'at eb'. ⁹ Ix syaman viñaj rey Sedequías chi' eb' soldado yic Babilonia chi', ix yic'anb'at viñ eb' d'a viñaj Nabucodonosor ayec' d'a Ribla, d'a yol smac'b'en choñab' Hamat. Ata' ix yal viñ tas ol utaj viñaj Sedequías chi'. ¹⁰ Val d'a yichañ viñ ix miljicham eb' yuninal yed' eb' yajal yaj d'a Judá. ¹¹ Axo

pax viñ, ix checji ic'chajq'ueta yol sat viñ, ix tze'chaj viñ d'a q'uen cadena, ix ic'chajb'at viñ preso d'a Babilonia. Ata' ix cham viñ.

Ix juchajem templo d'a Jerusalén

(2R 25.8-21; 2Cr 36.17-21; Jer 39.8-10)

12 Ayic slajuñil c'ual yoch yoil uj ayic 19 ab'il yoch viñaj Nabucodonosor rey d'a Babilonia, ix javi viñaj Nabuzaradán d'a Jerusalén chi'. Sat yajal yaj viñ yuj viñaj Nabucodonosor chi', yajal pax yaj viñ d'a eb' stañvan viñ rey chi'. **13** A viñ ix ul ñusantz'a templo, spalacio eb' rey yed' pax spat eb' nivac yajal d'a Jerusalén yed' masanil pat. **14** Axo masanil eb' soldado ajun yed' viñ ix pojanem smuroal Jerusalén chi'. **15** Ix yic'anb'at eb' anima viñ d'a Babilonia, aton eb' aycan d'a choñab' chi', eb' ix yac'och sb'a yed' viñ sreyal Babilonia chi' yed' pax jantacxo eb' anima. **16** Axoñej junjunxo eb' meb'a' ix cani, yic smunlaj eb' yed' yavan te' uva eb'. **17** A eb' soldado yic Babilonia chi' ix mac'anpoj masanil yamc'ab' nab'a bronce d'a templo: Aton yoyal, yich-tac yed' pax jun nivan pila yic a a'. Ix yic'anb'at masanil q'uen bronce chi' eb' d'a Babilonia. **18** Ix yic'anpaxb'at yed'tal q'uen tic'aq'uil taañ eb', q'uen pala, q'uen icha texlex, q'uen nivac palangana, q'uen nivac cuchara yed' masanil yamc'ab' nab'a bronce sc'an-chaji ayic tz'och ejmelal. **19** Ix yic'anpaxb'at juntzañ yamc'ab' nab'a oro, nab'a plata viñaj Nabuzaradán chi': Aton juntzañ q'uen palangana, q'uen yed'tal tzac'ac', q'uen nivac uc'ab' b'aj smolchaj q'uen tic'aq'uil taañ, q'uen candil, q'uen nivan cuchara

yed' juntzañ vaso b'aj tz'ac'ji vino d'a ofrendail. **20** Maxtzac yal snachajeli jantac yalil juntzañ tas nab'a bronce yac'nac b'ojoc viñaj Salomón d'a templo chi': Aton chab' oy, jun nivan pila b'aj smolchaj a a' yed' lajchave' yechel toro cuchjinac jun pila chi'. **21** Junjun oy chi', ec'to 8 metro steel. Ay am nañaloc svaquil metro spatic, palta olan yool, uque' centímetro spimal. **22** Junjun oy chi' ay smacul sjolom, ec'to chab' metro steel, nab'a bronce paxi. A d'a spatitac chi' ayoch jun icha q'uen malla nab'a bronce, aypaxoch yechel sat te' granado yelvanub'oc. Lajan yaj chab' oy chi'. **23** A d'a junjun tzol yol sat q'uen malla chi', ayoch 100 yechel sat te' granado chi', a b'aj nivan chequel, ay 96 ayochi.

Ic'b'ilb'at eb' aj Judá

24 A viñaj Nabuzaradán chi' ix yaman viñaj Seraías sat sacerdote yed' viñaj Sofonías schab'il sacerdote yed' oxvañ eb' viñ stañvan ti' templo. **25** Axo d'a scal eb' anima aytocan d'a Jerusalén, ix ic'jib'at jun viñ yajalil eb' soldado yed' ucvañxo eb' viñ vinac ayoch d'a yopisio yac'an servil viñ rey d'a choñab' chi'. Ix ic'chaj-paxb'at jun viñ sat tz'ib'um yaj d'a scal eb' soldado (a viñ ed'jinac slistail eb') yed' pax 60 eb' aj choñab' nivac yopisio d'a yol schoñab' chi'. **26-27** A viñaj Nabuzaradán ix ic'anb'at masanil juntzañ eb' tic d'a yichañ viñ sreyal Babilonia ayec' d'a Ribla d'a yol smacb'en choñab' Hamat. Ata' ix schec viñ sreyal Babilonia miljoc-cham eb'.

Icha chi' ix aj yic'jiel eb' aj Judá chi' d'a sluum. **28** A sb'isul eb' anima ix ic'jib'at yuj viñaj Nabucodonosor

chi', aton tic: Ayic yuquilxo ab'il yoch viñ reyal, 3 mil 23 eb' anima aj Judá ix ic'jib'ati. **29** Axo d'a 18 ab'il yoch viñ reyal, 823 eb' aj Jerusalén ix ic'jib'ati. **30** Axo d'a 23 ab'il yoch viñ reyal chi', 745 eb' aj Judá ix ic'jib'at yuj viñaj Nabuzaradán. Yuj chi' a sb'isul eb' ix ic'jib'at chi' ay 4 mil 600 eb' d'a smasanil.

Ix actajel viñaj rey Joaquín
(2R 25.27-30)

31 Ayic 25 c'ual yoch slajchavil uj ayic 37 ab'ilxo yic'jib'at viñaj

Joaquín sreyal Judá d'a Babilonia, ix och viñaj Evil-merodac reyal d'a Babilonia chi'. Ix sch'ox svach'-c'olal viñ d'a viñaj Joaquín chi', ix yic'anelta viñ viñ d'a preso. **32** Te vach' ix yutej sb'a viñ rey chi' d'a viñ d'a yichañ juntzañxo eb' viñ rey ayoch preso ta'. **33** Ichato chi' ix sq'uexanel spichul viñaj Joaquín chi' yic preso, axoñej yed' viñ rey ix va viñ masanto ix cham viñ. **34** Ix ac'chajpax sgasto viñ yuj viñ sreyal Babilonia chi' masanto ix cham viñ.